

Izglītības un zinātnes ministrija

**Pētījums par studiju vietas bāzes
izmaksu un studiju programmu
izmaksu aktualizēšanu**

Iepirkuma identifikācijas Nr. IZM2021/32/AK

Ziņojums izsniegts

2022. gada 17. jūnijā

KPMG Baltics SIA

Šajā ziņojumā ir 102 lapas

Izglītības un zinātnes ministrija

Pētījums par studiju vietas bāzes izmaksu un studiju programmu izmaksu aktualizēšanu

Ziņojums: 2022. gada 17.jūnijs

Terminu un saīsinājumu skaidrojums

AII	Latvijas augstākās izglītības iestādes
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EKK	Budžetu izdevumu klasifikācija atbilstoši ekonomiskajām kategorijām
ES	Eiropas Savienība
Euro, EUR	Eiropas Savienības vienotā valūta
Eurostat	Eiropas statistika
ISCED-F 2013	Starptautiskā standartizētā izglītības klasifikācija (International Standard Classification of Education Fields of education and training 2013)
ISCO-08	Starptautiskās Darba organizācijas 2008. gadā izveidota Starptautisko standartizēto profesiju klasifikācija (International Standard Classification of Occupations)
IZM vai Ministrija vai Pasūtītājs	Izglītības un zinātnes ministrija
KPMG vai Izpildītājs	“KPMG Baltics SIA” SIA, vienotais reģistrācijas Nr. 40003235171
Līgums	Pakalpojuma līgums un tā vienošanās par grozījumiem starp Izglītības un zinātnes ministriju un KPMG Baltics SIA par studiju vietas bāzes izmaksu un studiju programmu izmaksu aktualizēšanu (iepirkuma identifikācijas Nr. IZM2021/32/AK)
LLU	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
LU	Latvijas Universitāte
MK	Latvijas Republikas Ministru Kabinets
MK noteikumi Nr.445	Ministru kabineta 2006. gada 5. jūlija noteikumi Nr.445 ”Pedagogu darba samaksas noteikumi”

Izglītības un zinātnes ministrija

Pētījums par studiju vietas bāzes izmaksu un studiju programmu izmaksu aktualizēšanu

Ziņojums: 2022. gada 17.jūnijs

MK noteikumi Nr.994	Ministru kabineta 2006. gada 12. decembra noteikumi Nr. 994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”
MK noteikumi Nr.1031	Ministru kabineta 2005.gada 27.decembra noteikumi Nr. 1031 “Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām”
Mikro apliecinājumi	Mikro kvalifikācija (micro degrees) un pieaugušo mācības
MS Excel	Microsoft Excel - firmas Microsoft izveidota plaša izklājlapu apstrādes programma
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
Pētījums	Pētījums par studiju vietas bāzes izmaksu un studiju programmu izmaksu aktualizēšanu (iepirkuma identifikācijas Nr. IZM2021/32/AK)
Pētījuma papildus uzdevumi	Pētījuma papildus uzdevumi par studiju vietas bāzes izmaksu un studiju programmu izmaksu aktualizēšanu (iepirkuma identifikācijas Nr. IZM2021/32/AK) - augstskolu datu apkopošanai par akadēmiskā personāla vidējo atalgojumu 2021. gadā
RSU	Rīgas Stradiņa universitāte
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
Studiju programmas līmenis	Pirmā līmeņa augstākās izglītības, bakalaura, maģistra, doktorantūras studiju līmenis
Studiju programmu izglītības tematiskās grupas un jomas	Normatīvos noteiktās izglītības tematiskās grupas un jomas (piemēram, MK noteikumos Nr. 994 uzrādītas tematiskās jomas)
Studiju tips	Tīmekļa bagātināta mācīšanās, kombinētā mācīšanās, studijas 80% un vairāk e-vidē
Studiju veids	Pilna un nepilna laika studijas
TP	Pētījuma (iepirkuma identifikācijas Nr. IZM2021/32/AK) tehniskais piedāvājums, Līguma pielikums

Izglītības un zinātnes ministrija

Pētījums par studiju vietas bāzes izmaksu un studiju programmu izmaksu aktualizēšanu

Ziņojums: 2022. gada 17.jūnijs

TS	Pētījuma (iepirkuma identifikācijas Nr. IZM2021/32/AK) tehniskās specifikācijas
ViA	Vidzemes Augstskola
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VIIS	Valsts izglītības informācijas sistēma
VSAOI	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Saturs

1	Ziņojuma sagatavošanas pamats	5
2	Kopsavilkums un galvenie novērojumi	12
3	Īss esošās situācijas un pētījuma aktualitātes pārskats	23
4	Studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina moduļa (metodes) un tā lietošanas instrukcijas izstrāde	29
5	Studiju programmas pašizmaksas aprēķina moduļa (metodes) un tā lietošanas instrukcijas izstrāde	70
6	Sasaistes mehānisma izveide doktorantūras jaunā modeļa bāzes finansējumam ar studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu	87
	Pielikums A: IZM iesniegtā informācija	88
	Pielikums B: Esošā studiju vietas bāzes izmaksas moduļa arhitektūra	89
	Pielikums C: Esošā studiju programmas izmaksas moduļa arhitektūra	91
	Pielikums D: AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 1	92
	Pielikums E: AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 2	93
	Pielikums F: AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 3	94
	Pielikums G: AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 4	95
	Pielikums H: AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 5	96
	Pielikums I: Informācijas pieprasījums IZM par studējošo skaitu AII	97

1 Ziņojuma sagatavošanas pamats

1.1 Pētījuma izstrādes tiesiskais pamats

Pētījuma izstrāde veikta saskaņā ar 2021. gada 5. oktobrī noslēgto Pakalpojuma līgumu un tā vienošanos par grozījumiem 2022. gada 25. martā starp Izglītības un zinātnes ministriju (turpmāk – “IZM”) un KPMG Baltics SIA (turpmāk – “KPMG”) par studiju vietas bāzes izmaksu un studiju programmu izmaksu aktualizēšanu (iepirkuma identifikācijas Nr. IZM2021/32/AK, turpmāk – “Līgums”).

Nemot vērā to, ka studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina metodika balstās uz 2006. gadā 12. decembrī pieņemtiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” un ir novecojusi, pakalpojuma mērķis ir veikt pētījumu par studiju vietas bāzes izmaksu, studiju programmu īstenošanas veidu (pilna un nepilna laika studijas) un tipu (tīmekļa bagātināta mācīšanās, kombinētā mācīšanās, studijas 80% un vairāk e-vidē), studiju tematisko jomu un studiju līmeņu izmaksu aktualizēšanu atbilstoši mūsdienīgam studiju procesam, kā arī aprēķina rīku un metodikas izstrāde, pēc kuras ministrija, augstskolas un koledžas var aprēķināt studiju vietas un studiju programmu izmaksas.

1.2 Pētījuma darba apjoms

Šis Ziņojums ir sagatavots atbilstoši Līgumam, Tehniskajām specifikācijām (Līguma 1. pielikums) un Tehniskajam piedāvājumam (Līguma 3. pielikums). Līguma priekšmets norādīts tabulā Nr. 1.

Tabula Nr. 1. Līguma priekšmets

Nr.	Līguma priekšmets saskaņā ar Līgumu, Tehniskajām specifikācijām (Līguma 1. pielikums) un Tehniskajam piedāvājumam (Līguma 3. pielikums)
1.	Veikt studiju izmaksu posteņu izpēti 4 lielākās valsts dibinātās universitātēs, vismaz 3 citās valsts dibinātās augstskolās, vismaz 3 valsts dibinātās dažādu jomu koledžās un vismaz 2 citu juridisko un fizisko personu dibinātās augstskolās, tā, lai izpēti izmaksas visas studiju tematiskajās jomās, visos studiju līmeņos, veidos un tipos, kā arī iepriekš saskaņojot augstākās izglītības institūciju sarakstu ar Pasūtītāju.
2.	Balstoties uz 1. punktā veikto izpēti, izstrādāt studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina moduli (metodi), ko ministrija varēs izmantot aktuālām studiju vietas finansējuma aprēķinam, tai skaitā mikro kvalifikāciju (<i>micro degrees</i>) un pieaugušo mācībām, aizpildītu ar pašlaik aktuālām izmaksām.
3.	Balstoties uz 1. punktā veikto izpēti, izstrādāt vienotu studiju programmas pašizmaksas aprēķina moduli (metodi), ko Latvijas augstākās izglītības iestādes varēs izmantot studiju programmu, pieaugušo izglītības programmu un mikro kvalifikāciju izmaksu aprēķinam.
4.	Programmas pašizmaksas aprēķina modulis ietvertu vismaz sekojošas sastāvdaļas (modificējami rādītāji): 4.1. Mācībspēku izmaksas, vadoties no:

Nr.	Līguma priekšmets saskaņā ar Līgumu, Tehniskajām specifikācijām (Līguma 1. pielikums) un Tehniskajam piedāvājumam (Līguma 3. pielikums)
	<p>4.1.1. pasniedzēju slodzēm studiju procesa nodrošināšanai, ietverot tajās normatīvo aktu prasības un modificējamus rādītājus un iespēju tos piemērot vai nepiemērot katrai programmai;</p> <p>4.1.2. studiju programmas struktūras, ietverot tajā modificējamus rādītājus, kā, piemēram, studentu skaits, programmas līmenis, tips, veids;</p> <p>4.1.3. programmas mācībspēku struktūras un atalgojuma likmes;</p> <p>4.2. Pakalpojuma sniedzēja izstrādātās citas tiešās, netiešās un netieši attiecināmās izmaksas, ietverot tajā augstākās izglītības iestādes centralizētās izmaksas un konkrētās struktūrvienības izmaksas, kas aprēķinātas, balstoties uz 1. punktā minēto izpēti (piemēram, proporcija no citiem studiju programmas raksturlielumiem, citiem iestādes raksturlielumiem, izmantojot vienoto likmi, fiksēto izmaksu likmi, vai citas metodes);</p> <p>4.3. Izmaksu posteņi aprēķiniem par darba vidē balstītajām studijām (piemēram, darba vidē balstītajai pedagogu izglītībai);</p> <p>4.4. Detalizēts pašizmaksu aprēķins, vadoties no augstākminētajiem modificējamajiem rādītājiem, kā summa euro uz programmas studentu gadā un semestrī un kā summa euro uz programmas kredītpunktu;</p> <p>4.5. Kopējais prognozējamais programmas finanšu rezultāts gadā, ņemot vērā studentu skaitu programmā un sagaidāmos ieņēmumus.</p>
5.	<p>Izstrādāt 2. un 3. punktā minēto aprēķinu moduļu lietošanas instrukcijas Ministrijai, ieskaitot metodiku, kādā veidā Izglītības un zinātnes ministrija var aktualizēt studiju vietas bāzes izmaksas (piemēram, kāda informācija būtu jāpieprasa augstskolām, lai aktualizētu atsevišķus izmaksu posteņus), un lietošanas instrukciju augstskolām par studiju programmas pašizmaksu aprēķinu moduli.</p>
6.	<p>Noturēt vismaz trīs diskusijas ar nozares organizācijām un ministrijām, prezentējot Pētījuma rezultātus un iegūstot atgriezenisko saiti par studiju izmaksu aprēķina metodiku no augstākās izglītības institūcijām, nozares organizācijām un ministrijām, ieskaitot Rektoru padomi, Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas Augstākās izglītības zinātnes un inovāciju apakškomisiju, Finanšu ministriju un ministrijas, kuru padotībā ir augstskolas- Veselības ministrija, Kultūras ministrija, Zemkopības ministrija un vienu izglītojošo diskusiju augstskolām un koledžām par studiju programmas izmaksu rīka izmantošanu. Izveidot apkopojumu par notikušām atgriezeniskās saites iegūšanas diskusijām un kā tika ņemti vērā institūciju un organizāciju komentāri.</p>
7.	<p>Dot priekšlikumus par studiju jomu izmaksu koeficientiem un to pilnveidi atbilstoši aktuālajai situācijai Latvijas augstākajās izglītības iestādes, piedāvājot mazāk sadrumstalotu, konsolidētu studiju tematisko jomu finansēšanas koeficientu sistēmu, kā arī šo koeficientu minimālās un optimālās vērtības (pašreizējie koeficienti ir noteikti Ministru kabineta 2006.gada 12.decembra noteikumu Nr.994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem" pirmajā pielikumā) un paredzēt to izmantošanu 2. un 3. punktos minētajos aprēķina moduļos.</p>
8.	<p>Doktorantūras turpmākai finansēšanai tiks noteikts atsevišķs normatīvais regulējums, ieviešot jauno modeli, kas nosaka izmaksas uz doktorantu izejot no līdzšinējam izmaksām un ievieš doktoranta atlīdzību, taču ir nepieciešams nodēfinēt sasaistes mehānismu doktorantūras jaunā modeļa bāzes finansējumam ar studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu, kas tiks iegūts šī pētījuma ietvaros.</p>

Avots: KPMG izstrādāta tabula, balstoties uz Līgumu

2022. gada 25. marta Līguma vienošanās par grozījumiem noteikts, ka Līguma izpildes laikā radās nepieciešamība veikt papildus pakalpojumus (Vienošanās par grozījumiem pielikums). Vienošanās par grozījumiem papildus uzdevumi norādīti tabulā Nr. 2.

Tabula Nr. 2. Vienošanās par grozījumiem papildus uzdevums

Nr.	Papildus uzdevums saskaņā ar līguma vienošanos par grozījumiem (Vienošanās par grozījumiem pielikums)
1.	Iepazīties ar IZM izstrādāto instrukciju un MS Excel datni augstskolu datu apkopošanai par akadēmiskā personāla vidējo atalgojumu 2021. gadā un sniegt atgriezenisko saiti par iespējamiem precizējumiem un papildinājumiem instrukcijā un MS Excel datnē.
2.	Pārbaudīt augstskolu datus par akadēmiskā personāla atlīdzību 2021. gadā un verificēt tos, ietverot sekojošu: <ul style="list-style-type: none"> - 15 valsts augstskolās jāveic grāmatvedības datu pārbaude - vai dati ir apkopoti un aprēķini ir veikti atbilstoši Ministrijas instrukcijai; - salīdzināt aprēķinos iekļautā akadēmiskā personāla sarakstu ar Valsts izglītības informācijas sistēmas datiem par augstskolas ievēlēto akadēmisko personālu (katrai augstskolai izlases kārtībā); - sniegt atgriezenisko saiti augstskolai un Ministrijai, kas AII gatavotajā informācijā ir jāprecizē; - pārbaudīt, vai augstskola ir veikusi precizējumus (ja tādi bijuši nepieciešami) atbilstoši norādījumiem.

Avots: KPMG izstrādāta tabula, balstoties uz vienošanos par grozījumiem

1.3 Izmantotā pieeja

Lai veiktu Pētījumu par studiju vietas bāzes izmaksu un studiju programmu izmaksu aktualizēšanu, KPMG izmantoja šādu pieeju:

— *Iepazīšanās ar dokumentāciju, līdzšinējās pieejas izmaksu aprēķina analīze*

— *AII izlases izveide atbilstoši Pētījuma tehniskajām specifikācijām*

Studiju izmaksu posteņu izpēte jāveic 4 lielākās valsts dibinātās universitātēs, vismaz 3 citās valsts dibinātās augstskolās, vismaz 3 valsts dibinātās dažādu jomu koledžās un vismaz 2 citu juridisko un fizisko personu dibinātās augstskolās, tā, lai izpētītu izmaksas visas studiju tematiskajās jomās, visos studiju līmeņos, veidos un tipos.

Tabula Nr. 3: Pētījumam izveidotā AII izlase

Pētījuma TS prasības AII izlasei	AII nosaukums	Pētījumam atlasīto AII skaits
4 lielākās valsts dibinātās universitātēs	Latvijas Universitāte	1
	Rīgas Tehniskā universitāte	2
	Rīgas Stradiņa universitāte	3
	Latvijas Lauksaimniecības universitāte	4
Vismaz 3 citas valsts dibinātās augstskolas	Latvijas Jūras akadēmija	5
	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	6
	Latvijas Mākslas akadēmija	7
	Latvijas Kultūras akadēmija	8

Pētījuma TS prasības AII izlasei	AII nosaukums	Pētījumam atlasīto AII skaits
Papildus TS prasībām, tika atlasītas reģionālās augstskolas	Ventspils Augstskola	9
	Daugavpils Universitāte	10
	Vidzemes Augstskola	11
Vismaz 3 valsts dibinātās dažādu jomu koledžas	Rīgas Tehniskā koledža	12
	Rīgas Medicīnas koledža	13
	Rīgas celtniecības koledža	14
Vismaz 2 citu juridisko un fizisko personu dibinātās augstskolas	Rīgas Ekonomikas augstskola	15
	Rīgas Biznesa skola	16
	Turība	17

Avots: Pētījuma darba grupas (IZM un KPMG) izveidotais saraksts

Augstāk uzrādītais Latvijas augstāko izglītības iestāžu pētījuma izlases saraksts 2021. gada 13. decembrī tika saskaņots ar Pasūtītāju.

— Iesaistīto pušu viedokļa apzināšana

Pētījumā iesaistīto pušu viedokļa apzināšana tika veikta sekojoši:

- Iknedēļas intervijas ar IZM;
- Darba grupas ar pētījumā iekļauto AII pārstāvjiem:
 - o 2021. gada 21. decembrī seminārs jeb pētījuma ievada tikšanās ar pētījumā iekļauto AII pārstāvjiem;
 - o Pētījumam nepieciešamā AII informācijas pieprasījuma izveide – diskusijas ar LU, RSU, RTU un LLU finanšu uzskaites pārstāvjiem;
 - o Pētījumam nepieciešamās AII informācijas apspriede ar pētījumā iekļauto AII pārstāvjiem;
- Diskusijas ar augstākās izglītības institūcijām, nozares organizācijām un ministrijām:
 - o 2022. gada 2. maijā diskusijas ar AII pārstāvjiem par Pētījuma sākotnējiem rezultātiem, iegūstot atgriezenisko saiti par studiju izmaksu aprēķina metodiku;
 - o 2022. gada 10. maijā diskusijas ar Rektoru padomi par Pētījuma sākotnējiem rezultātiem, iegūstot atgriezenisko saiti par studiju izmaksu aprēķina metodiku;
 - o 2022. gada 18. maijā Pētījuma rezultātu apspriešana Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas Augstākās izglītības zinātnes un inovāciju apakškomisijā.
 - o 2022. gada 8. jūnijā ir plānota Pētījuma rezultātu diskusija ar Finanšu ministriju un ministrijām, kuru padotībā ir augstskolas- Veselības ministriju, Kultūras ministriju un Zemkopības ministriju.
- 2022. gada 26. maijā izglītojoša diskusija augstskolām un koledžām par studiju programmas izmaksu rīka izmantošanu.

— *Informācijas pieprasījuma sagatavošana un iesniegšana*

Pētījumam tika izmantota šāda informācija:

- Pētījuma izlases AII sagatavotā informācija atbilstoši Pētījuma ietvaros izstrādātajam informācijas pieprasījumam;
- IZM sniegtā informācija (skatīt Pielikumu Nr. A: IZM sniegtā informācija);
- Publiski pieejamā informācija par augstāko izglītību gan Latvijā, gan starptautiskie statistikas dati (OECD, Eurostat).

— *Iegūto datu no informācijas pieprasījumiem apstrāde un analīze*

— *Studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina moduļa (metodes) un tā lietošanas instrukcijas izstrāde*

— *Vienotas studiju programmas pašizmaksas aprēķina moduļa (metodes) un tā lietošanas instrukcijas izstrāde*

— *Sasaistes mehānisma izveide doktorantūras jaunā modeļa bāzes finansējumam ar studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu*

— *Pētījuma papildus uzdevumu veikšana, atbilstoši Vienošanās par grozījumiem noteiktajiem papildus uzdevumiem (skatīt sadaļu 1.2)*

2022. gada 25. marta Līguma vienošanās par grozījumiem noteikts, ka Līguma izpildes laikā radās nepieciešamība veikt papildus pakalpojumus (Vienošanās par grozījumiem pielikums). Veicamajiem papildus uzdevumiem izmantotā pieeja aprakstīta atsevišķā Ziņojumā, kas iesniegts IZM 2022. gada 17. jūnijā.

Ziņojuma izsniegšanas brīdī 2022. gada 17. jūnijā Pētījuma konstatējumu apkopojums uzrādīts sadaļā Nr.2.

1.4 Ziņojuma struktūra

Ziņojums ietver informāciju par pētījumā veiktajiem uzdevumiem un to rezultātiem:

- 2. nodaļa: Kopsavilkums;
- 3. nodaļa: Īss esošās situācijas un pētījuma aktualitātes pārskats;
- 4. nodaļa: Studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina moduļa (metodes) un tā lietošanas instrukcijas izstrāde;

- 5. nodaļa: Studiju programmas pašizmaksas aprēķina moduļa (metodes) un tā lietošanas instrukcijas izstrāde;
- 6. nodaļa: Sasaistes mehānisma izveide doktorantūras jaunā modeļa bāzes finansējumam ar studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu.

2022. gada 25. marta Līguma vienošanās par grozījumiem noteikts, ka Līguma izpildes laikā radās nepieciešamība veikt papildus pakalpojumus (Vienošanās par grozījumiem pielikums). Veiktais darbs uz papildus uzdevumiem un tā rezultāti aprakstīti atsevišķā Ziņojumā, kas iesniegts IZM 2022. gada 17. jūnijā.

1.5 Ierobežojumi

1.5.1 Vispārīgie ierobežojumi

Augstāk minēto Pētījumu esam veikuši periodā no 2021. gada 26. novembra līdz 2022. gada 17. jūnijam.

Mēs esam sagatavojuši šo ziņojumu, balsoties uz informāciju, ko mums sniedza Pasūtītājs un augstākās izglītības iestādes, kā arī publiski pieejamu informāciju un, ja nav norādīts citādi, mēs neesam mēģinājuši pārbaudīt šo informāciju vai lūgt tās neatkarīgu apstiprinājumu. Galvenie informācijas avoti ir dokumentācija un dati, ko sniedz Pasūtītājs, augstākās izglītības iestādes un publiski pieejamā informācija. Ja mums sniegtā informācija ir neprecīza, maldinoša vai nepilnīga, ja tiks atklāta papildu informācija vai ja kāds no mums sniegtajiem paskaidrojumiem ir nepareizs vai maldinošs, visi šeit minētie konstatējumi, interpretācijas vai atzinumi var būt nepilnīgi un varētu būt radījuši citādākus rezultātus, šādā gadījumā mēs paturam tiesības, taču mums nav pienākums, grozīt mūsu ziņojumu.

Lai gan sniedzam pakalpojumu atbilstoši augstiem darba ētikas principiem, izmantojot mūsu pieredzi ar korporatīvās pārvaldības likumdošanas un labās prakses prasībām, mēs nevaram garantēt, ka esam identificējuši visas nepilnības starp Pasūtītāja, augstāko izglītības iestāžu praksi un valsts likumdošanas un labākās prakses prasībām korporatīvās pārvaldības jomā. Mūsu darbs balstīts uz pašlaik spēkā esošajiem Pētījumam saistošajiem normatīvajiem aktiem un procedūrām, tādēļ visi komentāri un ieteikumi, kas attiecināmi uz mūsu darbu, attiecas uz šo laika posmu un tos nevar uzskatīt par atbilstošiem pirms vai pēc pārbaudes perioda.

Mūsu uzdevums nav ne revīzija, ne pārbaude, ne apliecinājuma uzdevums, kas veikta saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem vai Starptautiskajiem pārbaudes projektu standartiem, vai Starptautiskajiem apliecinājuma uzdevuma standartiem,

attiecīgi mēs neizsakām nekāda veida apliecinājumu par finanšu un nefinanšu informāciju.

Veicot pētījumu, mēs sniedzam komentārus, ieteikumus un vērtējumu, kas saistītas ar juridiskajiem, normatīvajiem un nozares vadošajiem standartiem, balstoties uz mūsu pieredzi klientu konsultēšanā. Šie komentāri, ieteikumi un vērtējums balstās uz mūsu zināšanām un pieredzi, lai izprastu atbilstošās vadlīnijas, kuras veidojušas nozares institūcijas. Nevaram garantēt, ka mūsu redzējums atbilst attiecīgo regulējošo institūciju uzskatiem.

1.5.2 Datu pieejamības ierobežojumi

Pētījuma informācijas pieprasījuma izstrādes procesā tika konstatēts, ka nav pieejamas normatīvs, kas nodrošinātu vienotas pieejas piemērošanu AII izmaksu sadalīšanai tiešajās un netiešajās izmaksās (ziņojuma sadaļa 4.1.2).

Pētījuma informācijas pieprasījuma izstrādes procesā tika konstatēts, ka ir ierobežots skaits AII, kuras veic AII izmaksu uzskaiti pa struktūrvienību studiju programmām (ziņojuma sadaļa 5.2).

Svarīgi norādīt, ka pētījumā tiek analizētas tikai studiju vietas bāzes izmaksas un studiju programmu pašizmaksas, savukārt ar zinātnes finansējumu saistītās izmaksas pētījumā netiek apskatītas, analizētas (ziņojuma sadaļa 3).

1.5.3 Ierobežojumi ar ietekmi uz pētījuma laika grafiku

Pētījuma Līgumā, kā arī tehniskajās specifikācijās noteiktais pētījuma termiņš 3 mēneši no Līguma parakstīšanas brīža (2021. gada 26. novembris).

Pētījumu uzsākot, tika identificēta laika nobīde, kuru, galvenokārt, ietekmēja pētījumā iesaistīto pušu pieejamība, kā arī AII pārstāvju noslodze pēc finanšu gada beigām (janvāris, februāris), kas noteica Pētījumam nepieciešamās informācijas termiņa pagarinājumu, salīdzinot ar sākotnēji plānoto termiņu.

2022. gada 25. marta Līguma vienošanās par grozījumiem noteikts, ka Līguma izpildes laikā radās nepieciešamība veikt papildus pakalpojumus (Vienošanās par grozījumiem pielikums), kurā teikts Līguma termiņa pagarinājums līdz 2022. gada maija beigām.

2 Kopsavilkums un galvenie novērojumi

KPMG sniedz galvenos novērojumus atbilstoši Pētījuma darba uzdevumam:

- Esošais studiju vietas izmaksu bāzes modelis neietver visas AII faktiskās izmaksu grupas studiju programmas nodrošināšanai. Papildus faktisko izmaksu segšana palielina studiju vietas bāzes izmaksu apjomu.
- Pētījumam iesniegtajos AII datos uzrādīts, ka 67.5% no AII faktiskajām studiju programmu īstenošanai attiecināmajām izmaksām ir akadēmiskā personāla un pārējo darbinieku atalgojums (vidēji OECD valstīs - 60%). Norādītā atalgojuma izmaksu proporcija pret kopējām attiecināmajām izmaksām studiju programmu nodrošināšanai tiek pārskatītajā studiju vietas izmaksu bāzes modelī saglabāta.
- Akadēmiskā personāla atalgojumu nosaka MK noteikumi Nr. 445 Pedagogu darba samaksas noteikumi (05.07.2016)¹, pielikumā Nr. 1 (Pedagogu, izglītības iestāžu vadītāju, viņu vietnieku un struktūrvienību vadītāju zemākās mēneša darba algas likmes) norādot zemāko mēneša darba algas likmi un pielikumā Nr. 7 (Pedagogu darba slodze, kas atbilst vienai mēneša darba algas likmei) norādot darba slodzi gadā.

Veicot AII padomes locekļu atalgojumam atbilstošo datu analīzi, tika secināts, ka MK noteikumos Nr.445 noteiktajā akadēmiskā personāla darba slodzē studiju programmu nodrošināšanai netiek iekļauti vairāki akadēmiskā personāla darba pienākumi, attiecīgi akadēmiskā personāla faktiskā slodze ir lielāka nekā MK noteikumos Nr.445 uzrādītās 1000 darba slodzes stundas gadā.

Ņemot vērā augstāk minēto, pastāv risks, ka MK noteikumos Nr.445 noteiktā akadēmiskā personāla darba stundas likme, kas pārskatīta 2021. gada 6. jūlijā, ir zemāka nekā izglītības tematiskajām grupām atbilstošo nozaru atalgojuma darba stundas likme.

- Esošajā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinā, ko nosaka MK noteikumi Nr. 994 Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem (12.12.2006)², noteiktais pārējo darbinieku vidējā mēneša darba algas finansējums ir nepietiekams.
- Pētījuma ietvaros ir izstrādāti priekšlikumi par studiju jomu izmaksu koeficientiem un to pilnveidi, piedāvājot mazāk sadrumstalotu, konsolidētu studiju tematisko jomu finansēšanas koeficientu sistēmu. Ieviešot priekšlikumus, MK noteikumu

¹ <https://likumi.lv/ta/id/283667-pedagogu-darba-samaksas-noteikumi>

² <https://likumi.lv/ta/id/149900-kartiba-kada-augstskolas-un-koledzas-tiek-finansetas-no-valsts-budzeta-lidzekliem>

Nr.994 noteikto tematisko jomu koeficientu skaitu būtu iespējams samazināt no 31 uz 22 izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficientiem.

Pētījuma ietvaros tiek secināts, ka šobrīd normatīvajos aktos noteikto studiju tematisko jomu izmaksu koeficientu minimālo vērtību nav nepieciešams mainīt, ja tiek veiktas pētījumā uzrādītās studiju vietas bāzes izmaksu izmaiņas.

- Pētījuma ietvaros pārskatītais studiju programmu finansēšanas modelis, piemērojot pārskatītās studiju vietas bāzes izmaksas un izstrādātos priekšlikumus par izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficientiem, palielina nepieciešamo valsts budžeta līdzekļu finansējuma apjomu AII.
- Pētījumā tika identificēts, ka šī brīža AII izmaksu uzskaitē nav pietiekami detalizētā līmenī – vairums AII faktisko studiju programmu nodrošināšanas izmaksu uzskaiti veic AII struktūrvienību līmenī nevis studiju programmu līmenī.

Pētījumā identificētos konstatējumus par pētījuma darba uzdevuma jautājumiem ar atbilstošām atsaucēm uz pētījuma sadaļām skatīt tabulā Nr. 4.

Tabula Nr. 4. Konstatējumu apkopojums

Konstatējuma joma	Konstatējuma apraksts, kā arī pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze (ja tāds identificēts)	Ziņojuma nodaļa
Pētījuma aktualitāte	Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>) Tehnoloģiju inovācijas, kombinētās mācīšanas metodes pielietošana un izglītības kvalitātes palielināšanas izmaiņas rada nepieciešamību pārskatīt studiju vietas izmaksas aprēķinu un studiju programmu pašizmaksas aprēķinu, kā arī pārskatīt aprēķinos izmantotos studiju jomu izmaksu koeficientus.	3
Mikroapliecinājumu izmaksu izvērtēšanas ierobežojumi	Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>) Ņemot vērā, ka uz pētījuma veikšanas brīdi Latvijā nav izstrādātu un spēkā esošu normatīvu par mikroapliecinājumu, to ietekmes izvērtēšana uz aktualizēto studiju programmu pašizmaksu aprēķina moduli ir ierobežota	3
Pētījuma aktualitāte (ieinteresēto pušu viedoklis)	Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>) Ieinteresēto pušu viedokļa apzināšana apstiprināja augstāk izvirzītā uzdevuma nepieciešamību pārskatīt studiju vietas izmaksas aprēķinu, kā arī iezīmēja darba algas izmaksu (N1) un iekārtu iegādes un modernizēšanas izmaksu (N7) būtiskumu aktualizētajā modulī (metodē) un norādīja uz esošā studiju vietas izmaksas aprēķinā ietvertām izmaksu komponentēm, kas zaudējušas savu aktualitāti, piemēram,	3

Konstatējuma joma	Konstatējuma apraksts, kā arī pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze (ja tāds identificēts)	Ziņojuma nodaļa
	<p>komandējumu un dienesta braucienu izmaksas (N3), kā arī grāmatu un žurnālu iegādes izmaksas (N6).</p> <p>50% no respondentiem apsvēra iespēju studiju vietas izmaksas aktualizētajā aprēķinā pārgrupēt, veidojot konsolidētus aprēķināmo izmaksu blokus.</p>	
Pētījumā analizēto izmaksu kopa	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>AII pārstāvju sniegtajā viedoklī par papildus izmaksām, kas būtu apsveramas, veidojot aktualizēto studiju vietas bāzes izmaksu moduli (metodi), tika uzrādītas ar zinātnes finansējumu saistītās izmaksas.</p> <p>Svarīgi norādīt, ka pētījumā tiek analizētas tikai studiju vietas bāzes izmaksas un studiju programmu pašizmaksas, savukārt ar zinātnes finansējumu saistītās izmaksas pētījumā netiek apskatītas, analizētas.</p>	3
Esošais studiju bāzes vietas izmaksu modulis (metode)	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>Veicot esošā studiju bāzes vietas izmaksu metodes analīzi, tiek konstatēts, ka galvenā ietekme uz studiju bāzes vietas izmaksu rezultātu ir divām no šobrīd septiņām pielietotām izmaksu komponentēm: darba algas (N1) un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (N2).</p> <p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Attiecīgi pētījumā, izstrādājot aktualizētu studiju bāzes vietas izmaksu moduli (metodi), tiks veikta izmaksu komponentu N1, N2 detalizēta, uz datiem balstīta analīze, lai gūtu pārliecību, ka esošā N1, N2 izmaksu novērtējuma pieeja ir atbilstoša un piemērojama aktualizētajā modulī.</p> <p>Savukārt pārējām izmaksu grupām (no N3 līdz N7) apsvēršanai tiek izvirzīta vienkāršotas pieejas piemērošana (piemēram, N3 līdz N7 izmaksu grupu aizstāšana ar noteiktu koeficientu), kas tiks analizēta pētījuma ziņojuma turpmākajās sadaļās – analizējot datus un izstrādājot aktualizēto modeli.</p>	4.1.1
Izmaksu struktūras salīdzināšana ar citu valstu AII izmaksu struktūru	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>Šī brīža izmaksu struktūra AII, var nebūt salīdzināma ar citu valstu AII izmaksu struktūru, ņemot vērā ierobežota valsts budžeta finansējuma apstākļus, kā arī pastāvot citiem normatīviem ierobežojumiem attiecībā uz pieļaujamajiem izmaksu apjomiem, tādējādi radot situāciju, ka finansējuma sadalījums nav optimāls.</p>	4.1.1

Konstatējuma joma	Konstatējuma apraksts, kā arī pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze (ja tāds identificēts)	Ziņojuma nodaļa
	<p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Šī brīža izmaksu struktūra AII tiks analizēta pētījuma ziņojuma turpmākajās sadaļās– analizējot studiju programmu nodrošināšanai attiecināmo izmaksu datus gan valsts budžeta līdzekļu finansējuma avotam, gan AII pašu ieņēmumu (studija maksa par studiju vietām, kas netiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem) finansējuma avotam.</p>	
<p>Esošā studiju bāzes vietas izmaksu moduļa pielietotās aplēses jeb koeficienti</p>	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>Veicot esošā studiju bāzes vietas izmaksu moduļa aplēšu un koeficientu analīzi, tika konstatēts, ka izmaksu noteikšana balstīta gan uz regulāri pārskatāmiem koeficientiem (atbilstoši normatīvu izmaiņām), gan uz eksperta noteiktiem koeficientiem, kas nav pārskatīti kopš 2006. gada.</p> <p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Attiecīgi pētījumā, izstrādājot aktualizētu studiju bāzes vietas izmaksu moduli (metodi), tiks veikta izmaksu komponentu detalizēta, uz datiem balstīta analīze, lai gūtu pārliecību, ka esošā izmaksu novērtējuma pieeja (izmantojot eksperta noteiktos koeficientus, gan koeficientus, kas tiek pārskatīti atbilstoši normatīvu izmaiņām) ir atbilstoša un piemērojama aktualizētajā modulī.</p>	<p>4.1.2</p>
<p>Maksas studiju vietu pārsvars tematiskajām grupām ar studiju izmaksu koeficientu minimālo vērtību viens (1.0)</p>	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>Atsaucoties uz AII izlases vidējo studējošo skaitu pa tematiskajām grupām sadalījumā pēc maksas veida 2021. gadā, 2020. gadā un 2019. gadā, ir identificējamās studiju tematiskās grupas, kurās ir pārsvarā budžeta vietas un kurās pārsvarā ir maksas vietas.</p> <p>Tiek secināts, ka lielāks īpatsvars maksas studiju vietām ir tematiskajās grupās, kurās MK noteikumu Nr. 994 pielikumā Nr. 1 studiju izmaksu koeficienta minimālā vērtība ir 1.0.</p> <p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Analizējot AII studiju programmu attiecināmās izmaksas, kas iekļauj divus finansēšanas avotus: valsts budžeta līdzekļi un AII pašu ienākumus (jeb maksas studentus), svarīgs kritērijs secinājuma veikšanai studiju tematiskās grupas sadalījumam pēc maksas veida.</p>	<p>4.2.1</p>

Konstatējuma joma	Konstatējuma apraksts, kā arī pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze (ja tāds identificēts)	Ziņojuma nodaļa
<p>AII studentu skaits un tā ietekme uz <i>break event</i> studiju programmu pašizmaksas moduli</p>	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>Pamatojoties uz izlasē iekļauto AII studenta skaita analīzi 2019. gada, 2020. gada un 2021. gada aprīlī un oktobrī, tiek secināts, ka vidējais studentu skaits sniedz izlīdzinātu studentu skaitu finanšu vai akadēmiskā gada griezumā.</p> <p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Analizējot AII studiju programmu attiecināmās izmaksas, svarīgs kritērijs secinājuma veikšanai ir vidējais studentu skaits studiju programmā.</p> <p>Papildus tiek izvirzīta hipotēze, ka studentu skaitam ir būtiska ietekme uz lūzumpunktu (<i>break event</i> punktu) studiju programmu pašizmaksas novērtēšanā. Aktualizējot studiju programmu pašizmaksu moduli, tiks analizēts iespējamais valsts finansējuma apjoms studiju programmām pie noteikta studentu skaita (ierobežots valsts budžeta līdzekļu finansējums zaudējumus nesošajā studiju programmā, izņemot, ja studiju programmas nepieciešamība ir stratēģiski izvirzīts mērķis).</p>	<p>4.2.1</p>
<p>AII izmaksu sadalījums tiešajās un netiešajās izmaksās</p>	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>Pētījuma informācijas pieprasījuma izstrādes procesā tika konstatēts, ka nav pieejamas normatīvs, kas nodrošinātu vienotas pieejas piemērošanu AII izmaksu sadalīšanai tiešajās un netiešajās izmaksās.</p> <p>Attiecīgi pētījuma vajadzībām tika analizēts AII kopējo izmaksu sadalījums attiecināmajās (bez detalizētāka sadalījuma – tiešajās un netiešajās izmaksās) un neattiecināmajās izmaksās.</p> <p>Ieteikums</p> <p>Ieteikums IZM apsvērt nepieciešamību, izstrādāt tiešo un netiešo AII izmaksu klasifikāciju, kas tiktu veikta atbilstoši ekonomiskajām kategorijām, AII izmaksu datu salīdzināšanai.</p>	<p>4.2.2</p>
<p>AII akadēmiskā personāla un pārējo darbinieku atalgojuma izmaksu īpatsvars</p>	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma gala nodevumā 30.05.2022</i>)</p> <p>Pētījumam iesniegtajos AII datus par 2019. gadu, 2020. gadu un 2021. gadu uzrādīts, ka 68.9% no AII faktiskajām studiju programmu īstenošanai attiecināmajām izmaksām ir akadēmiskā personāla un pārējo darbinieku atalgojums (vidēji OECD valstīs - 60%).</p> <p>Norādītā atalgojuma izmaksu proporcija pret kopējām attiecināmajām izmaksām studiju programmu nodrošināšanai tiks pārskatītajā studiju vietas izmaksu bāzes modelī saglabāta.</p>	<p>4.2.2.1</p>

Konstatējuma joma	Konstatējuma apraksts, kā arī pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze (ja tāds identificēts)	Ziņojuma nodaļa
AII pārējo darbinieku identificētās darbinieku apakškategorijas	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>Esošajos MK noteikumos Nr.994 pārējo darbinieku kategorija ietver identificējamās darbinieku apakškategorijas (izglītības iestāžu vadītāji un vadītāju vietnieki, administratīvās pamatfunkcijas darbinieki un pārējie darbinieki).</p> <p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Veicot studiju bāzes vietas aprēķina aktualizēšanu, tiks analizēta iespēja identificēto AII personāla darbinieku kategoriju ieviešana modulī.</p>	4.2.2.1
Akadēmiskā personāla darba slodzes iespējamā pāreja uz 40 darba stundu nedēļu	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>IZM darba grupas rezultāts par AII personāla kategorijām, kā arī akadēmiskās slodzes pāreja uz Darba likuma slodzi (jeb 40 stundām nedēļā), kurā tiktu iekļautas gan akadēmiskās, gan zinātniskās darbības, var tieši ietekmēt studiju vietas bāzes un studiju programmu pašizmaksas modeļu aktualizēšanu.</p> <p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Veicot pētījumu, nepieciešama regulāra augstāk minētā jautājuma pārrunāšana, lai nepieciešamie moduļa aktualizējumi būtu saskaņoti.</p>	4.2.2.1
Vienlīdzības principa piemērošana akadēmiskā personāla atalgojumam	<p>Konstatējums (<i>precizēts Ziņojuma gala nodevumā 30.05.2022</i>)</p> <p>Akadēmiskā personāla atalgojumam būtu piemērojams vienlīdzības princips (studiju bāzes vietas izmaksu un studiju programmu pašizmaksas modulī noteiktais akadēmiskā personāla atalgojums ir vienāds personāla kategorijai dažādām studiju programmām; savukārt faktiskais akadēmiskā personāla atalgojums var atšķirties gan studiju programmu, gan AII līmenī, bet atalgojuma atšķirības (ja tādas tiktu piemērotas) būtu AII caurspīdīgs, atklāts lēmums).</p>	4.2.2.1.1
Akadēmiskā personāla darba stundas likmes salīdzinājums ar atalgojumu nozarē	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma gala nodevumā 30.05.2022</i>)</p> <p>Akadēmiskā personāla darba stundas likme pārsvarā ir izglītības tematiskajām grupām atbilstošo nozaru atalgojuma ietvaros pie nosacījuma, ka visas akadēmiskā personāla faktiskās darba stundas iekļaujas MK noteiktajā darba slodzē.</p> <p>Veicot datu analīzi, pētījumā tika identificēta nepieciešamība pārskatīt (paaugstināt) atalgojuma apmēru akadēmiskā personāla amatu grupām: asistents un lektors. Attiecīgi, atsaucoties uz spēkā esošajiem normatīvajiem</p>	4.2.2.1.1

Konstatējuma joma	Konstatējuma apraksts, kā arī pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze (ja tāds identificēts)	Ziņojuma nodaļa
	<p>aktiem, atalgojuma paaugstinājums pārskatītajā studiju vietas bāzes modelī tika piemērots visām akadēmiskā personāla amatu grupām.</p> <p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Veicot pētījumu, nepieciešams gūt datus balstītu slēdzīnu, vai visas akadēmiskā personāla faktiskās darba stundas iekļaujas MK noteiktajā darba slodzē.</p> <p>Ieteikums</p> <p>Ieteikums IZM apsvērt nepieciešamību akadēmiskā personāla algas palielinājuma vienotās likmes pārskatīšanā ietvert akadēmiskā personāla amata pozīcijām atbilstošo kompetenču izvērtējumu: zināšanas un prasmes (<i>knowledge and skills</i>), sadarbības prasmes (<i>interaction skills</i>) un amata pienākumi un atbildība (<i>nature and responsibilities of the work</i>).</p>	
<p>Esošā slodzes uzskaitē rada risku, ka akadēmiskajam personālam atalgojums ir zemāks nekā nozarē</p>	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma gala nodevumā 30.05.2022</i>)</p> <p>Balstoties uz aptaujā iegūto informāciju, tika secināts, ka MK noteikumos Nr.445 noteiktajā akadēmiskā personāla darba slodzē studiju programmu nodrošināšanai netiek iekļauti vairāki akadēmiskā personāla darba pienākumi, attiecīgi akadēmiskā personāla faktiskā slodze ir lielāka nekā MK noteikumos Nr.445 uzrādītās 1000 darba stundas gadā.</p> <p>Ņemot vērā augstāk minēto, pastāv risks, ka MK noteikumos Nr.445 noteiktā akadēmiskā personāla darba stundas likme, kas pārskatīta 2021. gada 6. jūlijā, ir zemāka nekā izglītības tematiskajām grupām atbilstošo nozaru atalgojuma darba stundas likme.</p> <p>Ieteikums</p> <p>Ieviešot akadēmiskās slodzes pāreju uz Darba likuma slodzi (jeb 40 stundām nedēļā), tiktu uzlabota akadēmiskā personāla slodzes un atalgojuma salīdzināmība gan starp AII, gan ar studiju tematiskajai jomai atbilstošo nozari.</p>	<p>4.2.2.1.1</p>
<p>AII pārējo darbinieku atalgojuma izmaksu valsts sniegtais finansējums ir nepietiekams</p>	<p>Konstatējums (<i>precizēts Ziņojuma gala nodevumā 30.05.2022</i>)</p> <p>Esošajā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinā, ko nosaka MK noteikumi Nr. 994 Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem (12.12.2006), noteiktais pārējo darbinieku vidējā mēneša darba algas finansējums ir zemāks par citos AII saistošajos normatīvajos aktos norādīto atalgojuma līmeni.</p> <p>Ieteikums</p> <p>Pārskatītajā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinā, palielinot valsts finansējuma apmēru pārējo AII darbinieku atalgojuma izmaksu segšanai būtu</p>	<p>4.2.2.1.2</p>

Konstatējuma joma	Konstatējuma apraksts, kā arī pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze (ja tāds identificēts)	Ziņojuma nodaļa
	piemērojams samērības princips starp akadēmisko personālu un administratīvo personālu	
AII pārējo darbinieku iespējamās kategorijas	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>Tiek secināts, ka AII pārējo darbinieku faktiskais atalgojums ir normatīvu noteiktajās robežās, izņemot Izglītības iestāžu vadītāju un vadītāja vietnieku (Pamatdarbības struktūrvienības vadītājs/ direktors un vietnieks (izglītības jomā)), un iegūtais rezultāts apstiprina izvirzīto hipotēzi par apakšskategoriju ieviešanu AII pārējo darbinieku grupai.</p>	4.2.2.1.2
Korelācija starp AII pārējo darbinieku skaitu un finansējamo studiju vietu skaitu	<p>Konstatējums (<i>precizēts Ziņojuma gala nodevumā 30.05.2022</i>)</p> <p>Izslēdzot izlecējpunktus no datu izlases, iegūst, ka starp studiju vietu skaitu un pārējo darbinieku skaitu veidojas Pīrsona korelācija 0.99, kas klasificējama kā ļoti spēcīga korelācija. Pārskatītajā studiju vietas bāzes izmaksu modulī būtu jāizmanto 25.5 studiju vietu skaits uz vienu pārējo darbinieku.</p> <p>Spēcīgā korelācija pamato nepieciešamību, veicot studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu un studiju programmu pašizmaksas aprēķinu, piemērot noteiktu studiju vietu skaitu.</p>	4.2.2.1.2
Citu izmaksu finansējuma izteikšana, izmantojot AII studiju programmu nodrošināšanas attiecināmo izmaksu proporciju	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma gala nodevumā 30.05.2022</i>)</p> <p>AII citu nekā atalgojuma izmaksu finansējuma apjoms var tikt noteikts atbilstoši pētījumā iegūtajam faktisko studiju programmas nodrošināšanai attiecināmo izmaksu proporciju sadalījumam, izsakot citas izmaksas kā procentuālu attiecību no atalgojuma izmaksām.</p> <p>Tādējādi tiku iegūts, ka studiju vietas bāzes modelī noteiktais izmaksu finansējuma apjoms regulāri tiku pārskatīts (ņemot vērā, šobrīd praksē piemēroto regulāru atalgojuma pārskatīšanu un to turpinot arī nākotnē).</p>	4.2.2.2
Vidējās izmaksas vienam maksas studentam salīdzināmas ar pārskatīto studiju vietas bāzes izmaksu apjomu	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma gala nodevumā 30.05.2022</i>)</p> <p>Balstoties uz veikto datu analīzi, tika iegūtas vidējās studiju programmas nodrošināšanai AII faktiskās attiecināmās izmaksas maksas studentiem, un tika secināts, ka liela daļa maksas studiju programmu tematiskā joma ir ar zemiem izmaksu koeficientiem (MK noteikumu Nr. 944 pielikums Nr.1).</p> <p>Iegūtais vidējais studiju programmas nodrošināšanai attiecināmo izmaksu apjoms maksas studentiem var tikt izmantots salīdzinājumam ar pārskatīto studiju vietas bāzes izmaksu apjomu, lai izvērtētu studija programmu finansējuma pietiekamību.</p>	4.2.2.2

Konstatējuma joma	Konstatējuma apraksts, kā arī pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze (ja tāds identificēts)	Ziņojuma nodaļa
Studiju programmu nodrošināšanas izmaksu finansējuma palielinājums	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma gala nodevumā 30.05.2022</i>)</p> <p>Esošais studiju vietas izmaksu bāzes modelis neietver visas AII faktiskās izmaksu grupas studiju programmas nodrošināšanai. Papildus faktisko izmaksu segšana palielina studiju vietas bāzes izmaksu apjomu.</p>	4.3
Sagatavota instrukcija aktualizētā studiju vietas bāzes izmaksu modelim	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma gala nodevumā 30.05.2022</i>)</p> <p>Izmantojot pētījumā veikto datu analīzi un konstatējumus, ir aktualizēts esošais studiju vietas bāzes izmaksu modelis un sagatavota instrukcija Ministrijai, ieskaitot metodiku, kādā veidā Izglītības un zinātnes ministrija var aktualizēt studiju vietas bāzes izmaksas (piemēram, kāda informācija būtu jāpieprasa augstskolām, lai aktualizētu atsevišķus izmaksu posteņus)</p>	4.4
Esošais studiju programmu izmaksu modulis (metode)	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>Veicot esošā studiju programmu izmaksu moduļa aplēšu jeb koeficientu analīzi, tika konstatēts, ka izmaksu noteikšanā tiek izmantoti eksperta noteikti koeficienti, kas nav pārskatīti kopš 2006. gada.</p> <p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Attiecīgi pētījumā, izstrādājot aktualizētu studiju programmu izmaksu moduli (metodi), tiks veikta izmaksu komponentu detalizēta, uz datiem balstīta analīze, lai gūtu pārliecību, ka esošā izmaksu novērtējuma pieeja (izmantojot eksperta noteiktos koeficientus) ir atbilstoša un piemērojama aktualizētajā modulī.</p>	5.1.2
Ierobežota datu pieejamība par AII studiju programmām	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>Pētījuma informācijas pieprasījuma izstrādes procesā tika konstatēts, ka ir ierobežots skaits AII, kuras veic AII izmaksu uzskaiti pa struktūrvienību studiju programmām. Attiecīgi pētījuma vajadzībām tika analizēts AII kopējo izmaksu sadalījums AII struktūrvienību (fakultāšu) līmenī.</p> <p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Nepieciešams apzināt iespējas matemātiski izteikt studiju programmu izmaksu līmeni, kas attiecīgi būtu izmantojams Pētījuma darba uzdevuma par studiju jomu konsolidēšanu veikšanā.</p> <p>Papildus tiek izvirzīta hipotēze, ka lūzumpunkta (<i>break event</i> punkta) noteikšana studiju programmu pašizmaksas novērtēšanā varētu tikt izvirzīts kā kritērijs AII struktūrvienības studiju programmu finansēšanai</p>	5.2

Konstatējuma joma	Konstatējuma apraksts, kā arī pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze (ja tāds identificēts)	Ziņojuma nodaļa
	(ierobežots valsts budžeta līdzekļu finansējums zaudējumus nesošajā studiju programmā, izņemot, ja studiju programmas nepieciešamība ir stratēģiski izvirzīts mērķis).	
Studiju tematisko jomu konsolidēšana	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022 un saistošs Ziņojuma gala nodevumam 30.05.2022</i>)</p> <p>Pētījuma ietvaros tika izstrādāti priekšlikumi par studiju jomu izmaksu koeficientiem un to pilnveidi, piedāvājot mazāk sadrumstalotu, konsolidētu studiju tematisko jomu finansēšanas koeficientu sistēmu. Ieviešot visus minētos priekšlikumus MK noteikumu Nr.994 minēto tematisko jomu skaitu būtu iespējams samazināt no 30 uz 22.</p> <p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Priekšlikums par studiju jomu konsolidāciju tiks atkārtoti izvērtēts pēc tam, kad veikta AII iesūtīto datu analīze un koeficientu aprēķins, lai identificētu, vai iespējamā konsolidācija ir pamatojama arī ar AII aktuālajām izmaksām.</p>	5.3.1
Studiju tematisko jomu koeficientu novērtēšana	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma projektā 28.02.2022</i>)</p> <p>Atsaucoties uz iepriekš konstatēto, pētījuma vajadzībām AII nebija iespējams sagatavot detalizētus un pēc viena principa noteiktus datus par studiju programmu izmaksām. Līdz ar to pētījuma problēmas jautājuma – studiju programmu izmaksu koeficienta noteikšanai tika apsvērtas citas alternatīvas metodes.</p> <p>Ņemot vērā pētījumam pieejamo informāciju, tika izveidota lineāro vienādojumu sistēma AII pa izglītības tematiskajām grupām un tā risināšanai piemeklēta atbilstošā metode (Krāmera metode).</p> <p>Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze</p> <p>Studiju programmu izmaksu koeficientu noteikšanai izvēlētās Krāmeru metodes rezultāts tiks validēts, izmantojot AII iesniegtos datus.</p>	5.3.2
Studiju programmu izmaksu koeficientu pārskatīšanas ierobežojumi	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma gala nodevumā 30.05.2022</i>)</p> <p>Pētījumā sākotnēji izveidotajai lineāro vienādojumu sistēmai, lai piemeklētu atbilstošos izmaksu koeficientus AII izglītības tematiskajām grupām, Krāmera metode un pētījuma ietvaros apskatītās optimizācijas metodes, lineārās regresijas metode nav izmantojamas.</p> <p>Ieteikums</p> <p>Studiju programmu izmaksu koeficientu noteikšana vai pārskatīšana var tikt veikta izmantojot AII faktisko attiecināmo izmaksu informāciju, ja uzskaitē tiktu vieta</p>	5.3.2

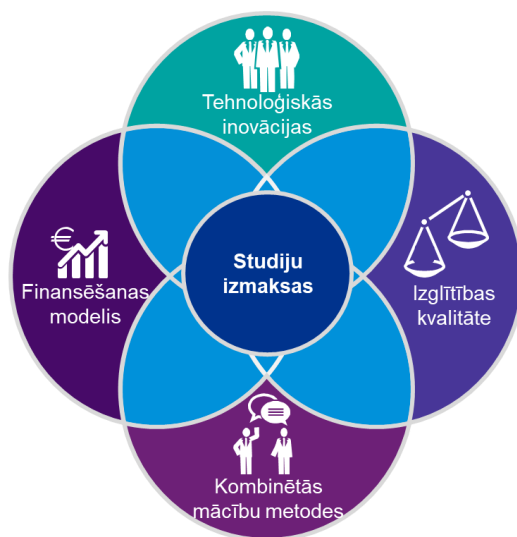
Konstatējuma joma	Konstatējuma apraksts, kā arī pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze (ja tāds identificēts)	Ziņojuma nodaļa
	studiju programmu līmeni. Ieteikums IZM apsvērt, minēto izmaksu datu pieprasījumu no AII.	
Izveidots studiju programmas pašizmaksas modelis	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma gala nodevumā 30.052022</i>)</p> <p>Pētījuma ietvaros tika izveidots studiju programmu pašizmaksas modelis, kas izmantojams gan faktiskā studiju programmas rezultāta analīzei, gan studijas programmas rezultāta plānošanai.</p>	5.4
Sasaistes mehānisms doktorantūras modeļiem caur studiju līmeņu koeficientu	<p>Konstatējums (<i>uzrādīts Ziņojuma gala nodevumā 30.052022</i>)</p> <p>Sasaistes mehānisms doktorantūras jaunā modeļa bāzes finansējumam ar studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu ir studiju līmeņa izmaksu koeficients (atbilstoši spēkā esošajiem MK noteikumiem Nr. 994).</p>	6

Avots: KPMG izstrādātā tabula, balstoties uz veikto pētījumu

3 Īss esošās situācijas un pētījuma aktualitātes pārskats

2006. gadā, pieņemot Ministru kabineta 2006. gada 12. decembra noteikumus Nr. 994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”³, tika ieviests algoritms studiju vietu izmaksu aprēķinam. Tomēr, ņemot vērā tendences augstākajā izglītībā, kas rada izmaiņas veidā, kādā tiek īstenots studiju process, nepieciešams pārskatīt izstrādāto algoritmu un tā elementus.

Attēls Nr. 1: Pētījuma aktualitāte- augstākās izglītības pieprasījuma un piedāvājuma tendences

Avots: KPMG sagatavota vizualizācija

Augstākās izglītības jomā pēdējos gados vērojamas nozīmīgas izmaiņas, ko rada tehnoloģiju inovācijas, nodrošinot iespēju izglītību iegūt attālināti, izmantojot kombinētas mācīšanas un klātienē mācīšanās metodes. Tas rada pieprasījumu augstākās izglītības institūcijām pielāgot savu piedāvājumu, attīstot gan kombinētas studiju programmas, gan veidojot kursus, kas sniedz iespējas iegūt mikro apliecinājumus (mikro kvalifikācijas). Šīs tendences saistītas ar mūžizglītības attīstību, kas veicina dzīvesveida izmaiņas un veido pieprasījumu pēc elastīgām izglītošanās iespējām.

Zemāk uzrādīts IZM sagatavotais apkopojums par studiju veidiem (pilna un nepilna laika studijas), studiju tematiskajām jomām un studiju līmeņiem (koledžas, bakalaura, maģistra, doktorantūras studiju līmenis) piemērojamiem studiju tipiem (tīmekļa bagātināta mācīšanās, kombinētā mācīšanās, studijas 80% un vairāk e-vidē) un to īstenošanas veidiem, norādot kombinētās mācīšanas metodes nepieciešamību.

Attēls Nr. 2: Studiju tipi un to īstenošanas veidi

³ <https://likumi.lv/ta/id/149900-kartiba-kada-augstskolas-un-koledzas-tiek-finansetas-no-valsts-budzeta-lidzekliem>

PROPORCIJA	TIPS	ĪSTENOŠANAS VEIDS	
0%	TRADICIONĀLA MĀCĪŠANĀS	Studiju process tiek īstenots klātienē (F2F).	
1 - 29%	TĪMEKĻA BAGĀTINĀTA MĀCĪŠANĀS <i>(Web facilitated)</i>	Tiek izmantotas tehnoloģijas un tehnoloģiskie risinājumi (tiešsaiste, virtuālā, paplašinātā un jauktā realitāte, u.c.), lai bagātinātu klātienes nodarbības. Tiek izmantotas datubāzes, e-studiju vide, kurā tiek ievietots apgūstamais studiju saturs, uzdevumi utt.	
30 - 79%	KOMBINĒTA MĀCĪŠANĀS <i>(Blended learning)</i> Tiek kombinētas klātienes nodarbības ar sinhronām un asinhronām mācīšanās aktivitātēm e-studiju vidē. Tiek īstenota studējošo sadarbība e-vidē mācīšanās nolūkos.	Apvērsta mācīšanās <i>(Flipped learning)</i>	Studiju satura izskaidrošana pārvirzīta no grupas mācību telpas uz individuālo mācību telpu un rezultātā atslēgtā grupas telpa tiek pārveidota par dinamisku, interaktīvu studiju vidi, kurā docētājs vada studējošo savstarpējās mācīšanās procesu.
		Hibrīda mācīšanās <i>(Hybrid learning)</i>	Tiešsaistes mācīšanās aktivitātes veidotas ar mērķi arvien vairāk aizstāt klātienes nodarbības. Turklāt nodrošināt mācīšanās aktivitātes vienlaikus kā klātienē tā tiešsaistē.
		Hibrīdfleksiblā mācīšanās <i>(Hyflex - Hybrid Flexible - learning)</i>	Pilnībā tiešsaistē organizēts studiju kurss ar regulārām (izvēles) klātienes nodarbībām. Pilnībā fleksibla mācīšanās forma, kurā studējošais var izvēlēties, kurā brīdī ir nepieciešama palīdzība.
80% un vairāk	ATTĀLINĀTA MĀCĪŠANĀS <i>(Remote learning)</i>	Ietver sevī kombinētās, un tiešsaistes mācīšanās principus, kļuvusi aktuāla ārkārtas apstākļos ar iespēju atgriezties iepriekšējā darba formā vai kombinēt to ar kādu citu. Līdz šim nav bijusi studiju programmas pamata mācīšanās forma.	
	MĀCĪŠANĀS TIEŠSAISTĒ <i>(Online learning)</i>	Studiju kursa satura apgūšana lielākoties tiek organizēta tiešsaistes formātā sinhroni un asinhroni. Studējošo un docētāju iepazīšanās aktivitātes vai studiju kursa noslēgums tiek organizēts klātienē.	
	TĀLMĀCĪBA <i>(Distance learning)</i>	Mācīšanās process, kurā studējošie un docētāji atrodas ģeogrāfiski izklīdētās vietās un mijdarbojas sinhroni vai asinhroni. Parasti mācīšanās notiek interneta platformās, taču iepriekšējos laika periodos galvenokārt tika izmantoti citi līdzekļi (piemēram, pasts, telefons, radio, televīzija).	

TEHNOĻĪJU BAGĀTINĀTS STUDIJU PROCESS

Avots: IZM apkopojums⁴

Tendences tādējādi ietekmē arī augstākās izglītības iestāžu izmaksas, jo rodas gan jaunas izmaksu pozīcijas (piemēram, saistībā ar dažādu digitālo risinājumu izmantošanu), gan mainās izmaksu pozīciju īpatsvars kopējā pašizmaksā, pastiprinot nepieciešamību aktualizēt pastāvošo pašizmaksas aprēķina algoritmu.

Vienlaikus pēdējos gados veiktas un arī turpmāk plānotas būtiskas izmaiņas augstākās izglītības jomā Latvijā, kas vērstas uz augstākās izglītības kvalitātes palielināšanu. Izmaiņas ietver gan augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešanu, gan jauna doktorantūras modeļa attīstīšanu, gan veiktās izmaiņas Augstskolu likumā, kas, piemēram, paredz augstākās izglītības iestāžu tipoloģijas ieviešanu. Tāpat izstrādāta vienota izglītības kvalitātes definīcija, kas tostarp ietver elementus un rādītājus, kas saistīti ar finanšu aspektiem izglītības kvalitātes nodrošināšanai.

Konstatējums

Augstāk minētās izmaiņas (tehnoloģiju inovācijas, kombinētās mācīšanas metodes pielietošana un izglītības kvalitātes palielināšanas izmaiņas) rada nepieciešamību pārskatīt studiju vietas izmaksas aprēķinu un studiju programmu pašizmaksas aprēķinu, kā arī pārskatīt aprēķinos izmantotos studiju jomu izmaksu koeficientus.

Papildus augstāk minētajām izmaiņām augstākās izglītības jomā un to ietekmei uz studiju bāzes vietas un studiju programmu pašizmaksas moduļiem, pētījuma ietvaros tika

⁴ IZM pētījuma TS materiāls, apkopojums adaptēts pēc Allen, Seaman, 2010; Stein, Graham, 2020; The Flipped Learning Network, 2014; Tsetsos, Prentzas, 2021, Strods, Jansone-Ratinika 2020

apzināta mikroapliecinājumu jeb mikrokvalifikācijas ieviešanas iespējas augstākās izglītības iestāžu tālākizglītības piedāvājumā⁵. Mikroapliecinājuma iespējamie risinājumi uzrādīti attēlā Nr. 3.

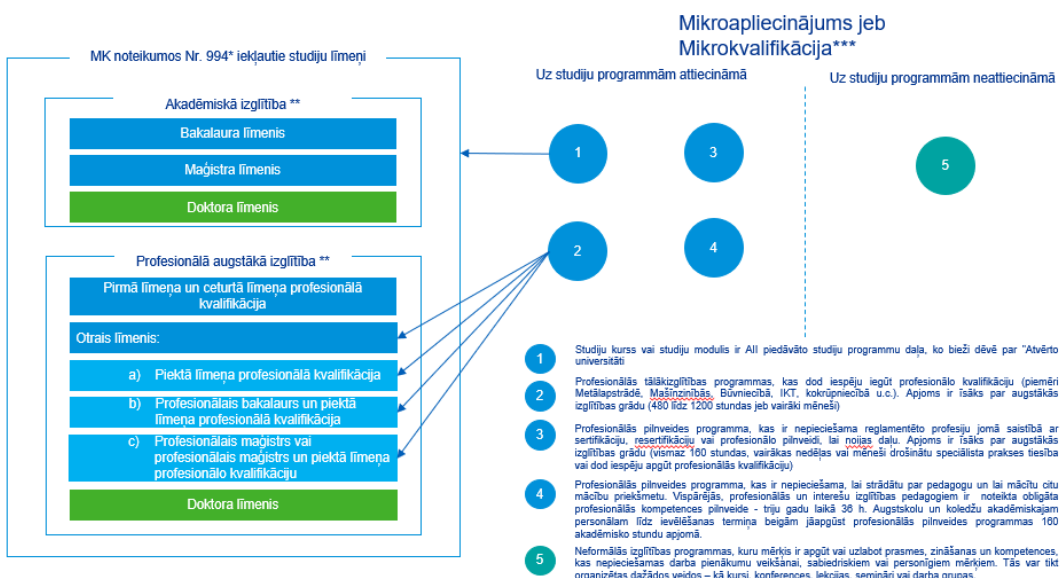
Attēls Nr. 3: Mikroapliecinājumu apkopojums

Avots:

* Kārība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem (MK noteikumi Nr. 994 <https://likumi.lv/ta/id/149900-kariba-kada-augstskolas-un-koledzas-tiek-finansetas-no-valsts-budzeta-lidzekliem>)

** Augstskolu likums (<https://likumi.lv/doc.php?id=37967#p59>)

*** Pētījums: Mikrokvalifikācijas Latvijā (Micro-credentials in Latvia). Mikrokvalifikāciju ieviešanas iespējas augstākās izglītības iestāžu tālākizglītības piedāvājumā (https://www.researchgate.net/publication/353071903_Mikrokvalifikacija_Latvija_Micro-credentials_in_Latvia_Mikrokvalifikaciju_ieviešanas_iespejas_augstakas_izglitiba_iestazu_talakisglitiba_piedavajuma)

Avots: KPMG sagatavots apkopojums

Izstrādājot informācijas pieprasījumu AII, tika secināts, ka pētījuma veikšanas brīdī ar mikroapliecinājumu saistītās izmaksas netiek segtas no valsts budžeta, attiecīgi pētījuma vajadzībām tās būtu klasificējamas kā izmaksas, kas segtas no cita finansējuma avota. Tomēr sazinoties ar pētījuma izlasē iekļauto AII pārstāvjiem, tika secināts, ka šobrīd pieejamo datu apjoms par mikroapliecinājumu izmaksām ir ļoti ierobežots, kas sasaucās ar mikroapliecinājumu normatīvu izstrādi (pētījuma veikšanas brīdī Latvijā nav izstrādātu un spēkā esošu normatīvu par mikroapliecinājumu).

Konstatējums

Ņemot vērā, ka pētījuma veikšanas brīdī Latvijā nav izstrādātu un spēkā esošu normatīvu par mikroapliecinājumu, to ietekmes izvērtēšana uz aktualizēto studiju programmu pašizmaksu aprēķina moduli ir ierobežota.

Būtiska pētījuma sastāvdaļa ir ne tikai aktualizētu moduļu (metožu) izstrāde, bet arī ieinteresēto pušu viedokļu apzināšana, saskaņošana, kā arī līdzsvarota, taisnīga un caurredzama piedāvājuma sagatavošana.

⁵ Ziņojums sagatavots ar Eiropas Komisijas projekta "National Europass Centre + EQF NCP 2018-2020" (Nr. VS/2018/0241) atbalstu

Uzsākot pētījumu, 2021. gada 21. decembrī izveidotās izlases AII pārstāvji tika aicināti iepazīties ar pētījuma mērķi, uzdevumiem un izteikt viedokli par nepieciešamajām izmaiņām esošajiem studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina modulim (metodei) un studiju programmas pašizmaksas aprēķina modulim (metodei).

AII pārstāvju sniegtais viedoklis tika apkopots, izmantojot elektronisko aptaujāšanas rīku menti.com, un rezultāts 2022. gada 21. janvārī tika elektroniski iesniegts IZM, kā arī daži no rezultātiem ir uzrādīti attēlos zemāk:

Attēls Nr. 4: Studiju vietas bāzes izmaksu modulis (metode) un tā komponentes

Pašreizējo modeļu analīze

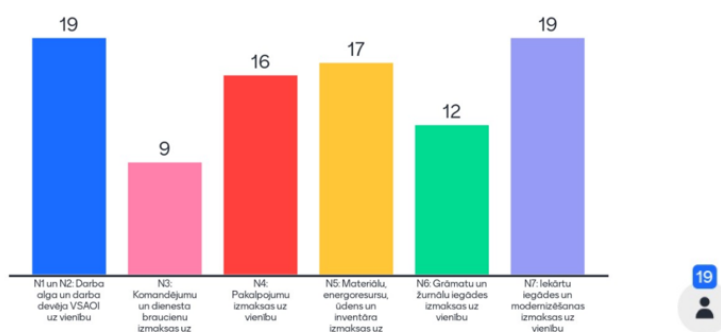
Studiju vietas bāzes izmaksu modelis - 1. jautājums

1 Metode

Kādas no esošā modeļa komponentēm (N1 – N7) būtu saglabājamās aktualizētajā modelī? (atbilde: viena vai vairākas izvēles)

* Termins «uz vienību» nozīmē «uz vienu studiju vietu gadā»

Avots: KPMG sagatavots apkopojums AII respondentu sniegtajam viedoklim

Deviņpadsmit (19) AII pārstāvju sniegtais viedoklis norādīja, ka esošā studiju vietas bāzes izmaksu moduļa (metodes) darba algas izmaksas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (VSAOI), kā arī iekārtu iegādes un modernizēšanas izmaksas būtu saglabājamās aktualizētajā modulī. Savukārt komandējumu un dienesta braucienu izmaksas, kā arī grāmatu un žurnālu iegādes izmaksas būtu pārskatāmas, jo ir zaudējušas savu aktualitāti un iespējams aizstājamas ar citām izmaksām, kā piemēram, dažādu AII nozīmīgu elektronisko informācijas avotu abonēšanas maksa.

Attēls Nr. 5: Studiju vietas bāzes izmaksu modulis (metode) un tā komponentu apvienošana

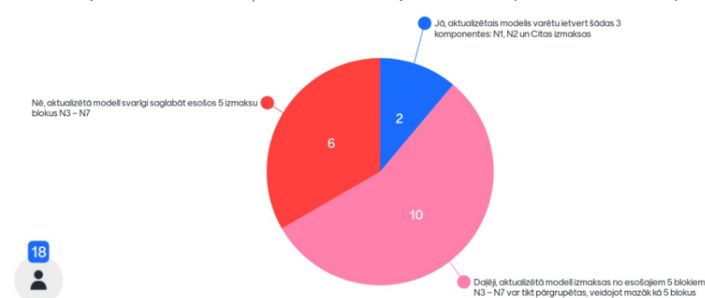
Pašreizējo modeļu analīze

Studiju vietas bāzes izmaksu modelis - 2. jautājums

1 Metode

Vai apsvērtu esošā modeļa bloku N3 – N7 apvienošanu? (atbilde: viena izvēle)

Avots: KPMG sagatavots apkopojums AII respondentu sniegtajam viedoklim

Desmit (10) no astoņpadsmit (18) AII pārstāvju sniegtais viedoklis norādīja, ka esošā studiju vietas bāzes izmaksu moduļa (metodes) izmaksu komponentes: komandējumu un dienesta braucienu izmaksas, pakalpojumu izmaksas, materiālu, energoresursu, ūdens un inventāra izmaksas, grāmatu un žurnālu iegādes izmaksas un iekārtu iegādes un modernizēšanas izmaksas ir iespējams pārgrupēt un veidot mazāk kā šobrīd MK noteikumos uzrādītus piecus (5) blokus.

Konstatējums

Ieinteresēto pušu viedokļa apzināšana apstiprināja augstāk izvirzītā uzdevuma nepieciešamību pārskatīt studiju vietas izmaksas aprēķinu, kā arī iezīmēja darba algas izmaksu un iekārtu iegādes un modernizēšanas izmaksu būtiskumu aktualizētajā modulī (metodē) un norādīja uz esošā studiju vietas izmaksas aprēķinā ietvertām izmaksu komponentēm, kas zaudējušas savu aktualitāti, piemēram, komandējumu un dienesta braucienu izmaksas (N3), kā arī grāmatu un žurnālu iegādes izmaksas (N6).

50% no respondentiem apsvēra iespēju studiju vietas izmaksas aktualizētajā aprēķinā pārgrupēt, veidojot konsolidētus aprēķināmo izmaksu blokus.

Attēls Nr. 6: Studiju vietas bāzes izmaksu modulis (metode) un jaunu komponentu identificēšana

Pašreizējo modeļu analīze

Studiju vietas bāzes izmaksu modelis - 3. jautājums

1 Metode

Vai apsvērtu esošā modeļa izmaksu bloku papildināšanu? (atbilde: viens vai divi vārdi, piemēram, e-studijas nodrošināšana, interneta pakalpojumi, zinātniskās datu bāzes abonēšana)

Avots: KPMG sagatavots apkopojums AII respondentu sniegtajam viedoklim

Astoņpadsmit (18) AII pārstāvju viedoklis apkopots vārdu mākonī, iezīmējot iespējamās papildus izmaksu komponentu blokus, kas būtu apsverami, veidojot aktualizēto studiju vietas bāzes izmaksu moduli (metodi).

Konstatējums

AII pārstāvju sniegtajā viedoklī par papildus izmaksām, kas būtu apsveramas, veidojot aktualizēto studiju vietas bāzes izmaksu moduli (metodi), tika uzrādītas ar zinātnes finansējumu saistītās izmaksas.

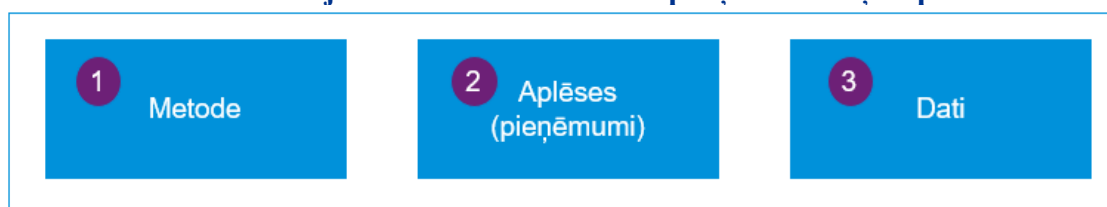
Svarīgi norādīt, ka pētījumā tiks analizētas tikai studiju vietas bāzes izmaksas un studiju programmu pašizmaksas, savukārt ar zinātnes finansējumu saistītās izmaksas pētījumā netiek apskatītas, analizētas.

4 Studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina moduļa (metodes) un tā lietošanas instrukcijas izstrāde

4.1 Esošā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina moduļa izpēte

Esošā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina moduļa izpēte tika strukturēta uz MK 2006. gada 12. decembra noteikumos Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”⁶ uzrādītajiem atslēgas elementiem: metode, aplēses un dati.

Attēls Nr. 7: Esošā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina moduļa izpētes elementi

Avots: KPMG pieejas apkopojums

Ziņojuma sadaļās 4.1.1, 4.1.2 un 4.1.3 uzrādīts veiktās analīzes rezultāta apkopojums:

- 4.1.1. Esošā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina metode;
- 4.1.2. Esošā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina aplēses;
- 4.1.3. Esošā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina moduļa dati.

4.1.1 Esošā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina metode

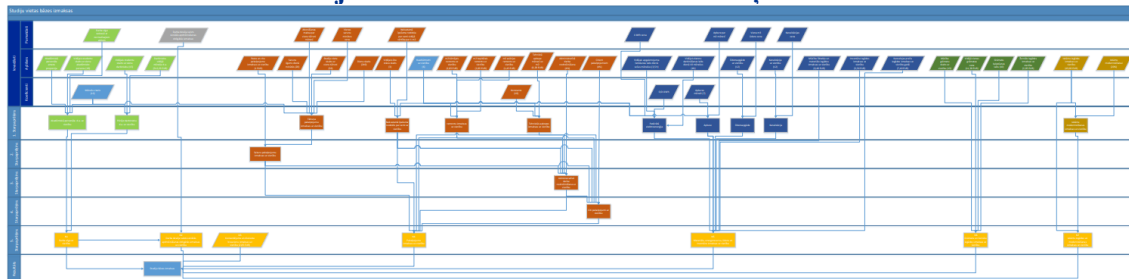
Augstskolu un koledžu finansējumu no valsts pamatbudžeta veido studiju programmu sarakstam un studējošo skaitam atbilstošs studiju bāzes finansējums, kas sastāv no līdzekļiem komunālajiem maksājumiem, nodokļiem, infrastruktūras uzturēšanai, inventāra un iekārtu iegādei un personāla algām.

Studiju vietas bāzes izmaksas aprēķina metode (formula) noteikta MK 2006. gada 12. decembra noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” pielikumā Nr. 2.

Pētījuma ietvaros tika sagatavota MK noteikumu Nr.994 studiju vietas bāzes izmaksas moduļa arhitektūra (skatīt attēlu Nr. 8, kā arī Ziņojuma pielikumā Nr. B).

⁶ <https://likumi.lv/ta/id/149900-kartiba-kada-augstskolas-un-koledzas-tiek-finansetas-no-valsts-budzeta-lidzekliem>

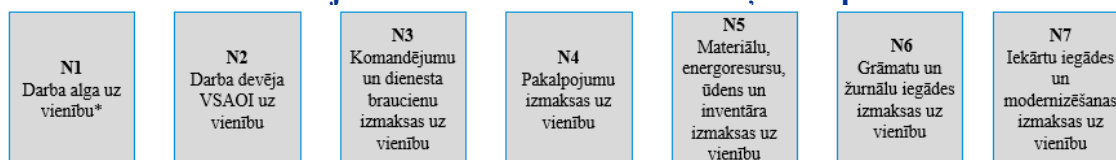
Attēls Nr. 8: Esošā studiju vietas bāzes izmaksas moduļa arhitektūra

Avots: KPMG sagatavotais apkopojums, balstoties uz spēkā esošajiem MK 994 noteikumiem

Augstāk uzrādītajā esošā studiju vietas bāzes izmaksas moduļa arhitektūrā ietvertas sekojošas izmaksu grupas jeb komponentes (skatīt attēlu Nr. 9):

Attēls Nr. 9: Esošā studiju vietas bāzes izmaksas moduļa komponentes

*- Termins «uz vienību» nozīmē «uz vienu studiju vietu gadā»

Avots: KPMG sagatavotais apkopojums

- N1 - darba alga uz vienu studiju vietu, kas ietver akadēmiskā personāla vidējo darba algu uz vienu studiju vietu gadā un pārējo darbinieku darba algu uz vienu studiju vietu gadā;
- N2 - darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas uz vienu studiju vietu gadā;
- N3 - komandējumu un dienesta braucienu izmaksas uz vienu studiju vietu gadā;
- N4 - pakalpojumu izmaksas uz vienu studiju vietu gadā, kas ietver sakaru pakalpojumu izmaksas uz vienu studiju vietu gadā, nekustamā īpašuma nodokli par zemi uz vienu studiju vietu gadā, remontu izmaksas uz vienu studiju vietu gadā, tehniskās apkopes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā, administratīvā darba nodrošināšanu uz vienu studiju vietu gadā un citi pakalpojumus uz vienu studiju vietu gadā;
- N5 - materiālu, energoresursu, ūdens un inventāra izmaksas uz vienu studiju vietu gadā, kas ietver patērēto elektroenerģiju, apkuri, ūdensapgādi, kanalizāciju, mācību līdzekļu un materiālu iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā, inventāra iegādes izmaksas vienam studentam gadā un kancelejas preču iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā;
- N6 - grāmatu un žurnālu iegādes izmaksas vienam studentam gadā;
- N7 - iekārtu iegādes un modernizēšanas izmaksas uz vienu studiju vietu gadā.

Esošais modulis uzrāda rezultātu katrai no izmaksu grupām jeb komponentēm (no N1 līdz N7), attiecīgi jebkurai trešajai pusei (nepieciešamības gadījumā) ir iespēja izsekot, kā iegūts rezultāts.

Šobrīd MK noteikumi Nr. 994 nosaka, ka aptuveni 80 - 85% no studiju vietas bāzes izmaksām veido izmaksu grupa (N1, N2 – attiecīgi, darba alga un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas), savukārt pārējās izmaksu grupas jeb komponentes no N3 līdz N7 veido vidēji 15 – 20% no studiju vietas bāzes izmaksām, tai pat laikā ietver plašu nepieciešamo ievaddatu kopu un vairākus aprēķina soļus, piemēram, N4 - Pakalpojumu izmaksas uz vienu studiju vietu gadā (ap 4% no izmaksu apjoma) ietver 17 dažādus ievaddatus un 8 aprēķina soļus.

Konstatējums

Veicot esošā studiju bāzes vietas izmaksu metodes analīzi, tiek konstatēts, ka galvenā ietekme uz studiju bāzes vietas izmaksu rezultātu ir divām no šobrīd septiņām pielietotām izmaksu komponentēm: darba algas (N1) un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (N2).

Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

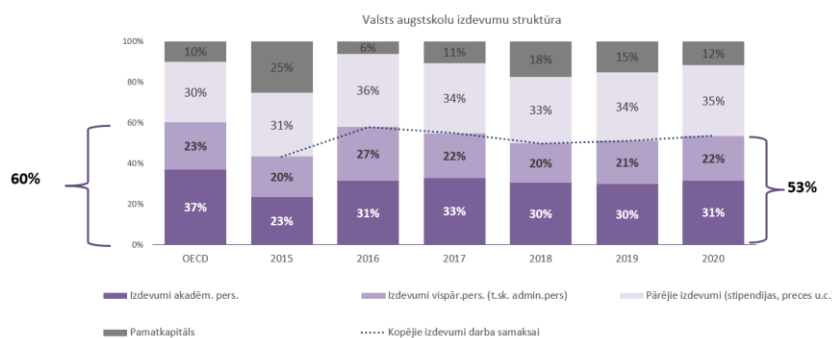
Attiecīgi pētījumā, izstrādājot aktualizētu studiju bāzes vietas izmaksu moduli (metodi), tiks veikta izmaksu komponentu N1, N2 detalizēta, uz datiem balstīta analīze, lai gūtu pārliecību, ka esošā N1, N2 izmaksu novērtējuma pieeja ir atbilstoša un piemērojama aktualizētajā modulī.

Savukārt pārējām izmaksu grupām (no N3 līdz N7) apsvēršanai tiek izvirzīta vienkāršotas pieejas piemērošana (piemēram, N3 līdz N7 izmaksu grupu aizstāšana ar noteiktu koeficientu), kas tiks analizēta pētījuma ziņojuma turpmākajās sadaļās – analizējot datus un izstrādājot aktualizēto modeli.

Pētījuma vajadzībām IZM iesniedza sagatavoto materiālu Valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas sanāksmei 2021. gada maijā, kurā uzrādīts Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*Organisation for Economic Co-operation and Development* (OECD)) un Latvijas valsts augstskolu izdevumu struktūra.

Attēls Nr. 10: Valsts augstskolu izdevumu struktūra

Latvijas augstskolu izdevumu struktūrai nav būtisku atšķirību ar OECD valstu vidējo, vien investīcijas pamatkapitālā ir nevienmērīgas, pakārtotas ES Fondu periodiem

Avots: IZM sagatavotais apkopojums

OECD uzrādītie faktiskie izdevumi algām (akadēmiskajam personālam un pārējiem darbiniekiem) ir 60% no kopējām izmaksām (ietverot papildus izmaksu pozīcijas, kas šobrīd netiek iekļautas esošā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina metodē, piemēram, pamatkapitāla izmaksas, stipendiju izmaksas). Attiecīgi, Latvijas uzrādītie izdevumi algām ir ap 50% no kopējām izmaksām.

Tai pat laikā vēršam uzmanību riskam, ka Latvijas uzrādītajām izmaksām ir iespējams mākslīgi zemāks atalgojuma īpatsvars, pastāvot normatīvu ierobežojumiem attiecībā uz pieļaujamajiem izmaksu apjomiem, kas rezultējas noteiktās zemās likmēs neatbilstoši tirgum.

Konstatējums

Šī brīža izmaksu struktūra AII, var nebūt salīdzināma ar citu valstu AII izmaksu struktūru, ņemot vērā ierobežota valsts budžeta finansējuma apstākļus, kā arī pastāvot citiem normatīviem ierobežojumiem attiecībā uz pieļaujamajiem izmaksu apjomiem, tādējādi radot situāciju, ka finansējuma sadalījums nav optimāls.

Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

Šī brīža izmaksu struktūra AII tiks analizēta pētījuma ziņojuma turpmākajās sadaļās— analizējot studiju programmu nodrošināšanai attiecināmo izmaksu datus gan valsts budžeta līdzekļu finansējuma avotam, gan AII pašu ieņēmumu (studija maksa par studiju vietām, kas netiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem) finansējuma avotam.

4.1.2 Esošā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina moduļa aplēses

Studiju vietas bāzes izmaksas aprēķinā piemērotās aplēses (jeb pieņēmumi) noteikti MK 2006. gada 12. decembra noteikumu Nr. 994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” pielikumā Nr. 2.

Zemāk tabulā Nr. 5 apkopotas aplēses jeb koeficienti, kas izmantoti studiju vietas bāzes modulī, norādot aplēses, kas balstītas uz eksperta atzinumu, un aplēses, kas regulāri tiek atjaunotas (atbilstoši informācijas avota jeb normatīvu izmaiņām).

Tabula Nr. 5: Esošā studiju vietas bāzes izmaksas modulī piemēroto aplēšu jeb koeficientu pārskats

Izmaksu komponente	Koeficienti, kas balstīti uz eksperta atzinumu un nav mainīti kopš 2006. gada	Koeficienti, kas tiek mainīti atbilstoši informācijas avota izmaiņām
N1 - darba alga uz vienu studiju vietu	Akadēmiskais personāls: <ul style="list-style-type: none"> - Proporcija (slodze); - Vidējais studentu skaits uz vienu akadēmisko personu- 19 Pārējie darbinieki: <ul style="list-style-type: none"> - Vidējā mēneša darba alga 512,23 euro; - Vidējais studentu skaits uz vienu darbinieku- 15 	Akadēmiskais personāls: Darba alga saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 445 Pārējie darbinieki: Netiek piemērots
N2 - darba devēja VSAOI	Netiek piemērots	VSAOI saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 786 ⁷
N3 - komandējumu un dienesta braucienu izmaksas	2,85 euro izmaksas uz vienu studiju vietu gadā	Netiek piemērots
N4 - pakalpojumu izmaksas	Sakaru pakalpojumi <ul style="list-style-type: none"> - Sarunu ilgums dienā minūtēs – 20; - Dienu skaits - 240 dienas; - Studiju vietu skaits uz vienu tālruni– 50 Pasta un citi pakalpojumi <ul style="list-style-type: none"> - 1,00 euro uz vienu studiju vietu gadā 	Sakaru pakalpojumi <ul style="list-style-type: none"> - Abonēšanas maksa par vienu tālruni mēnesī saskaņā ar spēkā esošajiem tarifiem attiecīgajam gadam; - Vienas sarunu minūtes cena - saskaņā ar spēkā esošajiem tarifiem attiecīgajam gadam
	Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi <ul style="list-style-type: none"> - Kvadrātmetri uz vienu studiju vietu gadā – 6; - Vidējais ēku stāvu skaits – 3 	Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi Nekustamā īpašuma (zeme) nodokļa vidējā vērtība par 1 m2 - lielums aprēķināts, ņemot vērā pašvaldību noteikto normatīvu attiecīgajam gadam.
	Remontu izmaksas <ul style="list-style-type: none"> - 1 m2 kārtējā remonta izmaksas uz vienu studiju vietu gadā - 2,85 euro; - 1 m2 kapitālā remonta izmaksas uz vienu studiju vietu gadā - 2,85 euro; - 1 m2 avārijas remonta izmaksas uz vienu studiju vietu gadā - 1,42 euro 	Netiek piemērots
	Tehniskās apkopes Tehniskās apkopes izmaksas mēnesī uz 1 m2 - 0,28 euro	Netiek piemērots
Administratīvā darba nodrošināšana Administratīvā darba nodrošināšanai – 4% no kopējās summas	Netiek piemērots	

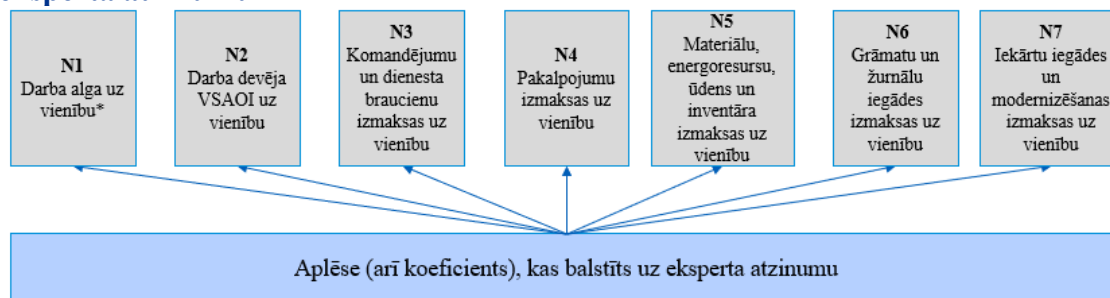
⁷ <https://likumi.lv/ta/id/319695-noteikumi-par-valsts-socialas-apdrosinasanas-iemaksu-likmes-sadalijumu-pa-valsts-socialas-apdrosinasanas-veidiem>

Izmaksu komponente	Koefficienti, kas balstīti uz eksperta atzinumu un nav mainīti kopš 2006. gada	Koefficienti, kas tiek mainīti atbilstoši informācijas avota izmaiņām
	Citi pakalpojumi Citiem pakalpojumiem – 4% no kopējās summas	Netiek piemērots
N5 - materiālu, energoresursu, ūdens un inventāra izmaksas	Patērētā elektroenerģija - Vidējais apgaismojuma lietošanas laiks dienā sešus mēnešus gadā - 3,5h; - Vidējais datoru darbināšanas laiks dienā 10 mēnešus gadā - 4 h	Patērētā elektroenerģija 1 kWh cena - saskaņā ar spēkā esošajiem tarifiem attiecīgajam gadam
	Apkure m2 uz vienu studiju vietu gadā - 6	Apkure Apkure par 1 m2 mēnesī - saskaņā ar spēkā esošajiem tarifiem attiecīgajam gadam.
	Ūdensapgāde Ūdensapgāde uz vienu studiju vietu gadā- 12 m3	Ūdensapgāde 1 m3 ūdens cena - saskaņā ar spēkā esošajiem tarifiem attiecīgajam gadam.
	Kanalizācija Kanalizācija uz vienu studiju vietu gadā - 12 m3	Kanalizācija 1 m3 kanalizācijas cena - saskaņā ar spēkā esošajiem tarifiem attiecīgajam gadam.
	Mācību līdzekļu un materiālu iegāde Mācību līdzekļu un materiālu iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā - 6,40 euro	Netiek piemērots
	Inventāra iegāde - Inventāra iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā - 3,56 euro	Netiek piemērots
	Kancelejas preču iegāde Kancelejas preču iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā - 7,40 euro	Netiek piemērots
N6 - grāmatu un žurnālu iegādes izmaksas	- Mācību grāmatu skaits uz vienu studiju vietu gadā – 13; - Vidējā vienas grāmatas cena - 11,38 euro; - Grāmatu kalpošanas laiks - 10 gadu; - Žurnālu iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā - 2,85 euro	Netiek piemērots
N7 - iekārtu iegādes un modernizēšanas izmaksas	Iekārtu iegāde Iekārtu iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā - 49,66 euro	Netiek piemērots
	Iekārtu modernizēšana - Iekārtu iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā - 49,66 euro; - Iekārtu modernizēšanai - 20 % no iekārtu iegādes izmaksām uz vienu studiju vietu gadā	Netiek piemērots

Avots: KPMG sagatavotais apkopojums

Atsaucoties uz augstāk tabulā Nr. 5 apkopoto informāciju, var secināt, ka katrā no šobrīd aprēķināmajām studiju vietas bāzes izmaksas kategorijām (no N1 līdz N7) tiek izmantotas aplēses jeb koeficienti, kas ir eksperta noteikti un nav pārskatīti kopš 2006. gada.

Attēls Nr. 11: Esošā studiju vietas bāzes izmaksas moduļa aplēses, kas balstītas uz eksperta atzinumu

*- Termins «uz vienību» nozīmē «uz vienu studiju vietu gadā»

Avots: KPMG sagatavotais apkopojums

Konstatējums

Veicot esošā studiju bāzes vietas izmaksu moduļa aplēšu jeb koeficientu analīzi, tika konstatēts, ka izmaksu noteikšana balstīta gan uz regulāri pārskatāmiem koeficientiem (atbilstoši normatīvu izmaiņām), gan uz eksperta noteiktiem koeficientiem, kas nav pārskatīti kopš 2006. gada.

Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

Attiecīgi pētījumā, izstrādājot aktualizētu studiju bāzes vietas izmaksu moduli (metodi), tiks veikta izmaksu komponentu detalizēta, uz datiem balstīta analīze, lai gūtu pārliecību, ka esošā izmaksu novērtējuma pieeja (izmantojot eksperta noteiktos koeficientus, gan koeficientus, kas tiek pārskatīti atbilstoši normatīvu izmaiņām) ir atbilstoša un piemērojama aktualizētajā modulī.

4.1.3 Esošā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina moduļa dati

Esošā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķina modulim nepieciešamie dati ir nedefinēti MK noteikumos Nr 994 (skatīt sadaļā 4.3, tabulā Nr. 5 uzrādītos koeficientus).

4.2 Pētījums par faktiskajām studiju vietas bāzes izmaksām

Lai pētījuma konstatējumi būtu uz datiem balstīti, 2022. gada janvārī, sadarbojoties ar IZM un pētījuma izlases AII pārstāvjiem, tika izveidots pētījumam nepieciešamās AII informācijas pieprasījums (MS Excel dokuments) par 2021. gadu, 2020. gadu un 2019. gadu, ietverot šādas daļas:

- Personāls, kas tieši iesaistīts studiju programmu īstenošanā, un personāla kopējās noslodzes (ietverot visus finansējuma avotus) procentuālais sadalījums (AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 1, skatīt ziņojuma pielikumu Nr. D);
- AII pārējo darbinieku (kas nenodrošina studiju programmu sniegšanu) amata pozīcijas un atalgojuma vidējā stundas likme *euro* (AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 2, skatīt ziņojuma pielikumu Nr. E);
- AII izmaksu sadalījums studiju programmu un procesa nodrošināšanai: attiecināmās (sadalījumā pa finansējuma avotiem) un neattiecināmās izmaksas (AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 3, skatīt ziņojuma pielikumu Nr. F).

Papildus augstāk minētajai pētījumam nepieciešamajai informācijai par AII izmaksu sadalījumu, sadarbojoties ar IZM un pētījuma izlases AII pārstāvjiem, tika nolemts, ka datus par studējošo skaitu katrā no pētījuma izlasē iekļauto AII sagatavos un pētījuma vajadzībām iesniegs IZM, izmantojot VIIS sistēmas datus par 2021. gadu, 2020. gadu un 2019. gadu (Informācijas pieprasījums IZM par studējošo skaitu AII, skatīt ziņojuma pielikumu Nr. I).

Ziņojuma sadaļās 4.2.1 un 4.2.2 uzrādīts veiktās datu analīzes rezultāta apkopojums:

- 4.2.1. AII studentu skaits un tā ietekme uz studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu;
- 4.2.2. AII izmaksu sadalījums un tā ietekme uz studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu;
 - 4.2.2.1. AII personāla (akadēmiskais un pārējie) atalgojuma izmaksas;
 - 4.2.2.2. AII citas izmaksas.

4.2.1 AII studentu skaits un tā ietekme uz studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu

Atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 12. decembra noteikumiem Nr. 994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”⁸, studiju bāzes finansējuma apmēru nosaka, pamatojoties uz attiecīgajai augstskolai vai koledžai valsts noteikto studiju vietu skaitu. Izglītības un zinātnes ministrs ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 1. decembrim nosaka studiju vietu skaita sadalījumu pa augstskolām un koledžām, izglītības tematiskajām jomām un studiju līmeņiem nākamajam saimnieciskajam gadam.

Izmantojot IZM VIIS datus par trīs gadu (2021. gads, 2020. gads un 2019. gads) aprīli un oktobri, tika aprēķinātas vidējās vērtības gan studentu skaitam, gan kredītpunktu apjomam pa studiju programmām. Studiju programmām, kuras parādās gan aprīlī, gan oktobrī, tika ņemts vidējais studējošo skaits starp abiem periodiem, bet tajās studiju programmās, kuras parādās tikai vienā no periodiem, studentu skaits tiek dalīts uz 2. Šis process izveido labākus gada raksturojošos datus, kas ir ar mazāku standartnovirzi.

⁸ <https://likumi.lv/ta/id/149900-kartiba-kada-augstskolas-un-koledzas-tiek-finansetas-no-valsts-budzeta-lidzekliem>

Piemērojot iepriekš aprakstīto pieeju vidējā studējošo skaita noteikšanai, tika iegūts pētījumā iekļautās AII izlases vidējais studējošo skaits pa tematiskajām grupām⁹ sadalījumā pa maksas studiju vietām un budžeta studiju vietām 2021. gadā, 2020. gadā un 2019. gadā (piemēram, 2021. gada datu apkopojums uzrādīts tabulā Nr. 6).

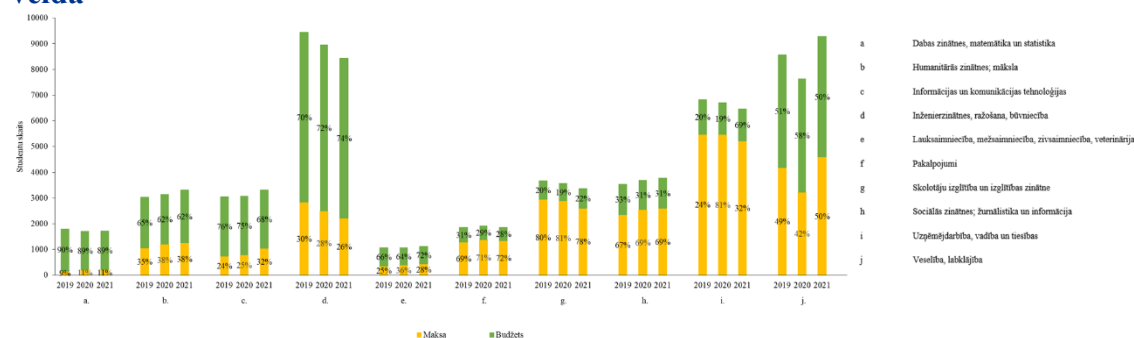
Tabula Nr. 6: Pētījuma izlases AII vidējais studējošo skaits studiju tematiskajās grupās dalījumā pēc maksas veida 2021. gadā

Tematiskā grupa	Studentu skaits maksas studiju vietās 2021. gadā	Studentu skaits valsts finansētajās studiju vietās 2021. gadā	Kopā tematiskajā grupā 2021. gadā	Maksa	Budžets
Dabas zinātnes, matemātika un statistika	210	1502	1 712	12%	88%
Humanitārās zinātnes; māksla	1 260	2 056	3 316	38%	62%
Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas	1 055	2 252	3 306	32%	68%
Inženierzinātnes, ražošana, būvniecība	2 481	6 473	8 954	28%	72%
Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība, veterinārija	432	691	1 123	38%	62%
Pakalpojumi	1 414	520	1 934	73%	27%
Skolotāju apmācība un izglītības zinātne	2 610	751	3 361	78%	22%
Sociālās zinātnes; žurnālistika un informācija	2 600	1 171	3 771	69%	31%
Uzņēmējdarbība, vadība un tiesības	5 230	1 234	6 464	81%	19%
Veselība, labklājība	4 603	4 672	9 275	50%	50%
Kopā	21 893	21 322	43 215	51%	49%

Avots: KPMG izveidots apkopojums, pamatojoties uz IZM VIIS datiem

Pētījumā iekļautās AII izlases vidējais studējošo skaits pa tematiskajām grupām sadalījumā pa maksas studiju vietām un budžeta studiju vietām 2021. gadā, 2020. gadā un 2019. gadā uzrādīts attēlā Nr. 12.

Attēls Nr. 12: AII izlases studējošie tematiskajās grupās dalījumā pēc maksas veida

Avots: KPMG izveidots attēls no IZM iesniegtās informācijas

⁹ Pētījumā šeit un turpmāk tiek izmantots desmit (10) izglītības tematisko grupu sadalījums atbilstoši ISCED-F 2013.

Pētījuma izlases AII vidējo studējošo skaitā pa tematiskajām grupām sadalījumā pa maksas studiju vietām un budžeta studiju vietām 2021. gadā, 2020. gadā un 2019. gadā ir identificējamas studiju tematiskās grupas, kurās ir pārsvarā budžeta vietas (piemēram, dabas zinātnes, matemātika un statistika (a), humanitārās zinātnes, māksla (b), informācijas un komunikācijas tehnoloģijas(c)), kā arī kurās pārsvarā ir maksas vietas (piemēram, pakalpojumi (f), skolotāju izglītība un izglītības zinātne (g), sociālās zinātnes, žurnālistika un informācija (h), uzņēmējdarbība, vadība un tiesības (i)).

Konstatējums

Atsaucoties uz AII izlases vidējo studējošo skaitu pa tematiskajām grupām sadalījumā pēc maksas veida 2021. gadā, 2020. gadā un 2019. gadā, ir identificējamas studiju tematiskās grupas, kurās ir pārsvarā budžeta vietas un kurās pārsvarā ir maksas vietas.

Tiek secināts, ka lielāks īpatsvars maksas studiju vietām ir tematiskajās grupās, kurās MK noteikumu Nr. 994 pielikumā Nr. 1 studiju izmaksu koeficienta minimālā vērtība ir 1.0.

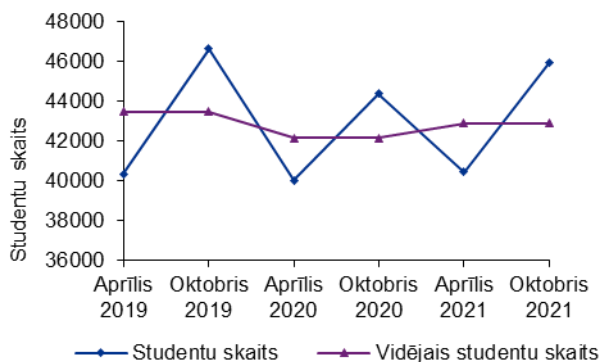
Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

Analizējot AII studiju programmu attiecināmās izmaksas, kas iekļauj divus finansēšanas avotus: valsts budžeta līdzekļi un AII pašu ienākumus (jeb maksas studentus), svarīgs kritērijs secinājuma veikšanai studiju tematiskās grupas sadalījumam pēc maksas veida.

Pētījumu uzsākot, tika izvirzīta hipotēze, ka studentu skaits akadēmiskā (vai finanšu) gada laikā ļoti svārstās. Attiecīgi no IZM VIIS sistēmas tika iegūta informācija par AII studentu skaitu 2019 gada, 2020. gada un 2021. gada aprīlī un oktobrī.

Kā redzams attēlā Nr. 13, vidējais studentu skaits gadā ir ar mazākām izmaiņām (standartnovirze 606), bet faktiskais studentu skaits ļoti atšķiras starp aprīli un oktobri (standartnovirze 3213).

Attēls Nr. 13: Pētījuma izlases AII studējošo skaita izmaiņas

Avots: KPMG izveidots attēls no IZM iesniegtās informācijas

Konstatējums

Pamatojoties uz izlasē iekļauto AII studenta skaita analīzi 2019. gada, 2020. gada un 2021. gada aprīlī un oktobrī, tiek secināts, ka vidējais studentu skaits sniedz izlīdzinātu studentu skaitu finanšu vai akadēmiskā gada griezumā.

Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

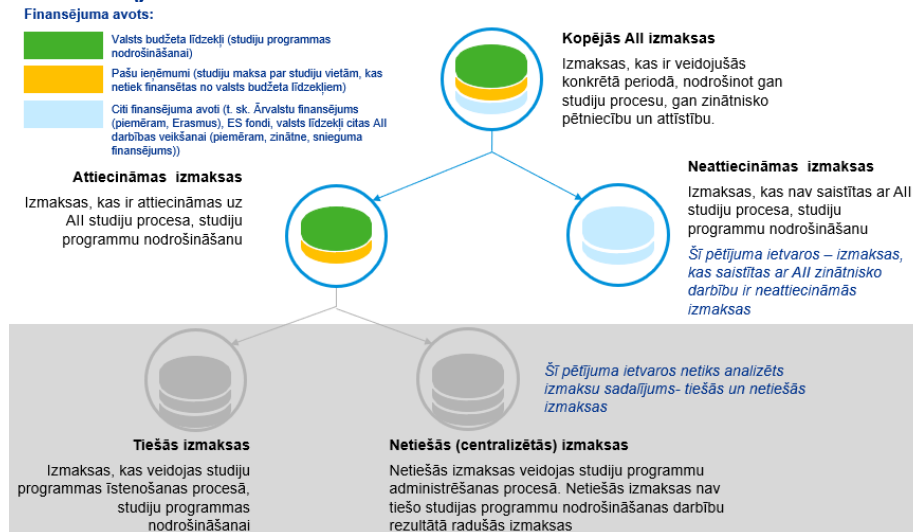
Analizējot AII studiju programmu attiecināmās izmaksas, svarīgs kritērijs secinājuma veikšanai ir vidējais studentu skaits studiju programmā.

Papildus tiek izvirzīta hipotēze, ka studentu skaitam ir būtiska ietekme uz lūzumpunktu (*break even* punkts) studiju programmu pašizmaksas novērtēšanā. Aktualizējot studiju programmu pašizmaksu moduli, tiks analizēts iespējamais valsts finansējuma apjoms studiju programmām pie noteikta studentu skaita (ierobežots valsts budžeta līdzekļu finansējums zaudējumus nesošajā studiju programmā, izņemot, ja studiju programmas nepieciešamība ir stratēģiski izvirzīts mērķis).

4.2.2 AII izmaksu sadalījums un tā ietekme uz studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu

Iepriekš minētais, pētījuma vajadzībām izstrādātais AII informācijas pieprasījums par 2021. gadu, 2020. gadu un 2019. gadu iekļāva izmaksu sadalījumu: attiecināmās izmaksas un neattiecināmās izmaksas, kur attiecināmās izmaksas pētījuma vajadzībām tika nodefinētas kā izmaksas, kas ir saistītas ar AII studiju procesa, studiju programmu nodrošināšanu, bet neattiecināmās- nav saistītas ar AII studiju procesa, studiju programmu nodrošināšanu, piemēram, izmaksas, kas saistītas ar AII zinātnisko darbību (skatīt attēlu Nr. 14).

Attēls Nr. 14: AII kopējo izmaksu sadalījums pētījuma vajadzībām attiecināmajās un neattiecināmajās izmaksās

Avots: KPMG izstrādātais apkopojums, izmantojot pētījuma izlasē iekļauto AII viedokli, kas pausts, izstrādājot pētījumam nepieciešamo informācijas pieprasījumu

Attiecināmo un neattiecināmo izmaksu datus pētījuma vajadzībām sagrupēja pēc to finansējuma avota: valsts budžeta līdzekļu finansējuma avots, AII pašu ieņēmumu (studija maksa par studiju vietām, kas netiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem) finansējuma avots un citi finansējuma avoti (t.sk., ārvalstu finansējums (Erasmus), ES fondi, valsts līdzekļi citas AII darbības veikšanai (piemēram, AII darbības saistītas ar zinātni, snieguma finansējums)).

Pētījuma informācijas pieprasījuma izveides procesā, sadarbojoties gan ar IZM, gan pētījuma izlasē iekļautajiem AII pārstāvjiem, tika pārrunāta iespēja sadalīt attiecināmās izmaksas vēl detalizētāk kā tas prasīts pētījuma TS, norādot tiešās un netiešās (centralizētās) izmaksas.

Nemot vērā to, ka šobrīd nav izstrādāts un pieejams normatīvs, kas AII sniegtu vadlīnijas izmaksu sadalīšanai tiešajās un netiešajās izmaksās, tika secināts, ka attiecināmo izmaksu sadalījums tiešajās un netiešajās izmaksās pētījuma vajadzībām tiktu veikts pēc katras no AII ieskatiem (piemērojot AII noteiktu izmaksu sadalījuma proporciju) kā rezultātā tiktu iegūti starp AII nesalīdzināmi dati.

Piemēram, lai pašvaldības izglītības iestāžu grāmatvedības uzskaitē būtu pārskatāma un salīdzināma (VIIS pārskatos), ir izstrādāta tiešo un netiešo izmaksu klasifikācija, kas tiek veikta atbilstoši ekonomiskajām kategorijām¹⁰.

¹⁰ www.izm.gov.lv/media pieejamais dokuments *Vadlīnijas pašvaldībām izglītības netiešo izdevumu finanšu datu un budžeta analīzes indikatoru piemērošanai*.

Attiecīgi, sadarbojoties IZM un pētījuma izlasē iesaistīto AII pārstāvjiem, tika pieņemts lēmums, ka pētījuma vajadzībām tiks analizēts AII kopējo izmaksu sadalījums attiecināmajās (bez detalizētāka sadalījuma – tiešajās un netiešajās) un neattiecināmajās izmaksās.

Konstatējums

Pētījuma informācijas pieprasījuma izstrādes procesā tika konstatēts, ka nav pieejamas normatīvs, kas nodrošinātu vienotas pieejas piemērošanu AII izmaksu sadalīšanai tiešajās un netiešajās izmaksās.

Attiecīgi pētījuma vajadzībām tika analizēts AII kopējo izmaksu sadalījums attiecināmajās (bez detalizētāka sadalījuma – tiešajās un netiešajās izmaksās) un neattiecināmajās izmaksās.

Ieteikums IZM apsvērt nepieciešamību, izstrādāt tiešo un netiešo AII izmaksu klasifikāciju, kas tiktu veikta atbilstoši ekonomiskajām kategorijām, AII izmaksu datu salīdzināšanai.

4.2.2.1 AII personāla (akadēmiskais un pārējie) atalgojuma izmaksas

AII citu izmaksu analīze tika veikta, izmantojot 2005. gada 27. decembra MK noteikumos Nr. 1031 “Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām” noteikto budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām (EKK), skatīt tabulu Nr. 7:

Tabula Nr. 7: EKK kodu nosaukumi

EKK kods	EKK koda nosaukums
1000	Atlīdzība
1100	Atalgojums
1200	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas
2000	Precis un pakalpojumi
3000	Subsīdijas un dotācijas
4000	Procentu izdevumi
5000	Pamatkapitāla veidošana
6000	Sociāla rakstura maksājumi un kompensācijas
7000	Transferti, uzturēšanas izdevumu transferti, pašu resursu maksājumi, starptautiskā sadarbība

Avots: KPMG veidota tabula balstoties uz MK noteikumiem Nr. 1031¹¹

Ziņojuma sadaļā 4.1.1 tika konstatēts, ka galvenā ietekme uz studiju bāzes vietas izmaksu rezultātu ir divām no šobrīd septiņām pielietotām izmaksu komponentēm: darba algas (N1) un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (N2). Darba algu aprēķinā ietilpst gan akadēmiskā personāla algas (MK noteikumu Nr. 994 2. pielikums:

¹¹ <https://likumi.lv/ta/id/124833-noteikumi-par-budzetu-izdevumu-klasifikaciju-atbilstosi-ekonomiskajam-kategorijam>

profesors, asociētais profesors, docents, lektors, asistents), gan pārējo darbinieku algas (skatīt tabulu Nr. 8).

Tabula Nr. 8: Esošā studiju vietas bāzes faktisko attiecināmo izmaksu procentuālais sadalījums

Izmaksu grupa	2019	2020	2021	Kopā
K1 Darba alga un darba devēja VSAOI	69.0%	66.5%	67.2%	67.5%
K2 Pārējie izdevumi	26.2%	26.8%	27.5%	26.8%
K3 Ieguldījumi un pamatkapitāla veidošana	4.8%	6.7%	5.3%	5.7%
Kopā	100%	100%	100%	100%

Avots: KPMG izstrādātais apkopojums, izmantojot pētījuma izlasē iekļauto AII datus

2021. un 2020. gadā faktisko izmaksu proporcija uzrādītajām izmaksu grupām (K1, K2 un K3) ir tuva, bet, salīdzinot ar 2019. gadu, K1 īpatsvars ir samazinājies par aptuveni 1.5%. Apskatot detalizētāk izmaksu grupas, tiek secināts, ka K1 (EKK 1000) uz vienu studentu ir pieaugušas par 6%, pārejot no 2019. gada uz 2020. gadu, bet pārējās izmaksu grupas ir pieaugušas vēl straujāk, kā piemēram, ieguldījumos un pamatkapitāla veidošanā (EKK 5000) ir 45% pieaugums no 2019. uz 2020. gadu.

Atšķirībā no 10. attēla rezultātiem par izmaksu sadalījumu augstākās izglītības iestādēs, 8. tabulā tiek uzrādīts faktisko attiecināmo izmaksu sadalījums.

Konstatējums

Pētījumam iesniegtajos AII datos par 2019. gadu, 2020. gadu un 2021. gadu uzrādīts, ka 67.5% no AII faktiskajām studiju programmu īstenošanai attiecināmajām izmaksām ir akadēmiskā personāla un pārējo darbinieku atalgojums (vidēji OECD valstīs - 60%).

Norādītā atalgojuma izmaksu proporcija pret kopējām attiecināmajām izmaksām studiju programmu nodrošināšanai tiek pārskatītajā studiju vietas izmaksu bāzes modelī saglabāta.

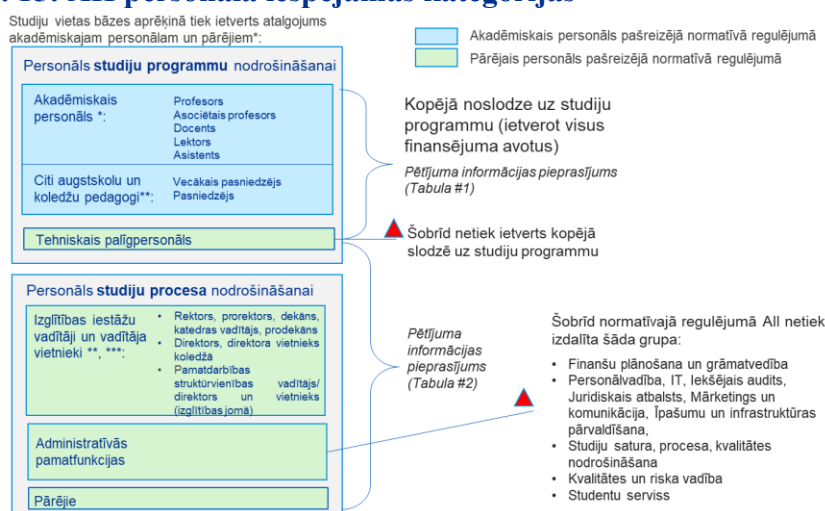
Tabula Nr. 9: Esošās izmaksas uz vienu studiju vietu

EKK kods	Izmaksas 2019. gadā, EUR	Izmaksas 2020. gadā, EUR	Izmaksas 2021. gadā, EUR	Pieaugums no 2019. gada uz 2020. gadu, %	Pieaugums no 2020. gada uz 2021. gadu, %
1000	2 101	2 221	2 332	6%	5%
1100	1 674	1 777	1 870	6%	5%
1200	427	444	463	4%	4%
2000	752	831	907	11%	9%
3000	7	25	12	257%	-52%
4000	1	1	2	0%	100%
5000	138	200	171	45%	-15%
6000	86	125	178	45%	42%
7000	46	63	45	37%	-29%
8000	0	0	0	-	-
9000	0	0	0	-	-
Kopā	3 131	3 467	3 647	11%	5%

Avots: KPMG izstrādātais apkopojums, izmantojot pētījuma izlasē iekļauto AII datus

Analizējot esošo normatīvu prasības un izprotot AII personāla kategorijas, pētījuma ietvaros tika izvirzīta hipotēze, ka akadēmiskajam personālam (kas noteikts MK noteikumos Nr. 994) un citiem augstskolu un koledžu pedagogiem (kas noteikti MK noteikumos Nr. 354¹²) apsverama papildus personāla grupas izveidošana – tehniskais palīgpersonāls (t.sk., laborants), kurā ietilptu cits AII personāls, kas piedalās studiju programmu nodrošināšanā. Kā arī tika nolemts apsvērt pārējo darbinieku grupēšanu: izglītības iestāžu vadītāji un vadītāju vietnieki, administratīvās pamatfunkcijas darbinieki un pārējie darbinieki (skatīt attēlu Nr. 15).

Attēls Nr. 15: AII personāla iespējamās kategorijas

* Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem (MK noteikumu Nr. 994, 2.pielikums)

** Noteikumi par pedagogu profesiju un amatu sarakstu (MK noteikumi Nr. 354)

*** Pedagogu darba samaksas noteikumi (MK noteikumi Nr. 445¹³)

Avots: KPMG izstrādātais apkopojums, izmantojot pētījuma izlasē iekļauto AII viedokli, kas pausts, izstrādājot pētījumam nepieciešamo informācijas pieprasījumu

Konstatējums

Esošajos MK noteikumos Nr.994 pārējo darbinieku kategorija ietver identificējamās darbinieku apakškategorijas (izglītības iestāžu vadītāji un vadītāju vietnieki, administratīvās pamatfunkcijas darbinieki un pārējie darbinieki).

Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

Veicot studiju bāzes vietas aprēķina aktualizēšanu, tiks analizēta iespēja identificēto AII personāla darbinieku kategoriju ieviešana modulī.

¹² <https://likumi.lv/ta/id/229913-noteikumi-par-pedagogu-profesiju-un-amatu-sarakstu>

¹³ <https://likumi.lv/ta/id/283667-pedagogu-darba-samaksas-noteikumi>

Veicot pētījumu, tikām informēti, ka IZM ir izveidota darba grupa, kuras ietvaros tiek analizēta akadēmiskās slodzes pāreja uz Darba likuma slodzi (jeb 40 stundām nedēļā), kurā tiktu iekļautas gan akadēmiskās, gan zinātniskās darbības.

Konstatējums

IZM darba grupas rezultāts par AII personāla kategorijām, kā arī akadēmiskās slodzes pāreja uz Darba likuma slodzi (jeb 40 stundām nedēļā), kurā tiktu iekļautas gan akadēmiskās, gan zinātniskās darbības, var tieši ietekmēt studiju vietas bāzes un studiju programmu pašizmaksas modeļu aktualizēšanu.

Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

Veicot pētījumu, nepieciešama regulāra augstāk minētā jautājuma pārrunāšana, lai nepieciešamie moduļa aktualizējumi būtu saskaņoti.

Kā norādīts Ziņojuma 4.2 sadaļā, pētījuma izlases AII sagatavoja informācijas pieprasījumu, ietverot šādus datus:

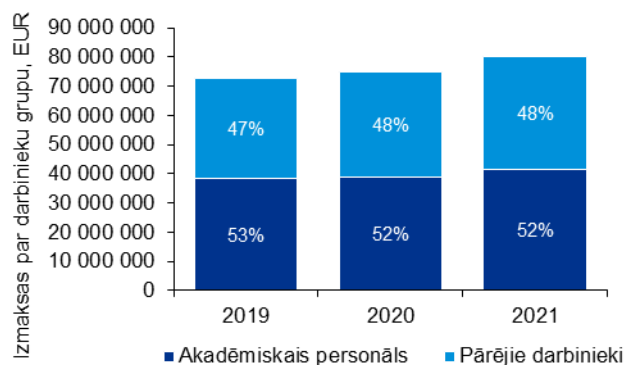
- Personāls, kas tieši iesaistīts studiju programmu īstenošanā, un šī personāla kopējās noslodzes (ietverot visus finansējuma avotus) procentuālais sadalījums (sadaļa 4.2.2.1.1);
- AII pārējo darbinieku (kas nenodrošina studiju programmu sniegšanu) amata pozīcijas un atalgojuma vidējā stundas likme *euro* (sadaļa 4.2.2.1.2).

4.2.2.1.1 Personāls, kas tieši iesaistīts studiju programmu īstenošanā (jeb akadēmiskais personāls un citi)

Pētījuma veikšanas brīdī akadēmiskā personāla atalgojums tiek noteikts MK noteikumos Nr. 445 pielikumā Nr. 1, norādot pedagogu, izglītības iestāžu vadītāju, viņu vietnieku un struktūrvienību vadītāju zemākās mēneša darba algas likmes, un noteikumu pielikumā Nr. 3, norādot pedagogu darba slodzi, kas atbilst vienai mēneša darba algas likmei.

Kā norādīts augstāk sadaļā 4.2.2.1, esošajā studiju vietas bāzes izmaksu modulī darba algas izmaksas un atbilstošās VSAOI izmaksas ir vidēji 63% no kopējām modulī ietvertajām izmaksām. Savukārt akadēmiskā personāla izmaksas un pārējo darbinieku izmaksu procentuālais sadalījums uzrādīts attēlā Nr. 16.

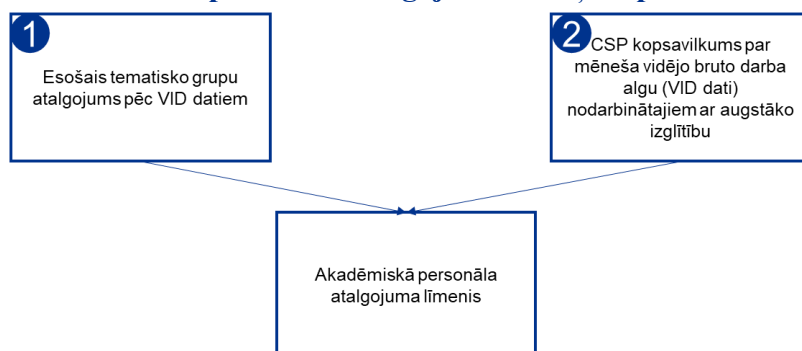
Attēls Nr. 16: Darba algas izmaksu procentuālais sadalījums pa akadēmiskā personāla un pārējo darbinieku kategorijām 2021. gadā, 2020. gadā un 2019. gadā

Avots: KPMG izstrādātais apkopojums, izmantojot pētījuma izlasē iekļauto AII datus

Ņemot vērā, ka akadēmiskā personāla darba algas izmaksas (iekļaujot VSAOI) ir būtiska izmaksu grupa esošajā studiju vietas bāzes modulī, pētījumā tika pielietota šāda analīze:

Attēls Nr. 17: Akadēmiskā personāla atalgojuma līmeņa izpēte

Avots: KPMG pieejas apkopojums

Esošais akadēmiskā personāla atalgojuma salīdzinājums ar izglītības tematisko grupu atbilstošo nozaru darbinieku atalgojuma datiem

Pētījumā tika apskatīts esošais akadēmiskā personāla atalgojums salīdzinājumā ar izglītības tematisko grupu atbilstošo nozaru darbinieku atalgojuma datiem. Veiktās analīzes pieeja shematiski uzrādīta attēlā Nr. 18.

Attēls Nr. 18: Akadēmiskā personāla atalgojuma salīdzinājums ar atbilstošās nozares darbinieku atalgojuma datiem

Izglītības tematiskās jomas atbilstoši MK noteikumiem Nr. 994	Pāreja uz izglītības tematiskajām grupām atbilstoši ISCED-F 2013	Profesiju klasifikatora (ISCO-08) piekārtošana pie izglītības tematiskajām grupām	VID publiski pieejamie dati (bruto alga periods)	Salīdzinājums akadēmiskā personāla atalgojuma līmenis (stundas likme) ar nozares rādītāju
---	--	---	--	---

MK noteikumu Nr. 994 1. pielikumā (aktualizēti 2006.gada 12.decembrī) tiek norādīts kādas ir izglītības tematiskās jomas un to koeficienti. Tos pielieto studiju bāzes finansējuma apmēra aprēķināšanai, ko augstskolai vai koledžai piešķir no valsts budžeta līdzekļiem bakalaura, profesionālo, maģistra un doktora studiju programmu īstenošanai.

Lai būtu iespējams pārskatīt izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficientus, kā viena no komponentēm tiek apskatīts akadēmiskā personāla atalgojums. Akadēmiskā personāla atalgojums tiks apskatīts izglītības tematisko grupu līmenī, ko būs iespējams sasaitīt ar nozaru atalgojumu. Izglītības tematisko jomu sasaisti ar izglītības tematiskajām grupām ir izveidojusi KPMG.

Lai būtu iespējams veikt akadēmiskā personāla atalgojuma līmeņa salīdzinājumu ar nozares rādītājiem, pie izglītības tematiskajām grupām tiks piekārtotas atbilstošās profesijas. Lai to varētu korekti veikt, par pamatu tiks izmantots Eiropas komisijas veidots ISCED-F 2013 un ISCI-08 dalījums.

Atbilstoši profesiju klasifikatora kodiem, tiks piekārtota vidējā stundas tarifa likme no publiski pieejamajiem VID datiem. Tajos ir apkopoti profesiju rādītāji (nostrādātās stundas, darba vietu skaits, vidējā stundas tarifa likme) pa mēnešiem, izslēdzot profesijas, kurās darba vietu skaits nepārsniedz 10.

Tiks veikta datu analīze, kurā salīdzinās VID pieejamo informāciju par profesiju vidējām stundu tarifa likmēm ar aktuālajām MK noteikumu Nr. 445 pedagoģu zemākajām darba algas likmēm. Tā rezultātā tiks iegūts akadēmiskā personāla atalgojuma līmeņa novērtējums nozaru griezumā, kas kalpos kā komponente studiju izmaksu koeficientu atkārtotai izvērtēšanai.

Avots: KPMG pieejas apkopojums

MK noteikumu Nr. 994 pielikumā Nr. 1 ir uzrādītas 30 izglītības tematiskās jomas, kur katrai no jomām ir piešķirts identifikācijas koeficients, to izmantojot, KPMG izglītības tematiskās jomas piekārtoja atbilstošai izglītības tematiskajai grupai (identifikācijas koeficienti ISCED-F 2013), rezultāts uzrādīts sadaļā 5.3.1.

Lai iegūtu izglītības tematisko grupu un profesiju sasaisti, tika izmantota Eiropas Komisijas uzrādītais savienojums starp desmit (10) izglītības tematiskajām grupām (ISCED-F 2013) un profesiju klasifikatoru (ISCO-08), skatīt attēlu Nr. 19.

Attēls Nr. 19: Eiropas Komisijas materiāls izglītības jomas un profesiju klasifikatoru saikne

Fields of education and occupations matching table	
Field of Education ISCED-F 2013	ISCO 2008 at 3-digit codes (minor groups)
Teacher training and education science	134, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 342, 530, 531
Humanities; arts	134, 216, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 243, 260, 263, 264, 265, 340, 341, 343, 350, 352, 440, 441, 730, 731, 732, 753, 813
Social sciences; journalism and information	110, 111, 112, 134, 230, 231, 232, 233, 242, 260, 262, 263, 264, 343, 440, 441
Business, administration and law	100, 110, 111, 112, 120, 121, 122, 130, 131, 132, 133, 134, 140, 141, 142, 143, 230, 231, 232, 233, 240, 241, 242, 243, 261, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 341, 400, 410, 411, 412, 413, 420, 421, 422, 430, 431, 432, 440, 441, 520, 521, 522, 523, 524, 600, 610, 611, 612, 613, 620, 621, 622, 933, 950, 951, 952
Natural Sciences, mathematics and statistics	210, 211, 212, 213, 214, 225, 230, 231, 232, 233, 235, 310, 311, 313, 314, 324, 325, 331, 420, 422, 430, 431, 540, 541
Information and Communication Technologies	133, 230, 231, 232, 235, 243, 250, 251, 252, 350, 351, 352
Engineering, manufacturing, construction	122, 132, 210, 214, 215, 216, 231, 232, 310, 311, 312, 313, 315, 700, 710, 711, 712, 713, 720, 721, 722, 723, 730, 731, 732, 740, 741, 742, 750, 751, 752, 753, 754, 800, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 820, 821, 834, 930, 931, 932, 940, 941
Agriculture, forestry, fisheries and veterinary	131, 213, 225, 231, 232, 314, 324, 335, 600, 610, 611, 612, 613, 620, 621, 622, 630, 631, 632, 633, 634, 834, 920, 921
Health, welfare	134, 214, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 230, 231, 232, 234, 235, 263, 320, 321, 322, 323, 325, 341, 530, 531, 532, 754
Services	134, 140, 141, 143, 226, 311, 315, 325, 330, 333, 335, 340, 342, 343, 400, 420, 422, 430, 432, 500, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 521, 524, 540, 541, 754, 830, 831, 832, 833, 835, 900, 910, 911, 912, 933, 940, 941, 950, 951, 960, 961, 962, 010, 011, 020, 021, 030, 031

Avots: Eiropas Komisijas izveidota tabula¹⁴

Nākamajā solī tika izmantoti VID publiski pieejamie dati¹⁵, kas uzrāda šādu informāciju par dažādu profesiju rādītājiem mēnesī:

- Profesijas klasifikatora kods (ISCO-08);
- Nostrādātās stundas;
- Ienākumi kopā (*euro*);
- Vidējā stundas tarifa likme (*euro*).

Atbilstoši pētījuma veikšanas brīdī pēdējiem pieejamajiem MK noteikumiem Nr. 498 "Grozījums Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumos Nr. 445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi"¹⁶ 2021. gada 6. jūlijā, pētījuma ietvaros datu salīdzināšana akadēmiskā personāla algai ar studiju tematisko grupu nozares algas līmeni tika balstīta uz 2021. gada jūlija VID datiem.

Katrai izglītības tematiskajai grupai tika aprēķināta vidējā stundas tarifa likme, kas ir vidējā stundas tarifa likme no VID datiem visiem profesiju kodiem 2021. gada jūlijā un kas atbilst izglītības tematiskajai grupai. Rezultātā attēlā Nr. 20 uzrādīta nozaru vidējo stundas tarifu likmju sakarība.

¹⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/documents/7884615/8088533/Conversion+Table+ISCO_08_ISCED_13.pdf

¹⁵ <https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2021gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram>

¹⁶ [Grozījums Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumos Nr. 445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi" \(likumi.lv\)](https://www.likumi.lv)

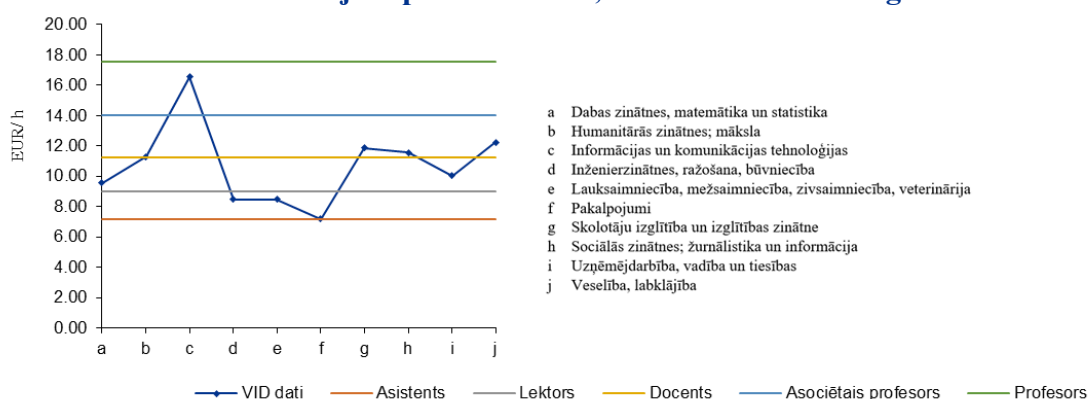
Šiem datiem tiek pievienota akadēmiskā personāla darba stundas likmes, kas ir izveidotas balstoties uz MK noteikumiem Nr. 445. Šajos noteikumos tiek norādītas akadēmiskā personāla zemākās mēneša darba algas likmes un darba slodzes stundas gadā, tādējādi ir iespējams noteikt, kādas ir zemākās darba stundas likmes (skatīt tabulā Nr. 10).

Tabula Nr. 10: Akadēmiskā personāla darba stundas likmes

Akadēmiskais personāls	Akadēmiskā personāla zemākās mēneša darba algas likmes, EUR	KPMG izteiktās darba stundas likme, EUR	
		1000 darba stundas gadā	600 darba stundas gadā
Profesors	1 754	17.54	29.23
Asociētais profesors	1 404	14.04	23.40
Docents	1 124	11.24	18.73
Lektors	900	9.00	15.00
Asistents	717	7.17	11.95

Avots: KPMG veidota tabula, balstoties uz MK noteikumos Nr. 445 pieejamās informācijas

Attēls Nr. 20: Salīdzinājums VID datu* atalgojumam pa nozarēm ar darba stundas likmi akadēmiskajam personālam, 1000 darba stundas gadā**

*VID informācija par darba vietām 2021.gada jūlijā atbilstoši profesiju klasifikatoram

**KPMG izteiktā akadēmiskā personāla darba stundas likme balstoties uz MK noteikumiem Nr. 445

Avots: KPMG veidots attēls no VID publiski pieejamajiem datiem par 2021. gada jūliju

Attēlā Nr. 20 ir redzamas atalgojuma atšķirības dažādām nozarēm, piemēram, augstāko atalgojumu saņem Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju nozares darbinieku grupa, bet zemāko - darbinieki, kas pārstāv Pakalpojumu nozari. Zemākais atalgojums pie grupas Pakalpojumi tiek skaidrots ar lielu profesiju īpatsvaru, kurām nav nepieciešama augstākā izglītība, kā arī iespējamo ēnu ekonomikas ietekmi.

Tai pat laikā attēlā Nr. 20 ir redzams, ka akadēmiskā personāla darba stundas likme pārsvarā ir izglītības tematiskajām grupām atbilstošo nozaru atalgojuma ietvaros pie nosacījuma, ka visas akadēmiskā personāla faktiskās darba stundas iekļaujas MK noteiktajā darba slodzē (piemēram, docenta izteiktā darba stundas likme ir salīdzināma ar izglītības tematiskajām grupām atbilstošo nozaru atalgojumu, izņemot augstāk minēto

izlecējpunktu: atalgojums Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju nozares darbinieku grupai).

Konstatējums

Akadēmiskā personāla atalgojumam būtu piemērojams vienlīdzības princips (studiju bāzes vietas izmaksu un studiju programmu pašizmaksas modulī noteiktais akadēmiskā personāla atalgojums ir vienāds personāla kategorijai dažādām studiju programmām; savukārt faktiskais akadēmiskā personāla atalgojums var atšķirties gan studiju programmu, gan AII līmenī, bet atalgojuma atšķirības (ja tādas tiktu piemērotas) būtu AII caurspīdīgs, atklāts lēmums).

Esošais akadēmiskā personāla atalgojuma salīdzinājums ar AII absolventu ienākumu datiem

Kā redzams CSP apkopojumā par atalgojumu nodarbinātajiem ar augstāko un bez augstākās izglītības, vidējais atalgojuma līmenis krasi atšķiras personām ar augstāko izglītību un bez tās (skatīt tabulā Nr. 11).

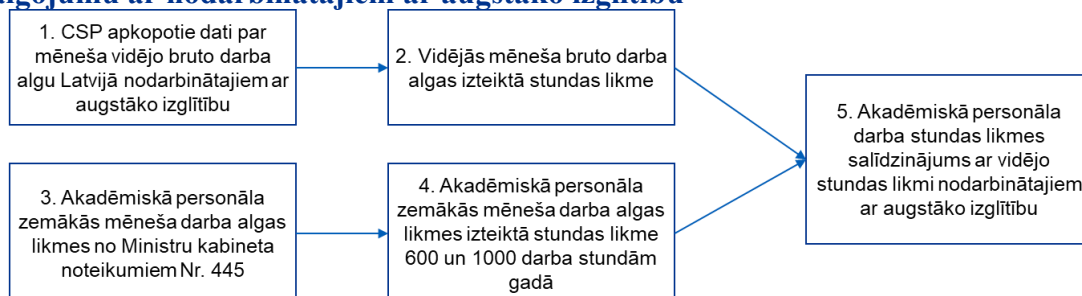
Tabula Nr. 11: Mēneša vidējo bruto darba ienākumu vidējā vērtība 2020. un 2021. gadā nodarbinātajiem ar augstāko un bez augstākās izglītības

Rādītājs	2020			2021		
	Pavisam	Ar augstāko izglītību	Bez augstākās izglītības	Pavisam	Ar augstāko izglītību	Bez augstākās izglītības
Vidējā vērtība, EUR	1 040	1 473	807	1 142	1 609	886

Avots: CSP iesūtītā informācija

Lai būtu iespējams salīdzināt akadēmiskā personāla atalgojumu ar nodarbināto atalgojumu (ar augstāko un bez augstākās izglītības), tika veikta pāreja uz darba stundas likmi. Attiecīgi, lai iegūtu salīdzināmus 2021. gada rādītājus, CSP dati tika dalīti ar 167.4, kas 2021. gadā bija vidējās darba stundas mēnesī¹⁷ (skatīt attēlu Nr. 21).

Attēls Nr. 21: Pētījumā veiktie analīzes soļi salīdzinot akadēmiskā personāla atalgojumu ar nodarbinātajiem ar augstāko izglītību

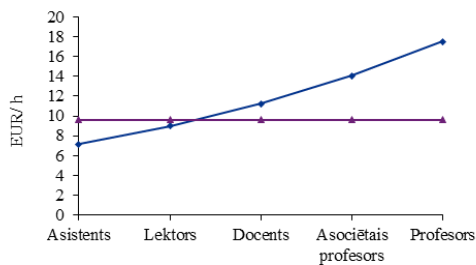

Avots: CSP iesūtītā informācija un MK noteikumi Nr. 445

¹⁷ <https://www.tavirekini.lv/noderigi/2021-gada-darba-dienu-kalendars>

Salīdzinot darba stundas likmes, tiek iegūts, ka akadēmiskā personāla amatu grupām: asistents un lektors, 2021. gadā bija zemāka stundas likme nekā vidēji nodarbinātajam ar augstāko izglītību (skatīt attēlu Nr. 22).

Attēls Nr. 22: Akadēmiskā personāla atalgojums salīdzinājumā ar nodarbinātajiem ar augstāko izglītību 2021. gadā

— Akadēmiskā personāla darba stundas likme 1000 darba stundām gadā

— Vidējā darba stundas likme Latvijā 2021. gadā

Avots: CSP iesūtītā informācija un MK noteikumi Nr. 445

Balstoties uz datu analīzi, tika iegūts, ka asistenta darba stundas likme ir par 2.44 EUR zemāka nekā vidēji nodarbinātajam ar augstāko izglītību, un lektoram par 0.61 EUR stundā. Ņemot vērā, ka AII asistents parasti ir ar augstāko izglītību, tiek saskatīts, ka ir nepieciešamība pārskatīt akadēmiskā personāla atalgojumu un asistenta atalgojumu pacelt līdz nodarbinātā ar augstāko izglītību vidējā atalgojuma līmenim (9.61 EUR par darba stundu). Ņemot vērā, ka Augstskolu likumā ir noteikts atalgojuma pieauguma lielums starp akadēmiskā personāla pozīcijām (25%), pārskatītajā modelī, paaugstinot asistenta atalgojumu par 2.44 EUR stundā, tika paaugstināta zemākā mēneša darba algas likme visam akadēmiskajam personālam (skatīt tabulu Nr. 12).

Tabula Nr. 12: Ieteiktā akadēmiskā personāla zemākā mēneša darba algas likme

Akadēmiskā personāla amatu grupa	Esošā akadēmiskā personāla zemākā mēneša darba algas likme, EUR	KPMG izteiktā esošā akadēmiskā personāla darba stundas likme 1000 darba stundām gadā, EUR/h	Ieteiktā akadēmiskā personāla zemākā mēneša darba algas likme, EUR	KPMG izteiktā ieteiktā akadēmiskā personāla darba stundas likme 1000 darba stundām gadā, EUR/h	Akadēmiskā personāla zemākās mēneša darba algas likmes starpība, EUR
Profesors	1 754	17.54	2 346	23.46	592
Asociētais profesors	1 404	14.04	1 877	18.77	473
Docents	1 124	11.24	1 502	15.02	378
Lektors	900	9.00	1 201	12.01	301
Asistents	717	7.17	961	9.61	244

Avots: KPMG izveidota tabula balstoties uz MK noteikumiem Nr. 445

Konstatējums

Akadēmiskā personāla darba stundas likme pārsvarā ir izglītības tematiskajām grupām atbilstošo nozaru atalgojuma ietvaros pie nosacījuma, ka visas akadēmiskā personāla faktiskās darba stundas iekļaujas MK noteiktajā darba slodzē.

Veicot datu analīzi, pētījumā tika identificēta nepieciešamība pārskatīt (paaugstināt) atalgojuma apmēru akadēmiskā personāla amatu grupām: asistents un lektors. Attiecīgi, atsaucoties uz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, atalgojuma paaugstinājums pārskatītajā studiju vietas bāzes modelī tika piemērots visām akadēmiskā personāla amatu grupām.

Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

Veicot pētījumu, nepieciešams gūt datus balstītu slēdzienu, vai visas akadēmiskā personāla faktiskās darba stundas iekļaujas MK noteiktajā darba slodzē.

Ieteikums

Ieteikums IZM apsvērt nepieciešamību akadēmiskā personāla algas palielinājuma vienotās likmes pārskatīšanā ietvert akadēmiskā personāla amata pozīcijām atbilstošo kompetenču izvērtējumu: zināšanas un prasmes (*knowledge and skills*), sadarbības prasmes (*interaction skills*) un amata pienākumi un atbildība (*nature and responsibilities of the work*).

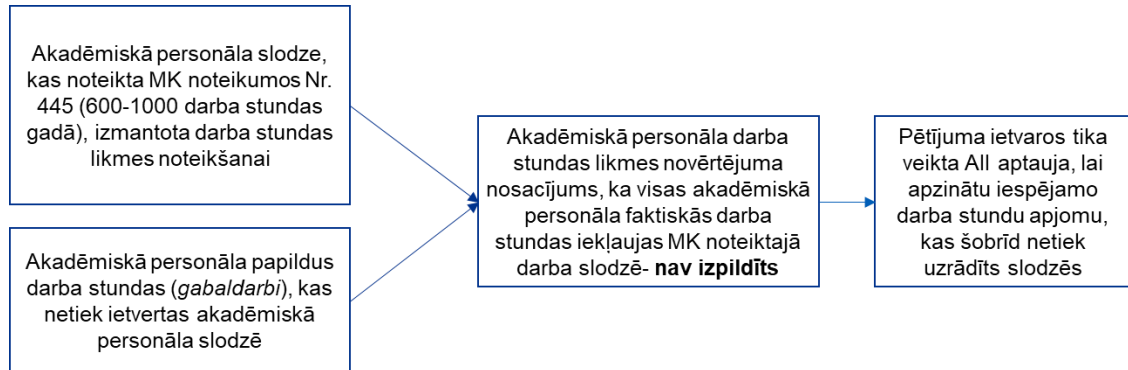
Akadēmiskā personāla studiju programmu nodrošināšanas darba slodzes apjoms

Akadēmiskā personāla darba slodzi gadā nosaka MK noteikumi Nr. 445 Pedagogu darba samaksas noteikumi (05.07.2016)¹⁸ pielikumā Nr. 7 (Pedagogu darba slodze, kas atbilst vienai mēneša darba algas likmei).

Veicot AII padomes locekļu atalgojumam atbilstošo datu analīzi, tika secināts, ka MK noteikumos Nr.445 noteiktajā akadēmiskā personāla darba slodzē studiju programmu nodrošināšanai netiek iekļauti vairāki akadēmiskā personāla darba pienākumi, attiecīgi akadēmiskā personāla faktiskā slodze ir lielāka nekā MK noteikumos Nr.445 uzrādītās 1000 darba slodzes stundas gadā (skatīt attēlu Nr. 23).

¹⁸ <https://likumi.lv/ta/id/283667-pedagogu-darba-samaksas-noteikumi>

Attēls Nr. 23: Akadēmiskā personāla darba slodze studiju programmu nodrošināšanai

Avots: KPMG izveidota shēma

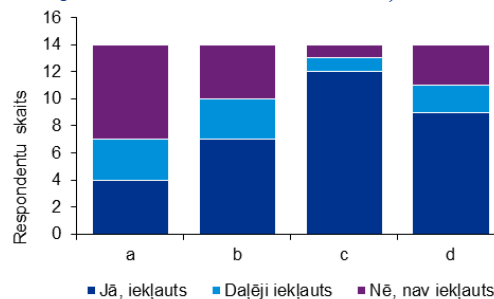
Pētījuma ietvaros tika veikta AII pārstāvju aptauja, lai apzinātu iespējamo darba stundu apjomu, kas šobrīd netiek uzrādīts AII akadēmiskā personāla studiju programmu nodrošināšanas slodzē. Aptaujā tika ietverti sekojoši akadēmiskā personāla darba uzdevumi, kas saistīti ar studiju programmu nodrošināšanu (skatīt pielikumu K) un iegūti sekojoši rezultāti:

Kopā anketa tika aizpildīta 27 AII pārstāvjiem no 14 AII, anketu aizpildīja 14 respondenti.

— **Studiju kursu vadīšana**, kas ietver (skatīt attēlu Nr. 24 un Nr. 25):

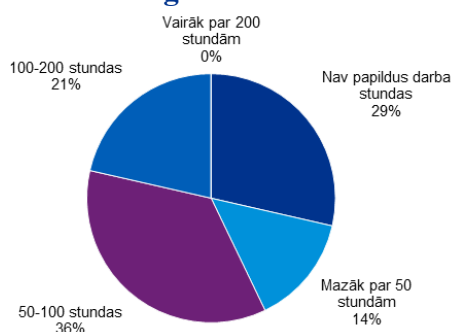
- a studiju kursa satura izstrāde un atjaunošana (tai skaitā, apgūstamās literatūras saraksta un apjoma noteikšanu, studiju kursa norises metodisko plānojumu (laikā, metodēs, darba formās, to apjomos) un tamlīdzīgi);
- b studiju kursa nodrošināšana (tai skaitā, metodiskā materiāla studiju kursa apgūšanai sagatavošanu, kontaktstundu novadīšanu, ievērojot studiju kursa aprakstā noteikto, studējošo konsultēšanu un tamlīdzīgi);
- c kursa darbu, kvalifikācijas darbu, bakalaura darbu, maģistra darbu vadīšanu un recenzēšanu;
- d dalība noslēguma darbu vērtēšanu komisijās (piemēram, prakses, kursa darba, bakalaura darba un maģistra darba aizstāvēšanā, valsts pārbaudījumos), prakses vadīšana un tamlīdzīgi.

Attēls Nr. 24: Vai studiju kursu vadīšana ir iekļauta darba slodzē?

Avots: KPMG izveidots apkopojums

Attēls Nr. 25: Respondentu sniegtā atbilde par slodzē neiekļautajām studiju kursu vadīšanas darba stundām gadā

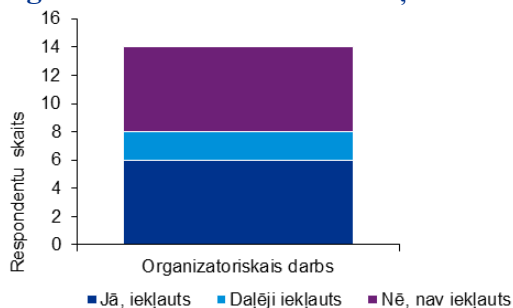

Avots: KPMG izveidots apkopojums

Respondentu sniegtajās atbildēs par slodzē neiekļautajām studiju kursu vadīšanas darba stundām gadā tiek uzrādīts, ka 57% no respondentiem ir novērtējuši vairāk kā 50 stundas gadā kā neietvertas akadēmiskā personāla slodzē.

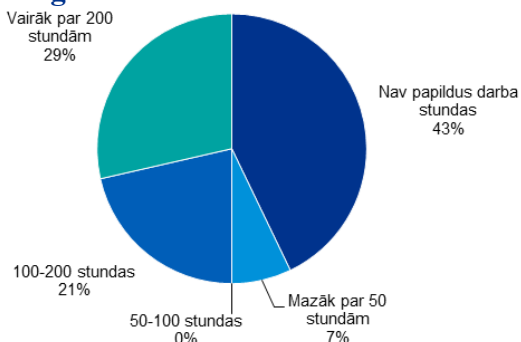
— **Organizatoriskais darbs**, kurā ietilpst studiju virziena vadītāja, studiju programmas direktora/ apakšvirziena vadītāja pienākumu pildīšana (skatīt attēlu Nr. 26 un Nr. 27):.

Attēls Nr. 26: Vai organizatoriskais darbs ir iekļauts darba slodzē?

Avots: KPMG izveidots apkopojums

Attēls Nr. 27: Respondentu sniegtās atbildes par slodzē neiekļautajām darba stundās gadā organizatorisko darbu veikšanai

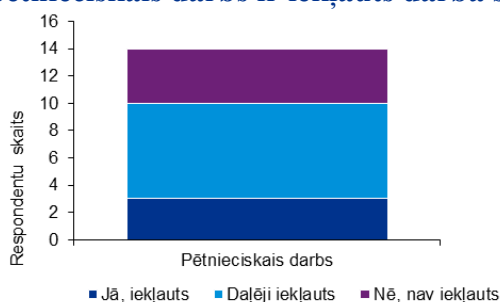

Avots: KPMG izveidots apkopojums

— **Pētnieciskais darbs**, kas nepieciešams akadēmiskā personāla akadēmiskās kvalifikācijas uzturēšanai studiju programmu kvalitātes nodrošināšanai un kas ietver šādas darbības (skatīt attēlu Nr. 28 un Nr. 29):

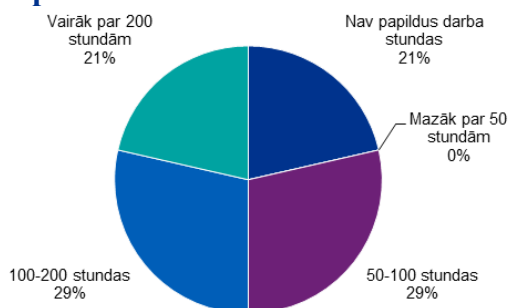
- lietišķo pētījumu vadīšanu;
- promocijas darbu vadīšanu un recenzēšanu;
- pētnieciskā darbība ārpus studiju procesa (zinātnisko publikāciju gatavošanu, recenziju un atzinumu gatavošanu par zinātniskajām publikācijām, pētījumu veikšanu un tamlīdzīgi.

Attēls Nr. 28: Vai pētnieciskais darbs ir iekļauts darba slodzē?

Avots: KPMG izveidots apkopojums

Attēls Nr. 29: Respondentu sniegtās atbildes par slodzē neiekļautajām darba stundām gadā pētniecisko darbu veikšanai

Avots: KPMG izveidots apkopojums

Respondentu sniegtajās atbildēs par slodzē neiekļautajām stundām gadā pētniecisko darbu veikšanai tiek uzrādīts, ka 79% no respondentiem ir novērtējuši vairāk kā 50 stundas gadā kā neietvertas akadēmiskā personāla slodzē.

Konstatējums

Balstoties uz aptaujā iegūto informāciju, tika secināts, ka MK noteikumos Nr.445 noteiktajā akadēmiskā personāla darba slodzē studiju programmu nodrošināšanai netiek iekļauti vairāki akadēmiskā personāla darba pienākumi, attiecīgi akadēmiskā personāla faktiskā slodze ir lielāka nekā MK noteikumos Nr.445 uzrādītās 1000 darba slodzes stundas gadā.

Ņemot vērā augstāk minēto, pastāv risks, ka MK noteikumos Nr.445 noteiktā akadēmiskā personāla darba stundas likme, kas pārskatīta 2021. gada 6. jūlijā, ir zemāka nekā izglītības tematiskajām grupām atbilstošo nozaru atalgojuma darba stundas likme.

Ieteikums

Ieviešot akadēmiskās slodzes pāreju uz Darba likuma slodzi (jeb 40 stundām nedēļā), tiktu uzlabota akadēmiskā personāla slodzes un atalgojuma salīdzināmība gan starp AII, gan ar studiju tematiskajai jomai atbilstošo nozari.

4.2.2.1.2 AI pārējie darbinieki, kas saistīti ar studiju procesa nodrošināšanu

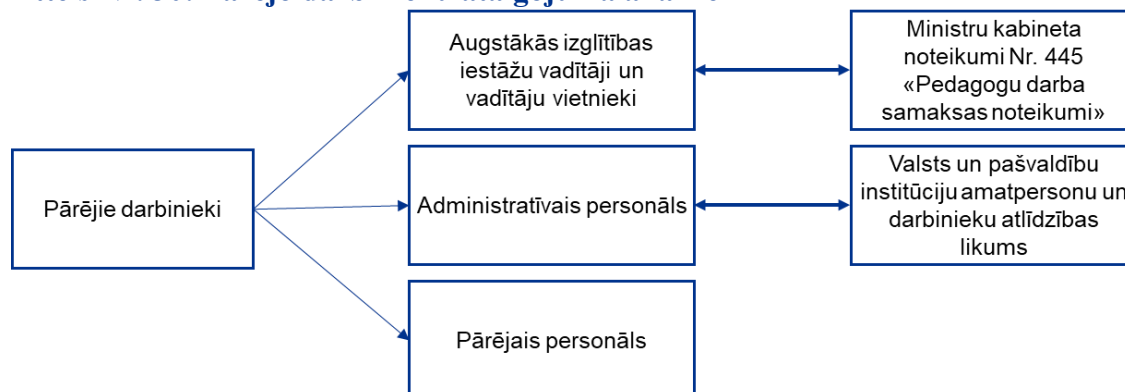
Ziņojuma sadaļā 4.1.2 tika uzrādītas aplēses jeb koeficienti, kas izmantoti studiju vietas bāzes modulī, norādot aplēses, kas balstītas uz eksperta atzinumu, un aplēses, kas regulāri tiek atjaunotas. Tai skaitā, aprēķinot AII pārējo darbinieku darba algu uz vienu studiju vietu, tiek izmantota vidējā mēneša darba alga 512,23 *euro* un vidējais studentu skaits uz vienu darbinieku ir 15 (uz eksperta atzinumu balstīti koeficienti).

Pieņemot, ka mēnesī ir 20 darba dienas, tad ekspertu noteikto pārējo darbinieku vidējo mēneša darba algu var izteikt kā 3,20 *euro* vidējo stundas likmi.

Augstāk Ziņojuma sadaļā 4.2.2.1 tika konstatēts, ka esošajos MK noteikumos Nr.994 pārējo darbinieku kategorija ietver identificējamās darbinieku apakškategorijas (izglītības iestāžu vadītāji un vadītāju vietnieki, administratīvās pamatfunkcijas darbinieki un pārējie darbinieki).

Zemāk tiks analizēta iespēja identificēto iespējamo AII personāla darbinieku kategoriju ieviešana aktualizētajā izmaksu modulī balstoties uz ierobežojumiem no MK noteikumiem Nr. 445 un Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma (skatīt attēlu Nr. 30).

Attēls Nr. 30: Pārējo darbinieku atalgojuma analīze

Avots: KPMG izveidota shēma

Izglītības iestāžu vadītāji un vadītāju vietnieki ietver AII vēlētos amatus kā rektors, prorektors, dekāns, prodekāns. Šai darbinieku kategorijai atalgojums noteikts MK noteikumos Nr.445, skatīt tabulu Nr. 13

Tabula Nr. 13: Administratīvā akadēmiskā personāla zemākā mēneša darba algas likme

Pedagoģa amata (profesijas) nosaukums	Zemākā mēneša darba algas likme (EUR)	Darba algas stundas likme (EUR)*
Rektors	2 105	12.57
Prorektors	1 404	8.39
Dekāns	1 404	8.39
Katedras vadītājs	1 124	6.71
Prodekāns	900	5.37

*tika aprēķinātas ņemot vērā vidējās oficiālās darba stundas 2021. gadā par vienu mēnesi (167.4h)

Avots: KPMG veidota tabula balstoties MK noteikumiem Nr. 445

Administratīvās pamatfunkcijas darbinieku un pārējo darbinieku atalgojumu nosaka Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma¹⁹ 3. pielikuma Mēnešalgu grupas un to maksimālās mēnešalgas, kas pārvērstas uz stundas likmi (skatīt tabulu Nr. 14).

Tabula Nr. 14: Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma augstākās noteiktās stundas likmes

Valsts un pašvaldību institūciju amatu saimes, apakšsaimes	Mēnešalgu grupa	Mēnešalgas maksimālais apmērs (euro)	KPMG izteiktā maksimālā stundas likme (euro)*
Transporta vadīšana	7	ne vairāk kā 996 EUR	ne vairāk kā 5.95 EUR
Sekretariāta funkcija Tulkošana rakstveidā	8	ne vairāk kā 1093 EUR	ne vairāk kā 6.53 EUR
Datorgrafika un WEB dizains Dispečeru pakalpojumi Fiziskais un kvalificētais darbs	9	ne vairāk kā 1190 EUR	ne vairāk kā 7.11 EUR

¹⁹ [Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums \(likumi.lv\)](http://likumi.lv)

Valsts un pašvaldību institūciju amatu saimes, apakšsaimes	Mēnešalgu grupa	Mēnešalgas maksimālais apmērs (euro)	KPMG izteiktā maksimālā stundas likme (euro)*
Fondu glabāšana Tulkošana mutvārdos Tulkošana rakstveidā un mutvārdos			
Datu atbalsts Dzimsarakstu pakalpojumi Iestāžu procedūras Kvalitātes vadība Lietotāju atbalsts Radošie darbi Sporta organizēšana un profesionālais sports Transportlīdzekļu tehniskā apkope	10	ne vairāk kā 1287 EUR	ne vairāk kā 7.69 EUR
Bāriņtiesas Darba aizsardzība Dokumentu pārvaldība Finanšu uzskaitē un analīze pašvaldībā Laboratorijas un izpētes darbi Meža ugunsapsardzība Muita un muitas kontrole Restaurācijas darbi Risku vadība (darbības riski) Sociālais darbs Tūrisma organizēšana	11	ne vairāk kā 1382 EUR	ne vairāk kā 8.25 EUR
Apgāde (iepirkšana) Aprūpe Apsaimniekošana Apsardze un uzraudzība Arhīvu pakalpojumi Bibliotēku pakalpojumi Dokumentu rediģēšana Farmācija Iestāžu drošība Klientu apkalpošana Komunikācija un sabiedriskās attiecības Kreditēšana Muzeju pakalpojumi Nacionālo bruņoto spēku darbinieki Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana Pedagoģiskās darbības atbalsts Starptautiskie sakari Statistika Studentu apkalpošana	12	ne vairāk kā 1647 EUR	ne vairāk kā 9.84 EUR
Ekspertīze Finanšu analīze un vadība iestādēs vai nozaru ministrijās Finanšu tirgi un finanšu resursu vadība Grāmatvedība Iekšējais audīts Iestāžu un amatpersonu kontrole Izmeklēšana Operatīvā darbība Personāla vadība Politikas ieviešana Programmatūras attīstība	13	ne vairāk kā 1917 EUR	ne vairāk kā 11.45 EUR

Valsts un pašvaldību institūciju amatu saimes, apakšsaimes	Mēnešalgu grupa	Mēnešalgas maksimālais apmērs (euro)	KPMG izteiktā maksimālā stundas likme (euro)*
Projektu vadība Risku vadība (finanšu riski) Sistēmu administrēšana un uzturēšana Studiju procesa organizēšana Teritorijas plānošana Tirgzinība Transportlīdzekļu vadīšana Valsts budžeta norēķini			
Inženiertehniskie darbi Pašvaldības policija Privātpersonu kontrole Prokuratūras darbinieki (prokuru palīgi) Tiesu darbinieki	14	ne vairāk kā 2264 EUR	ne vairāk kā 13.52 EUR
Ārstniecības pakalpojumi Ārvalstu finanšu instrumentu vadība Diplomātiskā un konsulārā darbība IT un IS vadība Neatliekamā medicīniskā palīdzība Politikas plānošana Valsts attīstības plānošana, koordinācija un vadība Valsts dibinātu augstskolu vadība Valsts fiskālās politikas plānošana un izpilde	15	ne vairāk kā 2353 EUR	ne vairāk kā 14.05 EUR
Administratīvā vadība Juridiskā analīze, izpildes kontrole un pakalpojumi Konsultēšana	16	ne vairāk kā 2441 EUR	ne vairāk kā 14.58 EUR

*tika aprēķinātas ņemot vērā vidējās oficiālās darba stundas 2021. gadā par vienu mēnesi (167.4h)

Avots: KPMG veidota tabula, balstoties uz Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu

Konstatējums

Esošajā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinā, ko nosaka MK noteikumi Nr. 994 Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem (12.12.2006), noteiktais pārējo darbinieku vidējā mēneša darba algas finansējums ir zemāks par citos AII saistošajos normatīvajos aktos norādīto atalgojuma līmeni.

Ieteikums

Pārskatītajā studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinā, palielinot valsts finansējuma apmēru pārējo AII darbinieku atalgojuma izmaksu segšanai, būtu piemērojams samērības princips starp akadēmisko personālu un administratīvo personālu.

Ņemot vērā augstāk uzrādītos normatīvus, kas nosaka AII pārējo darbinieku atalgojumu, tabulā Nr. 15 redzams, ka pētījuma izlasē iekļauto AII pārējo darbinieku faktiskās vidējās

stundas likmes ir MK noteikumu Nr. 445 un Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma noteiktajās robežās.

Tabula Nr. 15: AII izlases iesūtīto administratīvo darbinieku faktiskās vidējās stundas likmes apkopojums par 2019., 2020. un 2021. gadu

	Darbinieku skaits	Vidēja mēneša alga, EUR	Vidējā stundas likme, EUR	Minimālā vidējā stundas likme, EUR	Lielākā vidējā stundas likme, EUR
Izglītības iestāžu vadītāji un vadītāja vietnieki (Rektors, prorektors, dekāns, katedras vadītājs, prodekāns)	646	2 146	35.90	7.70	83.73
Izglītības iestāžu vadītāji un vadītāja vietnieki (Pamatdarbības struktūrvienības vadītājs/ direktors un vietnieks (izglītības jomā))	185	1 123	23.90	6.44	32.93
Izglītības iestāžu vadītāji un vadītāja vietnieki (Direktors, direktora vietnieks koledžā)	11	2 546	13.09	12.10	14.00
Finanšu plānošana un grāmatvedība	408	1 464	9.79	5.07	12.15
Personāla vadība	180	1 491	10.22	5.12	14.17
Informācijas tehnoloģijas	467	1 556	12.09	4.08	16.59
Mārketinga un komunikācija	354	1 161	10.09	3.64	13.70
Juridiskie un iepirkumu jautājumi	221	1 479	9.81	5.43	13.39
Citas administratīvās pamatfunkcijas (Iekšējais audits, Kvalitātes un riska vadība, Studiju satura, procesa, kvalitātes nodrošināšana)	880	1 165	8.48	4.71	11.82
Pārējais personāls (studiju procesa nodrošināšanai)	4 433	936	6.83	1.53	10.13
Kopā	7 784	1 173	10.63	1.53	83.73

Avots: KPMG veidota tabula balstoties uz AII izlases iesūtīto informāciju

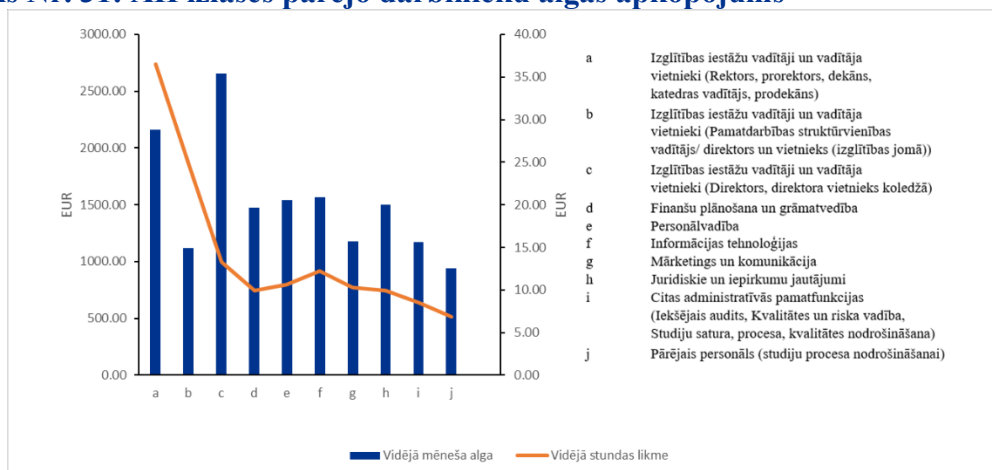

Konstatējums

Tiek secināts, ka AII pārējo darbinieku faktiskais atalgojums ir normatīvu noteiktajās robežās, izņemot Izglītības iestāžu vadītāju un vadītāja vietnieku (Pamatdarbības struktūrvienības vadītājs/ direktors un vietnieks (izglītības jomā)), un iegūtais rezultāts apstiprina izvirzīto hipotēzi par apakš kategoriju ieviešanu AII pārējo darbinieku grupai.

Balstoties uz AII iesniegto datu analīzi par faktiskajām atalgojuma izmaksām pārējiem AII darbiniekiem, ir iegūts šāds apkopojums (skatīt attēlu Nr. 31):

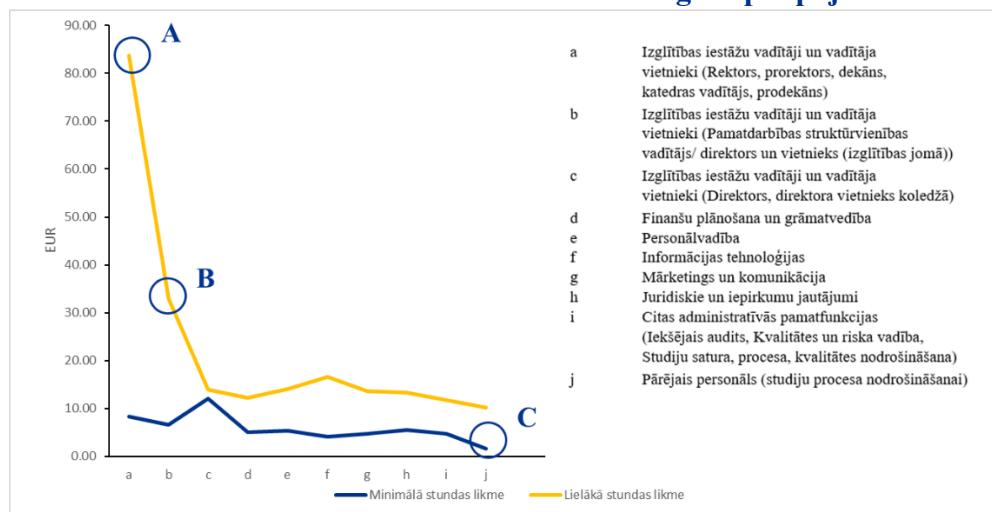
Attēls Nr. 31: AII izlases pārējo darbinieku algas apkopojums

Avots: KPMG veidota tabula balstoties uz AII izlases iesūtīto informāciju

Lai iegūtu sapratni ne tikai par vidējo atalgojumu katrā amatu grupā, tika izvērtēta atalgojuma līmeņa amplitūda dažādos pārējo darbinieku amatu grupās. Šāds izvērtējums parāda, cik liela atšķirība atalgojumos pārējiem darbiniekiem ir AII izlases ietvarā.

Attēls Nr. 32: AII izlases administratīvo darbinieku algas apkopojums

Avots: KPMG veidota tabula balstoties uz AII izlases iesūtīto informāciju

AII izlases pārējo darbinieku stundas likmes amplitūda ir no 2.57 līdz 83.73 euro robežās, bet veidojas trīs izlecējpunkti A, B un C:

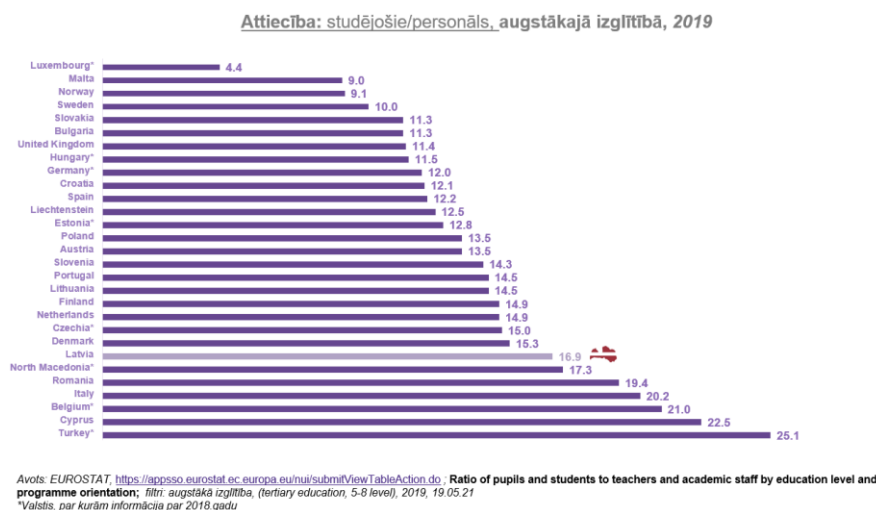
A Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) izglītības iestāžu vadītāji un vadītāja vietnieki (Rektors, prorektors, dekāns, katedras vadītājs, prodekāns). Šo grupu veido 70 darbinieki ar vidējo stundas likmi 83.73 EUR.

B Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) izglītības iestāžu vadītāji un vadītāja vietnieki (Pamatdarbības struktūrvienības vadītājs/ direktors un vietnieks (izglītības jomā)). Šo grupu veido 44 darbinieki ar vidējo stundas likmi 32.93 EUR.

C Ventspils Augstskolas pārējais personāls (studiju procesa nodrošināšanai). Šo grupu veido 7 darbinieki ar vidējo stundas likmi 1.53 EUR (visos 3 gados tiek novērots līdzīgas vērtības).

Pētījuma vajadzībām IZM iesniedza sagatavoto materiālu Valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas sanāksmei 2021. gada maijā, kurā, izmantojot Eurostat datus, novērtēts, ka 2019. gadā Latvijai attiecība studējošie/ personāls ir 16,9 (skatīt attēlu Nr. 33).

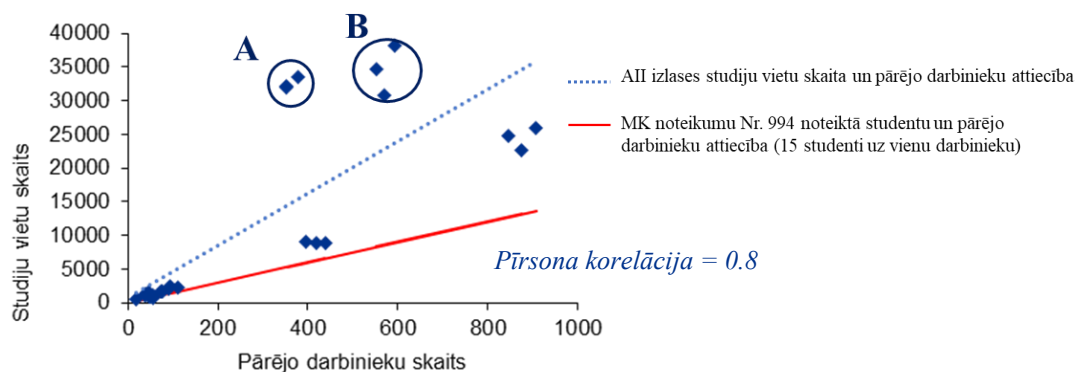
Attēls Nr. 33: Attiecība: studējošie/ personāls (augstākajā izglītībā 2019. gadā)

Avots: IZM sagatavotais apkopojums

Pētījuma ietvaros tika analizēta studiju vietu skaita attiecība pret AII pārējo darbinieku skaitu un iegūts, ka 2021. gadā, 2020. gadā un 2019. gadā faktiskā attiecība ir 42, kas ir augstāka par MK noteikumos Nr.994 noteikto studentu skaita un pārējo darbinieku attiecību – 15 (skatīt attēlu Nr. 34).

Attēls Nr. 34: Pētījuma izlases AII pārējo darbinieku skaits pret studentu skaitu 2021. gadā, 2020. gadā un 2019. gadā

Avots: KPMG veidota tabula balstoties uz AII izlases un IZM iesūtīto informāciju

Pīrsona korelācija AII izlases darbinieku skaita attiecībai pret studentu skaitu ir 0.8, kas ir stipra korelācija, bet nav viennozīmīga. Tiek novērotas 2 izlecošās kopas A un B:

- A Latvijas Universitāte (LU), kur studiju vietu skaits uz vienu darbinieku ir krietni lielāks nekā pārējām AII no izlases (2019. gada. un 2020. gada rezultāti pārklājas);
- B Rīgas Stradiņa universitāte (RSU), kur arī studiju vietu skaits (2019. gadā, 2020. gadā un 2021. gadā) uz vienu darbinieku ir izteikti lielāks nekā pārējām AII no izlases.

Izslēdzot izlecējpunktus no aprēķiniem, tiek iegūti ļoti atšķirīgi rezultāti no iepriekš iegūtajiem: studiju vietu skaita attiecība pret AII pārējo darbinieku skaitu ir 25.5 un Pīrsona korelācija ir 0.99, kas pamato izlecējpunktu izslēgšanas iespēju.

Konstatējums

Izslēdzot izlecējpunktus no datu izlases, iegūst, ka starp studiju vietu skaitu un pārējo darbinieku skaitu veidojas Pīrsona korelācija 0.99, kas klasificējama kā ļoti spēcīga korelācija. Pārskatītajā studiju vietas bāzes izmaksu modulī būtu jāizmanto 25.5 studiju vietu skaits uz vienu pārējo darbinieku.

Spēcīgā korelācija pamato nepieciešamību, veicot studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu un studiju programmu pašizmaksas aprēķinu, piemērot noteiktu studiju vietu skaitu.

4.2.2.2 Citas AII studiju programmas nodrošināšanas izmaksas

Tabula Nr. 16: Izmaksu sadalījums pēc MK noteikumiem Nr. 994 un pēc AII izlases iesniegtajiem datiem

EKK kods	MK noteikumu Nr. 994 studiju vietas bāzes izmaksas procentuālais sadalījums	AII izlases izmaksu procentuālais sadalījums
1000	85.84%	67.5%
<i>1100</i>	<i>69.44%</i>	<i>54.0%</i>
<i>1200</i>	<i>16.4%</i>	<i>13.5%</i>
2000	10.5%	25.3%
3000	0.0%	0.5%
4000	0.0%	0.0%
5000	3.7%	5.2%
7000	0.0%	1.6%
8000	0.0%	0.0%
9000	0.0%	0.0%

Avots: KPMG veidota tabula balstoties uz MK noteikumiem Nr. 1031, MK noteikumiem Nr. 994 un AII izlases iesūtīto informāciju

Tabulā 16. tiek novērots, ka MK noteikumos Nr. 994 veidotais izmaksu modelis ir atšķirīgs no AII izlases iesniegtajiem izmaksu datiem. Īpaši liela atšķirība veidojas atalgojumam (EKK kods 1100, 1200). Šai starpībai ir iespējami vairāki cēloņi:

- MK noteikumos Nr. 994 ir gan koeficienti, kas tiek mainīti atbilstoši informācijas avota izmaiņām, gan tādi, kas ir fiksēti. Tā kā algu sadaļa tiek regulāri atjaunināta, bet pārējie rādītāji būtiski nemainās, tad laika gaitā studiju vietas izmaksas komponentes ir mainījušas savu procentuālo sadalījumu. Piemēram, brīdī, kad Latvija pārgāja uz euro (2014. gada 1. janvārī), algu komponentes sastādīja aptuveni 82%, kas ir par 3% mazāk nekā pašlaik.
- Citu izmaksu komponentu nozīme laika gaitā palielinājās. Kā redzams tabulā Nr. 16, salīdzinot ar MK noteikumu Nr. 994 moduli, AII izlases izmaksu pozīcijās ir parādījušās vairākas pozīcijas, kas pirms tam nav tikušas noteiktas – subsīdijas un dotācijas, procentu izdevumi, sociāla rakstura maksājumi un kompensācijas un transferti, uzturēšanas izdevumu transferti, pašu resursu maksājumi, starptautiskā sadarbība, kā arī palielinājies ir preces un pakalpojumu un pamatkapitāla īpatsvars;
- Sākotnēji izveidotās izmaksu pozīcijas netika rēķinātas, iekļaujot studiju programmu koeficientus – starp studiju programmām atšķiras izmaksu koeficienti, bet tas nenozīmē, ka ar tādu pašu koeficientu atšķirsies akadēmiskā personāla atalgojums. Līdz ar to pāri palikušais finansējums no atalgojuma tiek novirzīts uz citām, vairāk nepieciešamām izmaksu kategorijām.

Konstatējums

AII citu nekā atalgojuma izmaksu finansējuma apjoms var tikt noteikts atbilstoši pētījumā iegūtajam faktisko studiju programmas nodrošināšanai attiecināmo izmaksu proporciju sadalījumam, izsakot citas izmaksas kā procentuālu attiecību no atalgojuma izmaksām.

Tādējādi tiku iegūts, ka studiju vietas bāzes modelī noteiktais izmaksu finansējuma apjoms regulāri tiku pārskatīts (ņemot vērā, šobrīd praksē piemēroto regulāru atalgojuma pārskatīšanu un to turpinot arī nākotnē).

Tabula Nr. 17: Studiju vietas vidējās izmaksas uz vienu studentu sadalījumā pa EKK kodiem

EKK kods	Valsts budžets		Maksas vietas		Kopā	
	Vidējās izmaksas vienam studentam, EUR	Pozīcijas procentuālais apjoms	Vidējās izmaksas vienam studentam, EUR	Pozīcijas procentuālais apjoms	Vidējās izmaksas vienam studentam, EUR	Pozīcijas procentuālais apjoms
1000	2 714	67.8%	1 726	67.2%	2 218	67.5%
1100	2 191	54.7%	1 360	52.9%	1 773	54.0%
1200	523	13.1%	367	14.3%	444	13.5%
2000	1 152	28.7%	511	19.9%	830	25.3%
3000	6	0.1%	24	0.9%	15	0.5%
4000	2	0.1%	1	0.0%	1	0.0%
5000	38	1.0%	299	11.6%	169	5.2%
7000	94	2.3%	9	0.3%	51	1.6%
Kopā	4 006		2 570		3 284	

Avots: KPMG veidota tabula balstoties uz MK noteikumiem Nr. 1031 un AII izlases iesūtīto informāciju

Salīdzinot maksas un valsts budžeta studiju vietas izmaksas, tiek iegūta būtiska atšķirība. Attēlā Nr. 12 var redzēt, ka ir būtiska atšķirība studentu skaitos pa finansējuma veidiem starp dažādu koeficientu tematiskajām grupām. Piemēram, maksas studentu skaits ir vislielākais tematiskajā grupā ar vismazāko izmaksu koeficientu, bet budžeta vietu ir vairāk tematiskajās grupās ar lielāku izmaksu koeficientu.

Konstatējums

Balstoties uz veikto datu analīzi, tika iegūtas vidējās studiju programmas nodrošināšanai AII faktiskās attiecināmās izmaksas maksas studentiem, un tika secināts, ka liela daļa maksas studiju programmu tematiskā joma ir ar zemiem izmaksu koeficientiem (MK noteikumu Nr. 944 pielikums Nr.1).

Iegūtais vidējais studiju programmas nodrošināšanai attiecināmo izmaksu apjoms maksas studentiem var tikt izmantots salīdzinājumam ar pārskatīto

studiju vietas bāzes izmaksu apjomu, lai izvērtētu studija programmu finansējuma pietiekamību.

4.3 Studiju vietas bāzes izmaksu aktualizētais aprēķina modulis (metode)

Pētījumā tika veikta informācijas apkopošana un analīze no AII gan par studiju programmu nodrošināšanai attiecināmajām izmaksām no valsts budžeta finansējuma, gan no pašu ieņēmumiem, tādā veidā rodot sapratni par AII studiju programmu nodrošināšanai nepieciešamo finansējuma apjomu, gan par nepieciešamā finansējuma sadalījumu pa izmaksu kategorijām.

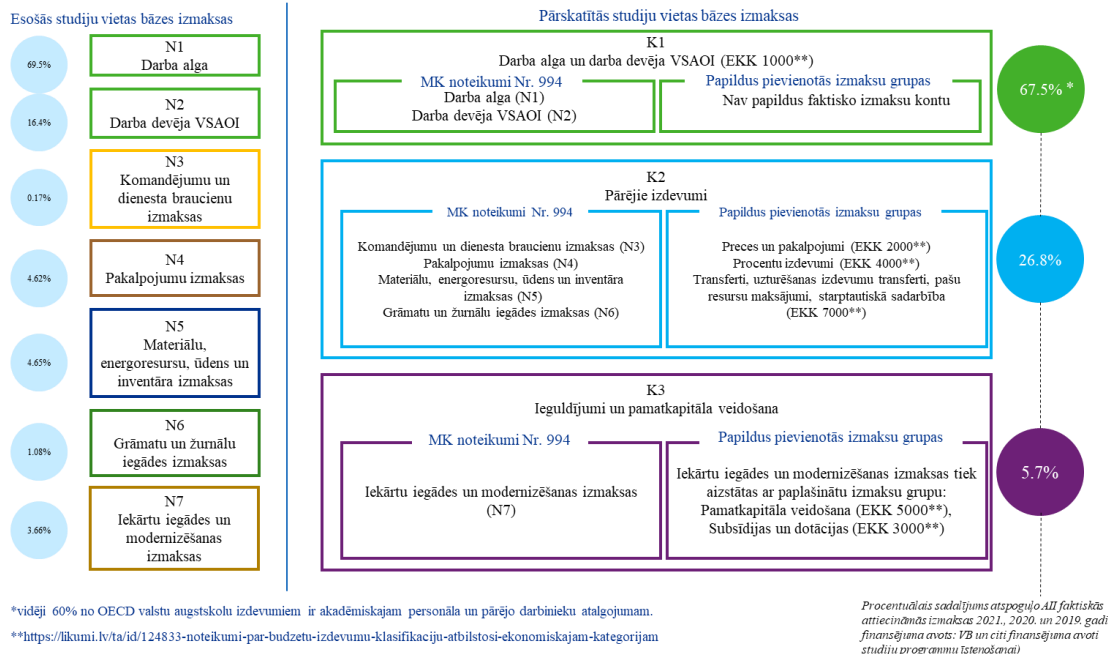
Izvērtējot esošo studiju vietas bāzes izmaksu moduli (MK noteikumi Nr. 994), tika saskatīta nepieciešamība izveidot pārskatāmu studiju vietas bāzes izmaksu moduli, kas būtu gan ar aktuālākajām izmaksām katrā izmaksu grupā, gan būtu viegli atjaunojams turpmāk.

Pētījumā izmaksas tika apskatītas, izmantojot EKK kodus, kā arī apvienojot tās 3 grupās (skatīt tabulu Nr. 8 un Nr. 17):

- Darba alga un darba devēja VSAOI izmaksas (EKK 1000),
- Pārējie izdevumi (EKK 2000, 4000, 5000, 7000) un
- Ieguldījumi un pamatkapitāla veidošana (EKK 3000, 5000).

Apskatot AII izmaksu sadalījumu pa šīm 3 grupām, tika iegūts attiecīgs sadalījums EKK 1000 sastāda 67.5% no visām attiecināmajām izmaksām, EKK 2000, 4000, 5000, 7000 sastāda 26.8% un EKK 3000, 5000 - 5.7% (skatīt attēlu Nr. 35).

Attēls Nr. 35: Esošā un pārskatītās studiju vietas bāzes izmaksu sadalījums

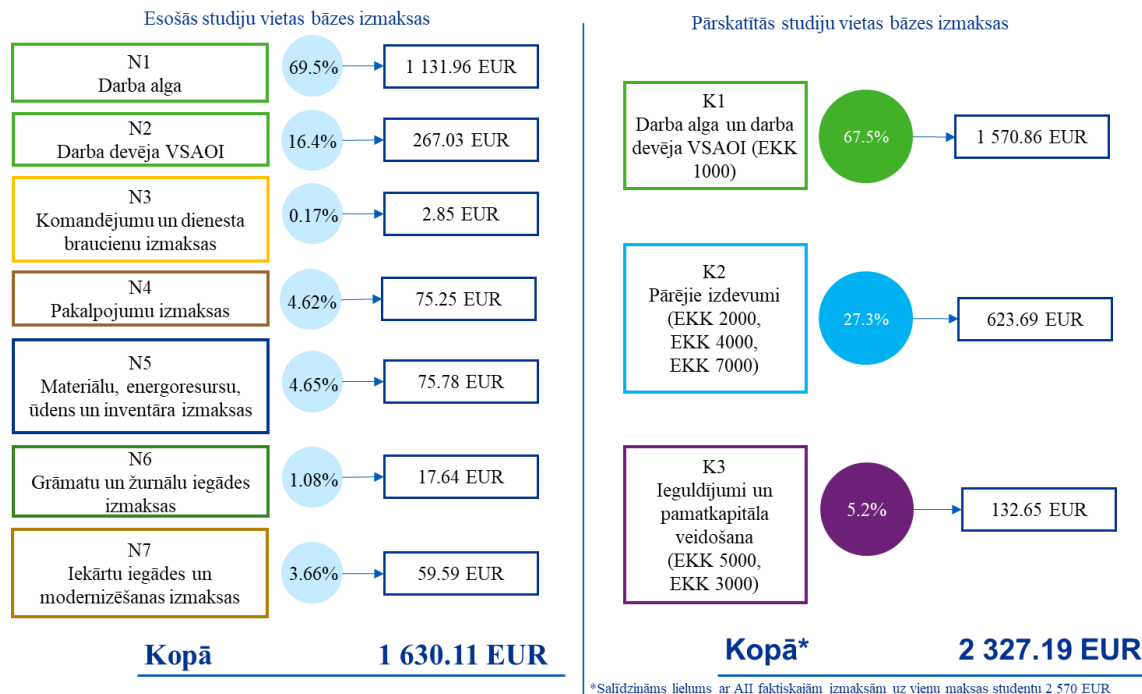
Avots: KPMG apkopotais sadalījums no MK noteikumiem Nr. 994, AII iesūtītajiem datiem

Pārskatītajā modulī tiek iegūts izmaksu sadalījums, kas ir salīdzināms ar OECD valstu augstskolu izmaksām darbinieku atalgojumam (skatīt attēlu Nr. 10). Apskatot AII izlases visas faktiskās attiecināmās izmaksas, tiek iegūts aptuvenais aktuālāko izmaksu lielums katrā no 3 studiju vietas bāzes izmaksu pozīcijām. Kā studiju vietas bāzes galvenais nosakošais faktors ir K1 (Darba alga un darba devēja VSAOI), pēc kura tiek pielāgots K2 un K3, saglabājot iegūtās attiecināmo izmaksu proporcijas. Studiju vietas bāzes izmaksas atalgojumam tiek mainītas:

- palielināts akadēmiskā personāla un pārējo darbinieku atalgojums;
- nomainīta proporcija no “vidējais studentu skaits uz vienu akadēmisko personu” uz “vidējais studiju vietu skaits uz vienu akadēmisko personu”;
- nomainīta proporcija no “vidējais studentu skaits uz vienu pārējo darbinieku” uz “vidējais studiju vietu skaits uz vienu pārējo darbinieku”.

Rezultātā pārskatītajā studiju bāzes vietas modulī tiek novērtēts papildus nepieciešams finansējums gan atalgojuma izmaksu segšanai, gan pārējām izmaksu grupām, kopā iegūstot aptuveni 43% pieaugumu (skatīt attēlu Nr. 36).

Attēls Nr. 36: Esošā un pārskatītās studiju vietas bāzes izmaksas

Avots: KPMG apkopotās izmaksas no MK noteikumiem Nr. 994, AII iesūtītajiem datiem

Konstatējums

Esošais studiju vietas izmaksu bāzes modelis neietver visas AII faktiskās izmaksu grupas studiju programmas nodrošināšanai. Papildus faktisko izmaksu segšana palielina studiju vietas bāzes izmaksu apjomu.

Augstāk uzrādītais, pārskatītais studiju vietas bāzes izmaksu apjoms ir salīdzināms ar Pētījumā iegūto vidējo studiju programmas nodrošināšanai attiecināmo izmaksu apjomu maksas studentiem (studiju programmām ar izmaksu koeficientu 1.0), skatīt Ziņojuma 4.2.2.2 sadaļu.

4.4 Studiju vietas bāzes izmaksu moduļa lietošanas instrukcijas

Ziņojuma sadaļā 4.4 aprakstīta moduļa lietošanas instrukcija Ministrijai, ieskaitot metodiku, kādā veidā Izglītības un zinātnes ministrija var aktualizēt studiju vietas bāzes izmaksas (piemēram, kāda informācija būtu jāpieprasa augstskolām, lai aktualizētu atsevišķus izmaksu posteņus).

Pārskatītais studiju vietas bāzes izmaksas modulis ir balstīts uz esošo moduli (skatīt pielikumu Nr. B), kā arī tas ir atjaunots, izmantojot pētījumā iegūtos, uz datu analīzi balstītos konstatējumus (skatīt attēlu Nr. 37).

Attēls Nr. 37: Pārskatītā studiju vietas bāzes izmaksu moduļa aprēķins

Pārskatītais studiju vietas bāzes izmaksu aprēķins					
Apc.	Normatīvs	Vērtības		Aprēķinātie lielumi	
		3	4		
1	2	3	4	5	
	Akadēmiskā personāla darba alga mēnesī	A	B=proporcija	A*B	
	profesors	euro	2 346	15%	351.93
	asociētais profesors	euro	1 877	15%	281.54
	docents	euro	1 502	30%	450.47
	lektors	euro	1 201	25%	300.31
	asistents	euro	961	15%	144.15
	proporcijas (B)				
	akadēmiskā personāla vidējā darba alga gadā	euro	18 340.84		
	vidējais studiju vietu skaits uz vienu akadēmisko personu		25.5		
	akadēmiskā personāla darba alga uz vienu studiju vietu gadā	euro	719.25		
	Pārējo darbinieku vidējā mēneša darba alga	euro	1 172.52		
	Pārējo darbinieku vidējā mēneša darba alga gadā	euro	14 070.22		
	vidējais studiju vietu skaits uz vienu pārējo darbinieku		25.5		
	pārējo darbinieku darba alga uz vienu studiju vietu gadā	euro	551.77		
	darba alga uz vienu studiju vietu gadā	euro	1 271.02		
	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas procenti		23.59%		
	darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas	euro	299.83		
	Procentuālais lielums no studiju vietas bāzes izmaksām		67.5%		
K1	K1 izmaksas	euro	1 570.86		
	Procentuālais lielums no studiju vietas bāzes izmaksām		26.8%		
	Procentuālais lielums pret K1		39.70%		
K2	K2 izmaksas	euro	623.69		
	Procentuālais lielums no studiju vietas bāzes izmaksām		5.7%		
	Procentuālais lielums pret K1		8.44%		
K3	K3 izmaksas	euro	132.65		
T_{ūproviz}	vienas studiju vietas bāzes izmaksas (K1+K2+K3)	euro	2 327.19		

Avots: KPMG pārskatītās studiju vietas bāzes izmaksas balstoties uz AII un IZM iesūtīto informāciju

Lai uzsāktu lietot studiju bāzes vietas izmaksu moduli, ir nepieciešams atvērt MS Excel failu “Studiju_vietas_bāzes_izmaksu_modulis”, kurā ir divas lapas: lapa “Esošā_bāze”, kurā ir MK noteikumos Nr. 994 aprakstītais studiju vietas bāzes modulis, un lapa “Pārskatītā_bāze”, kurā ir pārskatītās studiju vietas bāzes izmaksas.

Pārskatītā studiju vietas bāzes izmaksu moduļa ievadāmā informācija:

- Kolonnas E rindiņās 7-11 tiek ievadīts akadēmiskā personāla atalgojums EUR (datu avots: atbilstošie spēkā esošie normatīvie akti par atalgojumu akadēmiskajam personālam);
- Kolonnas F rindiņās 7 -11 tiek ievadīta akadēmiskā personāla proporcija studiju programmu nodrošināšanai (datu avots: atbilstošie spēkā esošie normatīvie akti par atalgojumu akadēmiskajam personālam);
- Kolonnā E 14. rindiņā tiek norādīts studiju vietu skaits uz vienu akadēmisko personu (datu avots: studentu skaits studiju tematiskajās jomās, piemēram, no VIIS sistēmas vai AII);
- Kolonnā E 16. rindiņā tiek norādīts pārējā personāla vidējā mēneša darba algas likme (datu avots: atbilstošie spēkā esošie normatīvie akti par atalgojumu AII personālam);

- Kolonnā E 18. rindiņā tiek norādīts studiju vietu skaits uz vienu pārējo darbinieku (datu avots: studentu skaits studiju tematiskajās jomās, piemēram, no VIIS sistēmas vai AII);
- Kolonnā E 21. rindiņā tiek norādīta darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas procentuāli (datu avots: atbilstošie spēkā esošie normatīvie akti);
- Kolonnā E 23. rindiņā tiek norādīta procentuālā finansējuma daļa darbinieku atalgojumam (EKK 1000) – konstante 67,5% (datu avots: AII studiju programmu nodrošināšanai attiecināmo izmaksu sadalījums);
- Kolonnā E 25. rindiņā tiek norādīta pārējo izmaksu (EKK 2000, 4000, 7000) procentuālā finansējuma daļa (datu avots: AII studiju programmu nodrošināšanai attiecināmo izmaksu sadalījums);
- Kolonnā E 28. rindiņā tiek norādīta ieguldījumu un pamatkapitāla veidošanas (EKK 3000, 5000) procentuālā finansējuma daļa (datu avots: AII studiju programmu nodrošināšanai attiecināmo izmaksu sadalījums);
- Kolonnā E 31. rindiņā tiek aprēķinātas studiju vietas bāzes izmaksas.

Konstatējums

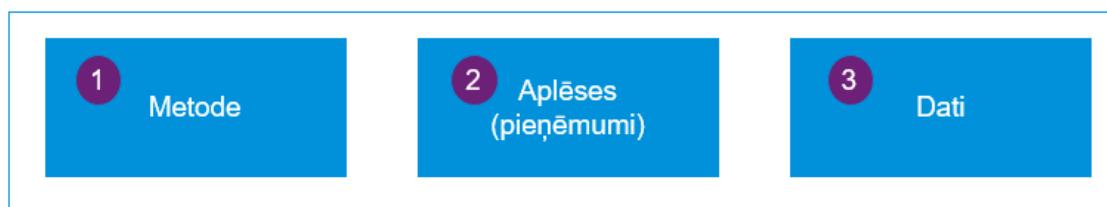
Izmantojot pētījumā veikto datu analīzi un konstatējumus, ir aktualizēts esošais studiju vietas bāzes izmaksu modelis un sagatavota instrukcija Ministrijai, ieskaitot metodiku, kādā veidā Izglītības un zinātnes ministrija var aktualizēt studiju vietas bāzes izmaksas (piemēram, kāda informācija būtu jāpieprasa augstskolām, lai aktualizētu atsevišķus izmaksu posteņus).

5 Studiju programmas pašizmaksas aprēķina moduļa (metodes) un tā lietošanas instrukcijas izstrāde

5.1 Esošā studiju programmas pašizmaksas aprēķina moduļa izpēte

Esošā studiju programmas pašizmaksas aprēķina moduļa izpēte tika strukturēta uz MK 2006.gada 12.decembra noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”²⁰ uzrādītajiem atslēgas elementiem: metode, aplēses un dati.

Attēls Nr. 38: Esošā studiju programmas pašizmaksas aprēķina moduļa izpētes elementi

Avots: KPMG pieejas apkopojums

Ziņojuma sadaļās 5.1.1, 5.1.2 un 5.1.3 uzrādīts veiktās analīzes rezultāta apkopojums:

- 5.1.1. Esošā studiju programmas pašizmaksas aprēķina metode;
- 5.1.2. Esošā studiju programmas pašizmaksas aprēķina aplēses un
- 5.1.3. Esošā studiju programmas pašizmaksas aprēķina moduļa dati.

5.1.1 Esošā studiju programmas pašizmaksas aprēķina metode

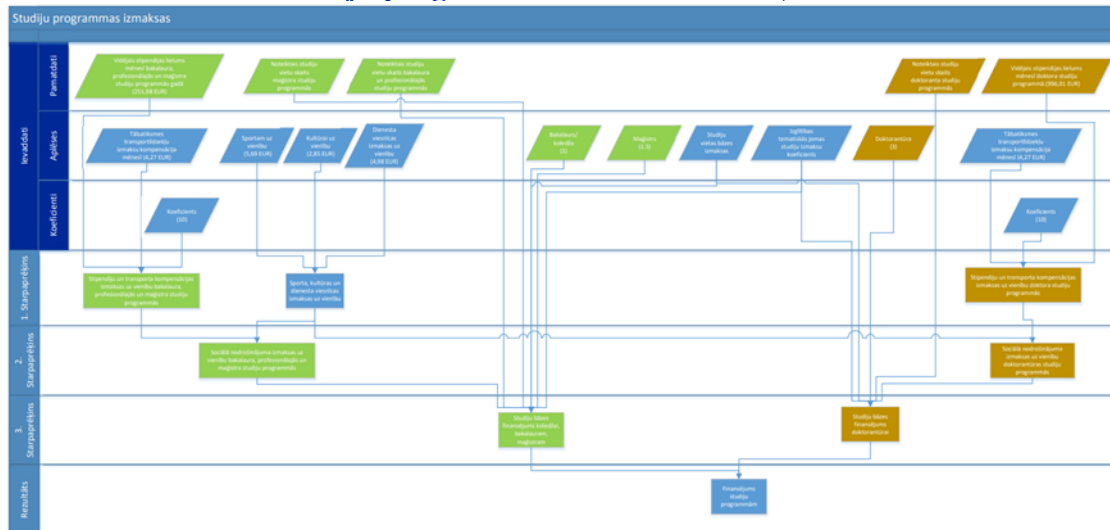
Studiju bāzes finansējuma apmēru nosaka, pamatojoties uz attiecīgajai augstskolai vai koledžai valsts noteikto studiju vietu skaitu, studiju vietas bāzes izmaksām un izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficientiem.

Studiju programmas pašizmaksas metode (formula) noteikta MK 2006. gada 12. decembra noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”.

Pētījuma ietvaros tika sagatavota MK noteikumu Nr.994 studiju programmas pašizmaksas moduļa arhitektūra (skatīt attēlu Nr. 39, kā arī Ziņojuma pielikumā Nr. C).

²⁰ <https://likumi.lv/ta/id/149900-kartiba-kada-augstskolas-un-koledzas-tiek-finansetas-no-valsts-budzeta-lidzekliem>

Attēls Nr. 39: Esošā studiju programmas izmaksas moduļa arhitektūra

Avots: KPMG sagatavots apkopojums, balstoties uz spēkā esošajiem MK 994 noteikumiem

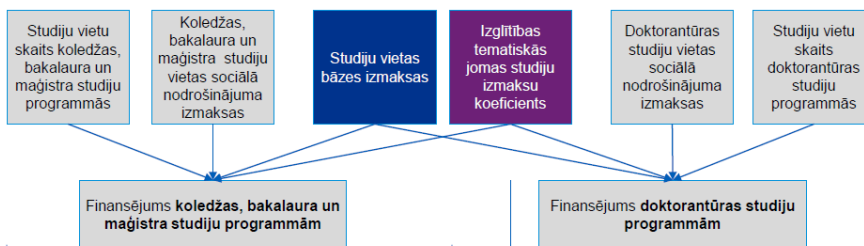
Augstāk uzrādītajā esošā studiju programmu izmaksas moduļa arhitektūrā ietvertas sekojošas izmaksu grupas jeb komponentes (skatīt attēlu Nr. 40):

Attēls Nr. 40: Studiju programmu izmaksu modelis

Pašreizējo modeļu analīze

Studiju programmu izmaksu modelis

1 Metode

+ Esošais modelis caurskatāms; jebkurai trešajai pusei (nepieciešamības gadījumā) ir iespēja izsekot kā iegūts rezultāts

Esošais modelis ietver: studiju vietu bāzes izmaksas, kurām piemērots izglītības tematiskās jomas studiju izmaksu koeficients (programma) un sociālā nodrošinājuma izmaksas (stipendijas, sports, dienesta viesnīca).

Attiecībā par doktorantūras studijām, tiks ņemts vērā 2020.gada 16.jūnijā Ministru kabinetā apstiprinātais konceptuālais ziņojums "Par jauno doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā", kurš nosaka, ka ar jauno doktorantūras finansēšanas modeli tiek skaidri definēts, ka doktorantūras valsts budžeta finansējums sastāv no doktoranta atalgojuma katrai doktorantūras valsts budžeta studiju vietai, kā arī doktorantūras studiju vietu bāzes finansējuma.

Avots: KPMG sagatavotais apkopojums

5.1.2 Esošā studiju programmas pašizmaksas aprēķina moduļa aplēses

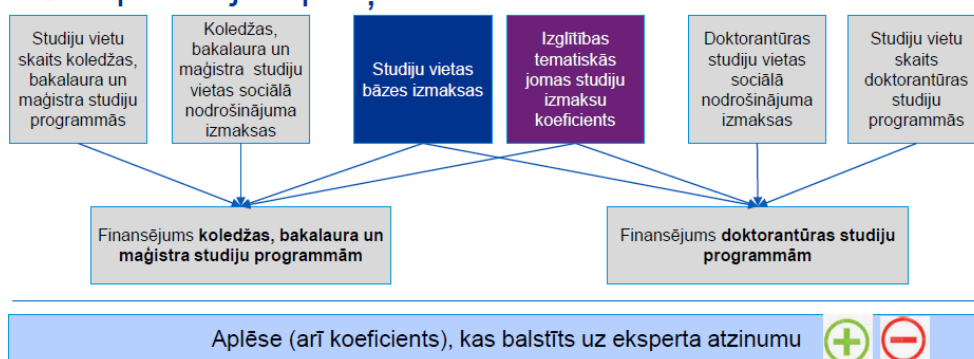
Studiju programmas izmaksas aprēķinā piemērotās aplēses (jeb pieņēmumi) noteikti MK 2006. gada 12. decembra noteikumu Nr. 994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”.

Attēls Nr. 41: Studiju programmas izmaksas aprēķinā piemērotās aplēses

Pašreizējo modeļu analīze

Studiju programmu izmaksu modelis

2 Aplēse jeb pieņēmumi

Avots: KPMG sagatavotais apkopojums

Konstatējums

Veicot esošā studiju programmu izmaksu moduļa aplēšu jeb koeficientu analīzi, tika konstatēts, ka izmaksu noteikšanā tiek izmantoti eksperta noteikti koeficienti, kas nav pārskatīti kopš 2006. gada.

Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

Attiecīgi pētījumā, izstrādājot aktualizētu studiju programmu izmaksu moduli (metodi), tiks veikta izmaksu komponentu detalizēta, uz datiem balstīta analīze, lai gūtu pārliecību, ka esošā izmaksu novērtējuma pieeja (izmantojot eksperta noteiktos koeficientus) ir atbilstoša un piemērojama aktualizētajā modulī.

5.1.3 Esošā studiju programmas pašizmaksas aprēķina moduļa dati

Esošā studiju programmu izmaksu aprēķina modulim nepieciešamie dati ir nedefinēti MK noteikumos Nr. 994.

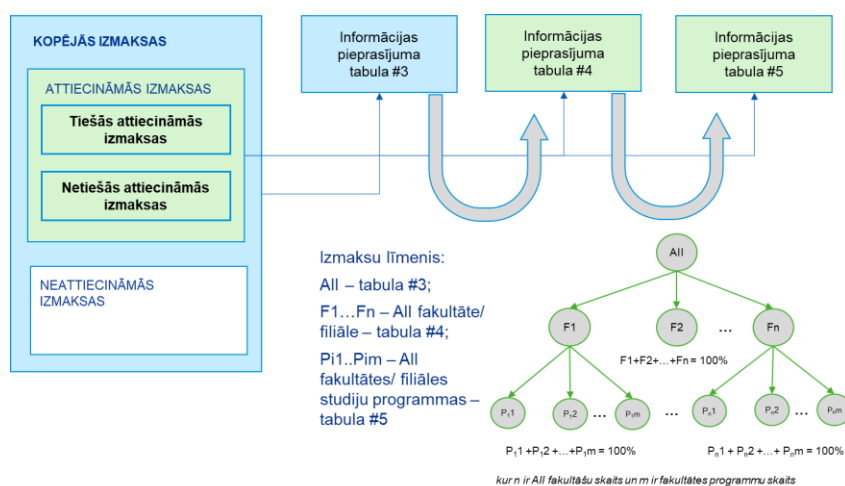
5.2 Pētījums par aktuālām studiju programmu izmaksām

Lai pētījuma konstatējumi būtu uz datiem balstīti, 2022. gada janvārī, sadarbojoties ar IZM un pētījuma izlases AII pārstāvjiem, tika izveidots pētījumam nepieciešamās AII informācijas pieprasījums (MS Excel dokuments) par 2021. gadu, 2020. gadu un 2019. gadu, ietverot šādas daļas:

- AII izmaksu sadalījums studiju programmu un procesa nodrošināšanai: attiecināmās (sadalījumā pa finansējuma avotiem) un neattiecināmās izmaksas (AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 3, skatīt ziņojuma pielikumu Nr. F);
- AII struktūrvienību izmaksu sadalījums studiju programmu un procesa nodrošināšanai: attiecināmās (sadalījumā pa finansējuma avotiem) un neattiecināmās izmaksas (AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 4, skatīt ziņojuma pielikumu Nr. G);
- AII studiju programmu izmaksu sadalījums studiju programmu un procesa nodrošināšanai: attiecināmās (sadalījumā pa finansējuma avotiem) un neattiecināmās izmaksas (AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 5, skatīt ziņojuma pielikumu Nr. H).

Izveidotajās informācijas pieprasījumu tabulās Nr. 3 (AII kopējās izmaksas), Nr. 4 (AII kopējās izmaksas struktūrvienībās) un Nr.5 (AII kopējās izmaksas struktūrvienību studiju programmās) ieviestā datu salīdzināšanas kontrole uzrādīta attēlā Nr. 42.

Attēls Nr. 42: Izmaksu datu salīdzināšanas kontrole informācijas pieprasījumā

Avots: KPMG izveidots apkopojums

Diskusijās par Pētījumam nepieciešamās informācijas sagatavošanu ar Pētījuma izlasē AII pārstāvjiem, tika secināts, ka AII veiktā izmaksu uzskaitē pārsvarā (izņemot divas AII: RSU un Vidzemes augstskolu) tiek veikta AII struktūrvienību (filiāļu) līmenī, bet netiek veikta izmaksu detalizēta uzskaitē AII struktūrvienību studiju programmu līmenī.

Tika secināts, ka AII izmaksu sadalījums pa studiju programmām pētījuma vajadzībām tiktu veikts pēc katras no AII ieskatiem (piemērojot AII noteiktu izmaksu sadalījuma proporciju) kā rezultātā tiktu iegūti starp AII nesalīdzināmi dati.

Attiecīgi, sadarbojoties IZM un pētījuma izlasē iesaistīto AII pārstāvjiem, tika pieņemts lēmums, ka pētījuma vajadzībām tiks analizēts AII kopējo izmaksu sadalījums attiecināmajās (bez detalizētāka sadalījuma – tiešajās un netiešajās) un neattiecināmajās izmaksās sadalījumā pa AII struktūrvienībām un informācija par izmaksu sadalījumu studiju programmās uzrādīs AII, kurām grāmatvedības uzskaitē nodrošina nepieciešamo dalījumu – RSU un Vidzemes augstskola.

Konstatējums

Pētījuma informācijas pieprasījuma izstrādes procesā tika konstatēts, ka ir ierobežots skaits AII, kuras veic AII izmaksu uzskaiti pa struktūrvienību studiju programmām.

Attiecīgi pētījuma vajadzībām tika analizēts AII kopējo izmaksu sadalījums AII struktūrvienību (fakultāšu) līmenī.

Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

Nepieciešams apzināt iespējas matemātiski izteikt studiju programmu izmaksu līmeni, kas attiecīgi būtu izmantojams Pētījuma darba uzdevuma par studiju jomu konsolidēšanu veikšanā.

Papildus tiek izvirzīta hipotēze, ka lūzumpunkta (*break even* punkta) noteikšana studiju programmu pašizmaksas novērtēšanā varētu tikt izvirzīts kā kritērijs AII struktūrvienības studiju programmu finansēšanai (ierobežots valsts budžeta līdzekļu finansējums zaudējumus nesošajā studiju programmā, izņemot, ja studiju programmas nepieciešamība ir stratēģiski izvirzīts mērķis).

5.3 Priekšlikumi studiju jomu izmaksu koeficientiem

Priekšlikumu izstrāde par studiju jomu izmaksu koeficientiem un to pilnveidi sastāv no divām daļām:

- Tematisko jomu grupēšana ar mērķi panākt mazāku sadrumstalotu, konsolidētu studiju tematisko jomu finansēšanas koeficientu sistēmu;
- AII izmaksu datu analīze, skatot tos daļījumā pa jomām un analizējot faktiskās atšķirības, kā arī šo koeficientu MK noteikumos Nr. 994 noteiktās minimālās un optimālās vērtības.

5.3.1 Studiju tematisko jomu konsolidēšana

Priekšlikumi par studiju jomu izmaksu koeficientiem un to pilnveidi, piedāvājot mazāk sadrumstalotu, konsolidētu studiju tematisko jomu finansēšanas koeficientu sistēmu tika sagatavoti, veicot trīs secīgus soļus:

- 1) MK noteikumu Nr. 994 1.pielikumā iekļauto tematisko jomu sagrupēšana pēc ISCED-F 2013 izglītības jomu iedalījuma;
- 2) MK noteikumu Nr. 994 1.pielikumā iekļauto tematisko jomu studiju izmaksu koeficientu vidējo vērtību un diapazonu noteikšana izveidoto grupu ietvaros;
- 3) Secinājumu un priekšlikumu izstrāde par iespējamo studiju tematisko jomu koeficientu konsolidāciju.

Pirmā un otrā soļa rezultāti attēloti tabulā Nr. 18.

Tabula Nr. 18: MK noteikumu Nr.994 1.pielikumā iekļauto tematisko jomu atbilstība ISCED-F 2013 izglītības jomu iedalījumam

Nr.	ISCED-F 2013 izglītības jomas	MK noteikumu Nr. 994 1. pielikumā iekļauto tematiskās jomas	Minimālā koeficienta vidējā vērtība	Minimālā koeficienta diapazons
1	Skolotāju izglītība un izglītības zinātne	6.Skolotāju izglītība un izglītības zinātnes; 21.Skolotāju izglītības programmas vizuālās mākslas vai mūzikas skolotāja kvalifikācijas iegūšanai	2,1	1,1-3,1
2	Humanitārās zinātnes; māksla	2.Humanitārās zinātnes; 19.Arhitektūra; 20.Māksla; 27.Mūzika, horeogrāfija; 28.Mākslas programmas "Audiovizuālā mediju māksla" un "Dizains"	3,0	1,0-3,9
3	Sociālās zinātnes; žurnālistika un informācija	3.Sociālās un cilvēkrīcības zinātnes; 4.Informācijas un saskarsmes zinātnes	1,0	1,0-1,0
4	Uzņēmējdarbība, vadība un tiesības	1.Tieslietu zinātnes; 5.Uzņēmējdarbība un administrēšana;	1,0	1,0-1,0
5	Dabas zinātnes, matemātika un statistika	10.Matemātika un statistika; 17.Dabaszinātnes; 18.Vides aizsardzība	1,8	1,5-1,9
6	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas	9.Datorzinātnes	1,5	1,5-1,5
7	Inženierzinātnes, ražošana, būvniecība	11.Būvniecība; 12.Kuģu vadīšana; 13.Inženierzinātnes; 15.Izgatavošana un pārstrāde	1,7	1,7-1,8
8	Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība, veterinārija	14.Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība; 24.Veterinārija	2,9	1,8-4,0
9	Veselība, labklājība	22.Farmācija; 23.Veselība un sociālā aprūpe; 25.Ārstniecība; 29.Zobārstniecība	3,5	3,0-4,4
10	Pakalpojumi	7.Individuālie pakalpojumi; 8.Transporta pakalpojumi; 12.Kuģu vadīšana; 16.Sporta darba organizācija un vadība; 26.Civilā drošība; 30.Militārā aizsardzība	2,5	1,1-6,0

Avots: KPMG sagatavotais apkopojums

Rezultātā tika sagatavoti šādi priekšlikumi par studiju jomu konsolidācijas iespējām:

- 1) Skolotāju izglītība un izglītības zinātne: šādu tematisko jomu nav iespējams izveidot pārāk lielā minimālo koeficientu diapazona dēļ, taču tematiskās jomas 21.Skolotāju izglītības programmas vizuālās mākslas vai mūzikas skolotāja kvalifikācijas iegūšanai koeficients ir salīdzināms ar izglītības jomas “Humanitārās zinātnes; māksla” vidējo vērtību;
- 2) Humanitārās zinātnes; māksla: šādu tematisko jomu nav iespējams izveidot pārāk lielā minimālo koeficientu diapazona dēļ, taču tematiskās jomas 19.Arhitektūra, 20.Māksla, kā arī 21.Skolotāju izglītības programmas vizuālās mākslas vai mūzikas skolotāja kvalifikācijas iegūšanai varētu būt iespējams apvienot jaunā tematiskajā jomā “Arhitektūra un māksla” ar minimālo koeficientu 3,1;
- 3) Sociālās zinātnes; žurnālistika un informācija: šādu tematisko jomu ir iespējams izveidot, apvienojot tematiskās jomas 3.Sociālās un cilvēkrīcības zinātnes un 4.Informācijas un saskarsmes zinātnes un izveidojot jaunu tematisko jomu “Sociālās zinātnes; Žurnālistika un informācijas zinātnes” ar minimālo koeficientu 1,0;
- 4) Uzņēmējdarbība, vadība un tiesības: šādu tematisko jomu ir iespējams izveidot, apvienojot tematiskās jomas 1.Tieslietu zinātnes un 5.Uzņēmējdarbība un administrēšana un izveidojot jaunu tematisko jomu “Uzņēmējdarbība, administrēšana un tieslietas” ar minimālo koeficientu 1,0;
- 5) Dabas zinātnes, matemātika un statistika: šādu tematisko jomu ir iespējams izveidot, apvienojot tematiskās jomas 10.Matemātika un statistika, 17.Dabaszinātnes; 18.Vides aizsardzība un izveidojot jaunu tematisko jomu “Dabaszinātnes, matemātika un statistika” ar minimālo koeficientu 1,8. Iespējams, ka nelielā diapazona dēļ no šīs jomas atsevišķi būtu jānodala “Matemātika un statistika”, kam iespējamais koeficients ir nedaudz zemāks;
- 6) Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas: šādu tematisko jomu ir iespējams izveidot, nomainot tematiskās jomas 9.Datorzinātnes nosaukumu;
- 7) Inženierzinātnes, ražošana, būvniecība: šādu tematisko jomu ir iespējams izveidot, apvienojot tematiskās jomas 11.Būvniecība; 12.Kuģu vadīšana; 13.Inženierzinātnes; 15.Izgatavošana un pārstrāde un izveidojot jaunu tematisko jomu “Inženierzinātnes; Ražošana; Būvniecība” ar minimālo koeficientu 1,7. Iespējams, ka nelielā diapazona dēļ no šīs jomas atsevišķi jānodala “Ražošana”, kam iespējamais koeficients ir nedaudz zemāks;
- 8) Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība, veterinārija: šādu tematisko jomu nav iespējams izveidot, jo koeficientu diapazons ir pārāk liels;

9) Veselība, labklājība: šādu tematisko jomu nav iespējams izveidot, jo koeficientu diapazons ir pārāk liels;

10) Pakalpojumi: šādu tematisko jomu nav iespējams izveidot, jo koeficientu diapazons ir pārāk liels.

Ieviešot visus minētos priekšlikumus MK noteikumu Nr.994 minēto tematisko jomu skaitu būtu iespējams samazināt no 30 uz 22 tematiskajām jomām. Abu variantu salīdzinājums ir attēlots tabulā Nr. 19.

Tabula Nr. 19: Priekšlikumi MK noteikumos Nr. 994 noteikto izglītības tematisko jomu konsolidācijai

Nr.	MK noteikumu Nr. 994 1. pielikumā iekļauto tematiskās jomas	Studiju izmaksu koeficienta minimālā vērtība	Nr.	Priekšlikums par tematisko jomu konsolidāciju (iekavās sasaiste ar iepriekšējo sarakstu)	Studiju izmaksu koeficienta minimālā vērtība
1	Tieslietu zinātnes	1,0	1	Uzņēmējdarbība, administrēšana un tieslietas (Nr. 1+5)	1,0
1 ¹	Pirmstiesas izmeklēšana	1,9	2	Humanitārās zinātnes	1,0
2	Humanitārās zinātnes	1,0	3	Sociālās zinātnes; Žurnālistika un informācijas zinātnes (Nr. 3+4)	1,0
3	Sociālās un cilvēkrīcības zinātnes	1,0	4	Skolotāju izglītība un izglītības zinātnes	1,1
4	Informācijas un saskarsmes zinātnes	1,0	5	Individuālie pakalpojumi	1,1
5	Uzņēmējdarbība un administrēšana	1,0	6	Transporta pakalpojumi	1,1
6	Skolotāju izglītība un izglītības zinātnes	1,1	7	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (pārdēvēts Nr.9)	1,5
7	Individuālie pakalpojumi	1,1	8	Dabaszinātnes, matemātika un statistika (Nr. 10+17+18)	1,8
8	Transporta pakalpojumi	1,1	9	Inženierzinātnes, Ražošanas, Būvniecība (Nr. 11+12+13+15)	1,8
9	Datorzinātnes	1,5	10	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	1,8
10	Matemātika un statistika	1,5	11	Sporta darba organizācija un vadība	1,8
11	Būvniecība	1,7	12	Pirmstiesas izmeklēšana	1,9
12	Kuģu vadīšana	1,7	13	Arhitektūra un māksla (Nr. 19+20+21)	3,0
13	Inženierzinātnes	1,7	14	Farmācija	3,0
14	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	1,8	15	Veselības un sociālā aprūpe	3,0
15	Izgatavošana un pārstrāde	1,8	16	Veterinārija	4,0
16	Sporta darba organizācija un vadība	1,8	17	Ārstniecība	3,5
17	Dabaszinātnes	1,9	18	Civilā drošība	2,7
18	Vides aizsardzība	1,9	19	Mūzika, horeogrāfija	3,9

Nr.	MK noteikumu Nr. 994 1. pielikumā iekļauto tematiskās jomas	Studiju izmaksu koeficienta minimālā vērtība	Nr.	Priekšlikums par tematisko jomu konsolidāciju (iekavās sasaiste ar iepriekšējo sarakstu)	Studiju izmaksu koeficienta minimālā vērtība
19	Arhitektūra	3,1	20	Mākslas programmas "Audiovizuālā mediju māksla" un "Dizains"	3,9
20	Māksla	3,1	21	Zobārstniecība	4,4
21	Skolotāju izglītības programmas vizuālās mākslas vai mūzikas skolotāja kvalifikācijas iegūšanai	3,1	22	Militārā aizsardzība	6,0
22	Farmācija	3			
23	Veselības un sociālā aprūpe	3			
24	Veterinārija	4			
25	Ārstniecība	3,5			
26	Civilā drošība	2,7			
27	Mūzika, horeogrāfija	3,9			
28	Mākslas programmas "Audiovizuālā mediju māksla" un "Dizains"	3,9			
29	Zobārstniecība	4,4			
30	Militārā aizsardzība	6,0			

Avots: KPMG sagatavotais apkopojums

Tabulā attēlotais priekšlikums par studiju jomu konsolidāciju būtu atkārtoti jāizvērtē pēc tam, kad veikta AII iesūtīto datu analīze un koeficientu aprēķins, lai identificētu, vai iespējamā konsolidācija ir pamatojama arī ar AII aktuālajām izmaksām.

Konstatējums

Pētījuma ietvaros tika izstrādāti priekšlikumi par studiju jomu izmaksu koeficientiem un to pilnveidi, piedāvājot mazāk sadrumstalotu, konsolidētu studiju tematisko jomu finansēšanas koeficientu sistēmu. Ieviešot visus minētos priekšlikumus, MK noteikumu Nr.994 minēto tematisko jomu skaitu būtu iespējams samazināt no 30 uz 22.

Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

Priekšlikums par studiju jomu konsolidāciju tiks atkārtoti izvērtēts pēc tam, kad veikta AII iesūtīto datu analīze un koeficientu aprēķins, lai identificētu, vai iespējamā konsolidācija ir pamatojama arī ar AII aktuālajām izmaksām.

5.3.2 Studiju tematisko jomu koeficientu novērtēšana

Studiju jomu izmaksu koeficientu noteikšanai tiek sagaidīts, ka būs pieejama informācija par 12 AII izlases 3 finanšu gadiem (2019., 2020., 2021. gads):

- a) AII izdevumi studiju programmu nodrošināšanai;
- b) Studiju programmu kredītpunkti;
- c) Studiju programmas studentu skaits;
- d) Studiju programmas līmenis;
- e) Studiju programmas izglītības tematiskā grupa;
- f) Studiju programmas izglītības tematiskā joma.

Kā rezultātā ir iespējams veikt grupēšanu katrai AII pa izglītības tematiskajām grupām vai jomām un izveidot lineāro vienādojumu sistēmu. Attiecīgi, lineāro vienādojumu koeficienti veidojas no katras AII izglītības tematiskās grupas vai jomas rādītājiem (no b līdz d), bet lineāro vienādojumu rezultāts ir a. Pie katras izglītības tematiskās grupas vai jomas ir nezināmais, kas apzīmē konkrētās tematiskās grupas vai jomas viena kredītpunkta izmaksas, bet studiju jomu izmaksu koeficientus iegūs visus nezināmos izdalot ar mazāko no tiem.

Attēls Nr. 43: Studiju jomu izmaksu koeficientu iegūšanas soļi

Avots: KPMG pieejas apkopojums

Augstāk minēto lineāro sistēmu atrisināšanai tika apskatīti vairāki risinājumi, kā piemēram,:

- Krāmera metode²¹;
- Gausa izslēgšanas metode²²;
- Mazāko kvadrātu metodes optimālā risinājuma aproksimācija.

Kā piemērotākā metode tiek izvēlēta Krāmera metode, tā balstās uz determinantu aprēķināšanu no matricām, kuras veido lineārās sistēmas koeficienti. Tomēr šai metodei ir vairāki ierobežojumi:

- Lineārās vienādojumu sistēmas mainīgo skaitam ir jāsakrīt ar vienādojumu skaitu;

²¹ <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0096300318303746>

²² <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0315086010000376>

- Ja kādā AII nav attiecīgā izglītības tematiskā grupa vai joma, tad rezultāts veidojas ar nobīdi;
- Metodes rezultātā var tik uzģenerētas nezināmā parametra vērtības lielākas par kopējo izmaksu apjomu, attiecīgi citam nezināmajam parametram tiks piešķirta negatīva vērtība.

Kā risinājumi augstāk minētajiem ierobežojumiem tika apsvērtas šādas pieejas:

- Piemērota mainīgo grupēšana, iegūstot piemērotāko mainīgo skaitu;
- Koeficientu novērtēšana tiek veikta izglītības tematiskajām grupām, kas jau ir sargrupētas izglītības tematiskās jomās;
- Krāmera metodes lineāro vienādojumu sistēma tiek papildināta ar papildus nosacījumiem, kā piemēram, ka novērtējamais nezināmais parametrs ir lielāks par nulli un mazāks par kopējo izdevumu apjomu AII.

Konstatējums

Atsaucoties uz iepriekš konstatēto, pētījuma vajadzībām AII nebija iespējams sagatavot detalizētus un pēc viena principa noteiktus datus par studiju programmu izmaksām. Līdz ar to pētījuma problēmas jautājuma – studiju programmu izmaksu koeficienta noteikšanai tika apsvērtas citas alternatīvas metodes.

Ņemot vērā pētījumam pieejamo informāciju, tika izveidota lineāro vienādojumu sistēma AII pa izglītības tematiskajām grupām un tā risināšanai piemeklēta atbilstošā metode (Krāmera metode).

Pētījuma izstrādē atbildamais jautājums jeb izvirzītā hipotēze

Studiju programmu izmaksu koeficientu noteikšanai izvēlētās Krāmeru metodes rezultāts tiks validēts, izmantojot AII iesniegtos datus.

Tika veikta Krāmeru metodes rezultātu validēšana:

- IZanalizējot ekstrēmumus;
- Pārbaudot iegūto rezultātu ar MK noteikumu Nr. 994 1. pielikuma optimālajiem un minimālajiem izglītības tematisko jomu izmaksu koeficientiem;
- Pārbaudot iegūto rezultātu ar pieejamajiem datiem no AII, kas ir iesūtījušas informāciju par studiju programmām.

Pamatojoties uz augstāk veikto analīzi, tika secināts, ka izvirzīto studiju tematiskās jomas koeficientu aprēķināšanas veidam (Krāmera formula, papildus pielietojot dažādas optimizācijas metodes un lineārās regresijas) no iesniegtajiem AII un IZM datiem nav iespējams atrast rezultātu, kas būtu pielietojams izstrādātajam pašizmaksas modulim.

Kā cēlonis tiek saskatīta izmaksu apjoma dažādība starp AII, kas rodas no atšķirīga AII lieluma un netiešo izdevumu sadalīšanas pieejām uz studiju programmām.

Konstatējums

Pētījumā sākotnēji izveidotajai lineāro vienādojumu sistēmai, lai piemēklētu atbilstošos izmaksu koeficientus AII izglītības tematiskajām grupām, Krāmera metode un pētījuma ietvaros apskatītās optimizācijas metodes, lineārās regresijas metode nav izmantojamas.

Ieteikums

Studiju programmu izmaksu koeficientu noteikšana vai pārskatīšana var tikt veikta, izmantojot AII faktisko attiecināmo izmaksu informāciju, ja uzskaitē tiku veikta studiju programmu līmenī. Ieteikums IZM apsvērt, minēto izmaksu datu pieprasījumu no AII.

Studiju programmu izmaksu koeficientu pārbaudei tika izmantota RSU un ViA pētījumam iesniegtā informācija: RSU par 2021. gadu, 2020. gadu un 2019. gadu, ViA par 2021., 2020. un 2019. gadu. Tomēr ierobežotas informācijas dēļ netiek izvirzīti secinājumi par studiju programmu izmaksu koeficientu izmaiņām.

Pamatojoties uz AII iesniegto informāciju studiju līmeņu koeficienti netiek mainīti, jo tiek saskatīts, ka MK noteikumu Nr. 994 studiju līmeņu koeficienti atbilst esošo izmaksu sadalījumam (skatīt tabulu Nr. 20): pirmā līmeņa augstākās izglītības programmām ir līdzīgs izmaksu apjoms kā bakalaura studiju līmenim, maģistra studiju programmām ir par aptuveni 50% lielāki izdevumi nekā bakalaura studiju programmās, bet doktorantūrā ir trīs reizes lielāki izdevumi nekā bakalaura studiju programmās.

Tabula Nr. 20: Spēkā esošajos normatīvajos aktos noteiktie studiju līmeņa koeficienti

Studiju līmenis	Koeficients
Pirmā līmeņa augstākā izglītība	1,0
Bakalaurs	1,0
Maģistrs	1,5
Doktors	3,0

Avots: MK noteikumi Nr. 994

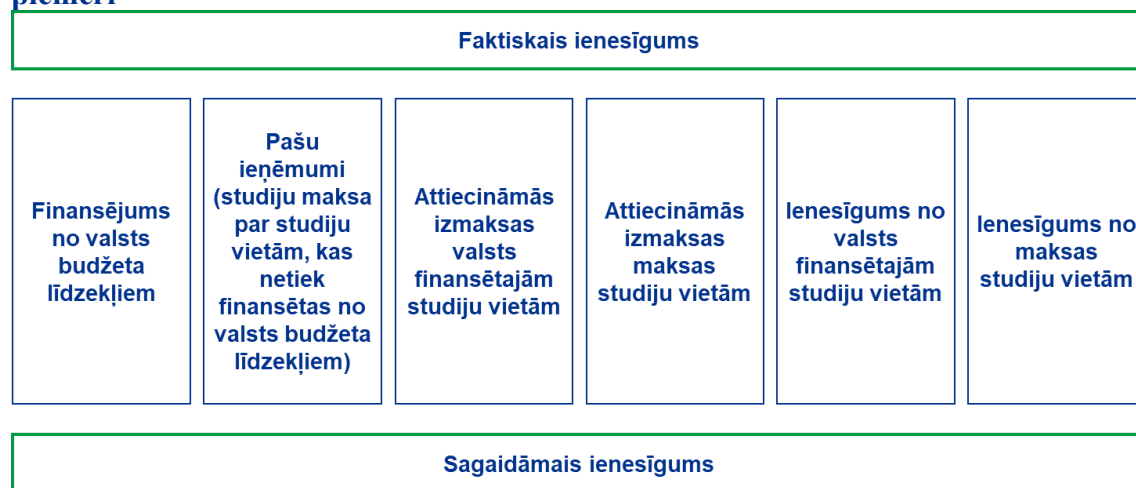
5.4 Studiju programmas pašizmaksas aktualizētais aprēķina modulis (metode)

Izveidotais studiju programmu pašizmaksas aprēķina modulis ietver šādas sastāvdaļas (modificējamus rādītājus):

- Mācībspēku izmaksas, vadoties no:
 - pasniedzēju slodzēm studiju procesa nodrošināšanai, ietverot tajās normatīvo aktu prasības un modificējamus rādītājus un iespēju tos piemērot vai nepiemērot katrai programmai;
 - studiju programmas struktūras, ietverot tajā modificējamus rādītājus, kā, piemēram, studentu skaits, programmas līmenis, tips, veids;
 - programmas mācībspēku struktūras un atalgojuma likmes.

Izstrādātajam modelim tiek saskatīts plašs pielietojums, kas atspoguļojas iegūtajos rezultātos. Piemēram, ir iespējams iegūt gan faktisko ienesīgumu, gan sagaidāmo ienesīgumu, kur katram būtu atsevišķi redzams kāds būtu finansējums no valsts budžeta līdzekļiem, pašu ieņēmumi (studiju maksa par studiju vietām, kas netiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem), attiecināmās izmaksas valsts finansētajām studiju vietām, attiecināmās izmaksas maksas studiju vietām, ienesīgums no valsts finansētajām studiju vietām un ienesīgums no maksas studiju vietām (attēls Nr. 44). Papildus tam tiek veikts ienesīguma aprēķins uz vienu studentu.

Attēls Nr. 44: Studiju programmas pašizmaksas moduļa iegūstamo rezultātu piemēri

Avots: KPMG izstrādāts attēls

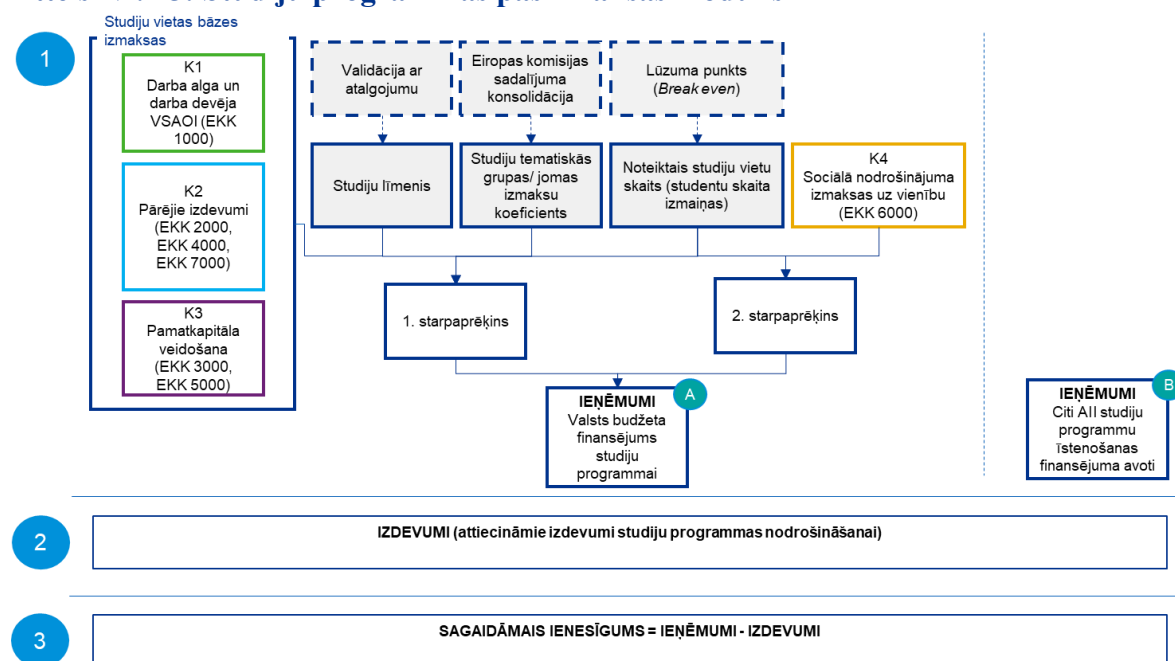
KPMG izstrādātais studiju programmas pašizmaksas modulis balstās uz 3 soļu struktūru, kas parādīta attēlā Nr. 45:

- 1 Ieņēmumi gan no valsts budžeta finansējuma studiju programmai, gan no citiem AII studiju programmu īstenošanas finansējuma avotiem;

- 2 Attiecināmie izdevumi studiju programmas nodrošināšanai no abiem finansējuma avotiem;
- 3 Sagaidāmais ienesīgums, kas tiek iegūts kā ieņēmumu un izdevumu starpība.

Studiju programmas pašizmaksas modulī tiek saglabāta galvenā struktūra no MK noteikumos Nr. 994 aprakstītā moduļa – studiju programmu finansējums no valsts budžeta tiek aprēķināts no četrām komponentēm: studiju vietas bāzes izmaksas, studiju līmeņa koeficients, studiju tematiskās jomas izmaksu koeficients, studentu skaita attiecīgajā studiju programmā un sociālā nodrošinājuma (MK noteikumi Nr. 740).

Attēls Nr. 45: Studiju programmas pašizmaksas modulis

Avots: KPMG izstrādātais studiju programmas pašizmaksas modulis

Konstatējums

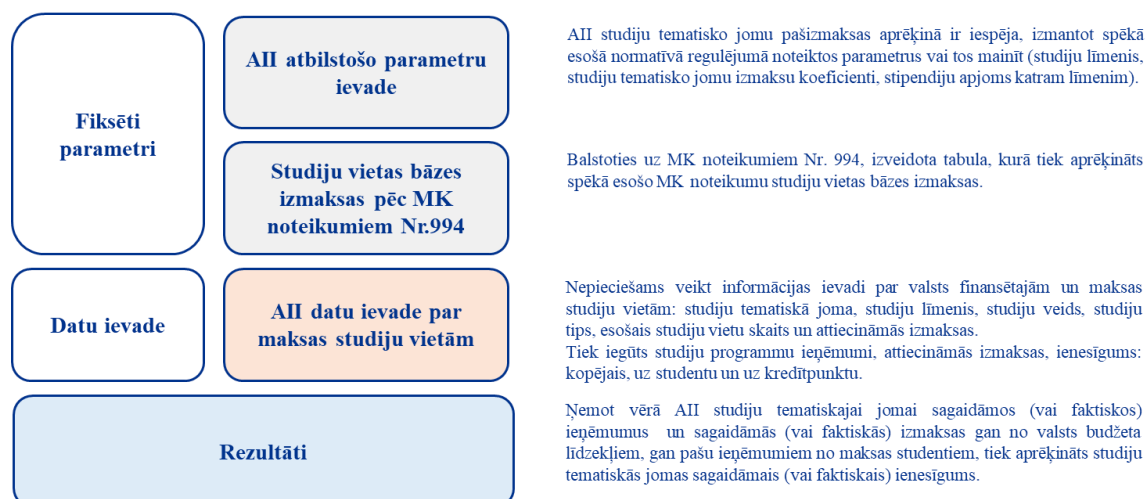
Pētījuma ietvaros tika izveidots studiju programmu pašizmaksas modelis, kas izmantojams gan faktiskā studiju programmas rezultāta analīzei, gan studijas programmas rezultāta plānošanai.

5.5 Studiju programmas pašizmaksas moduļa lietošanas instrukcijas

Lai uzsāktu lietot studiju programmas pašizmaksas moduli, ir nepieciešams atvērt MS Excel failu “Pašizmaksas modulis”, kurā ir 7 lapas un trijās no tām AII ir paredzēts veikt ievadi, skatīt attēlu Nr. 46.

Attēls Nr. 46: MS Excel pašizmaksas moduļa struktūra

- lapas, kurās ir iespējams mainīt parametru vērtības
- lapas, kurās automātiski tiek uzrādītas izstrādātā modeļa vērtības
- lapas, kurās ir iespējams veikt izmaiņas, bet nav nepieciešams

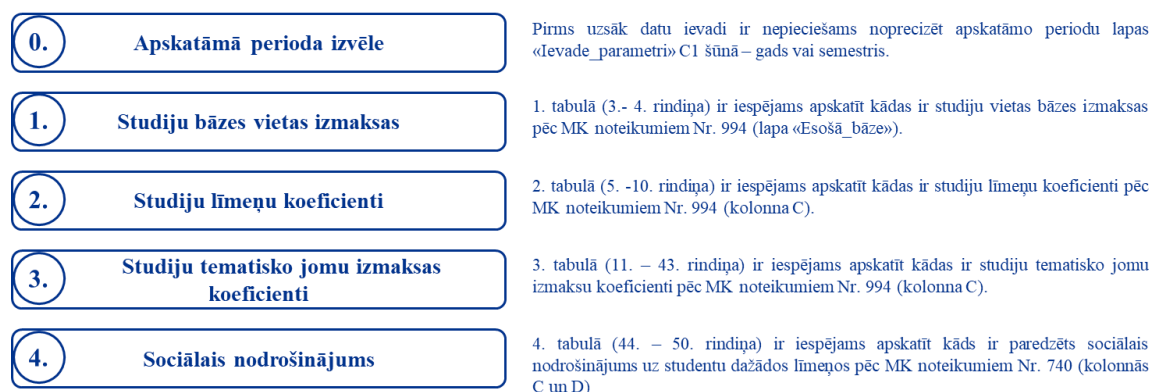

Avots: KPMG izveidots sadalījums

Lapā «Ievade_parametri» notiek modeļa parametru ievade. Lapā ir izveidotas vairākas tabulas, kurās uzrādīti esošo MK noteikumu Nr. 994 un MK noteikumu Nr. 740 parametri. Šie parametri ir fiksēti, bet tiek paturēta iespēja tos izmainīt (skatīt attēlu Nr. 47).

Attēls Nr. 47: Lapas “Ievade_parametri” struktūra

- šūnas, kurās ir iespējams mainīt parametru vērtības

Avots: KPMG izveidots sadalījums

Lapā «Ievade» notiek informācijas ievade gan par valsts finansēto, gan maksas studiju vietām. Šajā MS Excel lapā ir nepieciešams ievadīt visu pieprasīto informāciju par valsts finansēto un maksas studiju vietām, lai iegūtu studiju programmu pašizmaksas moduļa rezultātus (skatīt attēlu Nr. 48).

Attēls Nr. 48: Lapas «Ievade» struktūra

	- šūnas, kurās ir iespējams mainīt parametru vērtības
	- šūnas, kurās automātiski tiek uzrādīti studiju programmu pašizmaksas moduļa rezultāti
	- šūnas, kurās automātiski tiek uzrādīti esošā moduļa starppārēķini

1. Studiju programmas nosaukums	Kolonnā B tiek manuāli ievadīts apskatāmās studiju programmas nosaukums
2. Tematiskā joma pēc MK noteikumu Nr. 994 1. pielikuma	Kolonnā C tiek izvēlētas studiju tematiskās jomas pēc esošajiem MK noteikumiem Nr. 994.
3. Studiju līmenis	Kolonnā E jāizvēlas studiju līmenis, kas atbilst studiju tematiskajai jomai, kas norādīta kolonnā C.
4. Studiju veids	Kolonnā G jāizvēlas studiju veids, kas atbilst attiecīgajām vērtībām kolonnās C un E.
5. Studiju tips	Kolonnā H jāizvēlas studiju tips, kas atbilst attiecīgajām vērtībām kolonnās G, E un C.
6. Studiju programmas kredītpunktu skaits	Kolonnā I jānorāda studiju programmas kredītpunktu skaits, kas atbilst attiecīgajai studiju programmai.
7. Valsts finansēto studiju vietu skaits	Kolonnā L jānorāda valsts finansēto studiju vietu skaits, kas atbilst attiecīgajai studiju programmai.
8. Valsts finansēto studiju vietu attiecināmās izmaksas studiju programmā	Kolonnā K jānorāda attiecināmās izmaksas no valsts finansējuma (skatīt 1. pielikumu), kas atbilst attiecīgajai studiju programmai.
9. Maksas vietu skaits	Kolonnā X jānorāda maksas studiju vietu skaits, kas atbilst attiecīgajai studiju programmai.
10. Studiju maksa	Kolonnā Y jānorāda attiecīgās studiju programmas maksas studiju vietās studiju maksa.
11. Studiju maksa	Kolonnā Z jānorāda attiecīgās studiju programmas maksas studiju vietās attiecināmās izmaksas.

Avots: KPMG izveidots sadalījums

Lapā «Ievade» notiek arī studiju programmu pašizmaksas moduļa rezultātu apkopošana, kas balstās uz iepriekš ievadīto informāciju (skatīt attēlu Nr. 49).

Attēls Nr. 49: Lapas “Ievade” rezultātu struktūra

	- šūnas, kurās ir iespējams mainīt parametru vērtības
	- šūnas, kurās automātiski tiek uzrādīti studiju programmu pašizmaksas moduļa rezultāti
	- šūnas, kurās automātiski tiek uzrādīti esošā moduļa starppaprēķini

1. Kopējie studiju programmas ieņēmumi	Kolonnā AI ietver ieņēmumus studiju programmu nodrošināšanai – finansējums no valsts budžeta un pašu ieņēmumi (studiju maksa par studiju vietām, kas netiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem).
2. Kopējās studiju programmas attiecināmās izmaksas	Kolonnā AJ ietver studiju programmu nodrošināšanas attiecināmās izmaksas gan no valsts finansējuma, gan pašu ieņēmumiem.
3. Kopējais studiju programmas ienesīgums	Kolonnā AK katrai studiju programmai no ieņēmumiem tiek atņemtas attiecināmās izmaksas lai iegūtu sagaidāmo ienesīgumu katrā studiju programmā.
4. Kopējais studiju programmas ienesīgums uz vienu studentu	Kolonnā AL katrai studiju programmai kopējais ienesīgums tiek izdalīts ar studiju vietu skaitu (valsts finansēto un maksas).
5. Kopējais studiju programmas ienesīgums uz vienu kredītpunktu	Kolonnā AM katrai studiju programmai kopējais ienesīgums tiek izdalīts ar studiju vietu skaitu (valsts finansēto un maksas).

Avots: KPMG izveidots sadalījums

Lapā «Rezultāti» notiek iegūto aprēķinu apkopošana 3 tabulās. Šajā MS Excel lapā nav nepieciešama informācijas ievade, jo tabulas balstās uz ievadīto informāciju pārējās lapās. Gala rezultāti tiek parādīti trīs tabulās, skatīt attēlā Nr. 50.

Attēls Nr. 50: Lapas “Rezultāti” struktūra

Tabula 1 (3.-36. rindiņa) : **Kopējais** prognozējamais programmas finanšu rezultāts, ņemot vērā attiecināmās izmaksas un ieņēmumus

Studiju tematiskās jomas	Ievadītā informācija tiek apkopota automātiski MK noteikumos Nr. 994 noteiktajās studiju tematiskajās jomās, kas kopā ir 30	Ieņēmumi kopā	Ietver ieņēmumus studiju programmu nodrošināšanai – finansējums no valsts budžeta un pašu ieņēmumi (studiju maksa par studiju vietām, kas netiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem)	Attiecināmās izmaksas	Ietver studiju programmu nodrošināšanas attiecināmās izmaksas gan no valsts finansējuma, gan pašu ieņēmumiem	Ienesīgums	Katrā tematiskajā jomā no ieņēmumiem tiek atņemtas attiecināmās izmaksas lai iegūtu sagaidāmo ienesīgumu katrā studiju tematiskajā jomā
---------------------------------	---	----------------------	---	------------------------------	--	-------------------	---

Tabula 2 (38. - 71. rindiņa): **Uz studentu** prognozējamais programmas finanšu rezultāts, ņemot vērā attiecināmās izmaksas un ieņēmumus

Studiju tematiskās jomas	Ievadītā informācija tiek apkopota automātiski MK noteikumos Nr. 994 noteiktajās studiju tematiskajās jomās, kas kopā ir 30	Ieņēmumi uz vienu studentu	Ietver ieņēmumus studiju programmu nodrošināšanai – finansējums no valsts budžeta un pašu ieņēmumi (studiju maksa par studiju vietām, kas netiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem)	Attiecināmās izmaksas uz vienu studentu	Ietver studiju programmu nodrošināšanas attiecināmās izmaksas gan no valsts finansējuma, gan pašu ieņēmumiem uz vienu studentu	Ienesīgums uz vienu studentu	Katrā tematiskajā jomā no ieņēmumiem tiek atņemtas attiecināmās izmaksas lai iegūtu sagaidāmo ienesīgumu katrā studiju tematiskajā jomā uz vienu studentu
---------------------------------	---	-----------------------------------	---	--	---	-------------------------------------	--

Tabula 3 (73. - 106. rindiņa): **Uz vienu kredītpunktu** prognozējamais programmas finanšu rezultāts, ņemot vērā attiecināmās izmaksas un ieņēmumus

Studiju tematiskās jomas	Ievadītā informācija tiek apkopota automātiski MK noteikumos Nr. 994 noteiktajās studiju tematiskajās jomās, kas kopā ir 30	Ieņēmumi uz vienu studentu	Ietver ieņēmumus studiju programmu nodrošināšanai – finansējums no valsts budžeta un pašu ieņēmumi (studiju maksa par studiju vietām, kas netiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem)	Attiecināmās izmaksas uz vienu studentu	Ietver studiju programmu nodrošināšanas attiecināmās izmaksas gan no valsts finansējuma, gan pašu ieņēmumiem uz vienu kredītpunktu	Ienesīgums uz vienu studentu	Katrā tematiskajā jomā no ieņēmumiem tiek atņemtas attiecināmās izmaksas lai iegūtu sagaidāmo ienesīgumu katrā studiju tematiskajā jomā uz vienu kredītpunktu
---------------------------------	---	-----------------------------------	---	--	---	-------------------------------------	--

Avots: KPMG izveidots sadalījums

6 Sasaistes mehānisma izveide doktorantūras jaunā modeļa bāzes finansējumam ar studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu

Attiecībā par doktorantūras studijām, tika ņemts vērā 2020. gada 16. jūnijā Ministru kabinetā apstiprinātais konceptuālais ziņojums "Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā", kurš nosaka, ka ar jauno doktorantūras finansēšanas modeli tiek skaidri definēts, ka doktorantūras valsts budžeta finansējums sastāv no doktoranta atalgojuma katrai doktorantūras valsts budžeta studiju vietai, kā arī doktorantūras studiju vietas bāzes finansējuma.

Jaunajā studiju programmu izmaksu modulī tiek plānots ietvert IZM konceptuālajā ziņojumā ietvertās doktorantūras izmaksu grupas.

Analizējot iesniegto AII informāciju par akadēmiskā personāla proporcionālo sadalījumu dažādās studiju programmās/ dažādos studiju programmu līmeņos un akadēmiskā personāla PLE šajās programmās, tika secināts, ka šobrīd noteiktais doktorantūras studiju līmeņa koeficients - 3 ir pamatojams ar AII faktiskajām izmaksām doktorantūras studiju programmu nodrošināšanai, ietverot gan atalgojuma izmaksas, kas ir vismaz divas reizes lielākas nekā bakalaura studiju programmām, gan doktorantūras studiju programmu papildus izmaksas, kas saistītas ar promocijas darbu vadīšana (šobrīd tikai daļēji tiek iekļauta darba slodzē) un doktorantūras programmām nepieciešamo tehnisko nodrošinājumu.

Konstatējums

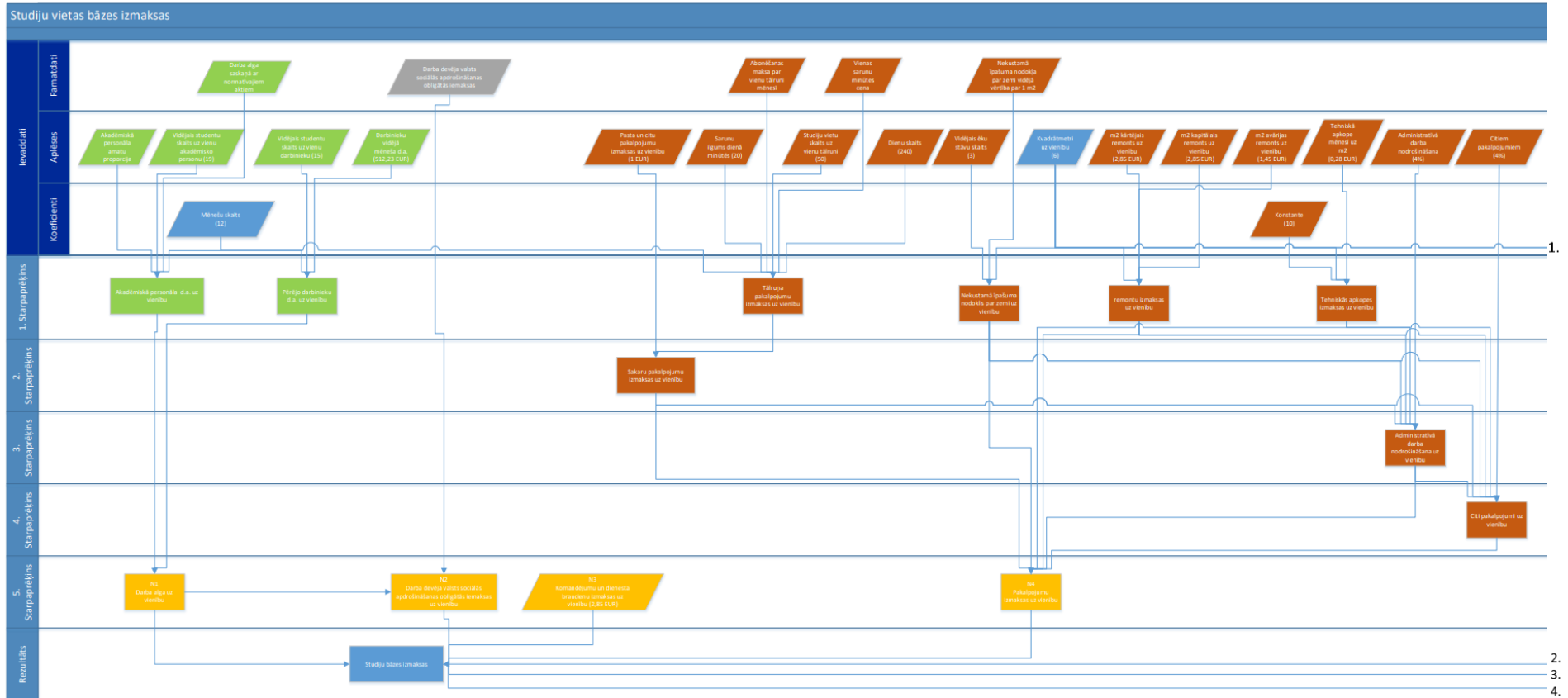
Sasaistes mehānisms doktorantūras jaunā modeļa bāzes finansējumam ar studiju vietas bāzes izmaksu aprēķinu ir studiju līmeņa izmaksu koeficients (atbilstoši spēkā esošajiem MK noteikumiem Nr. 994).

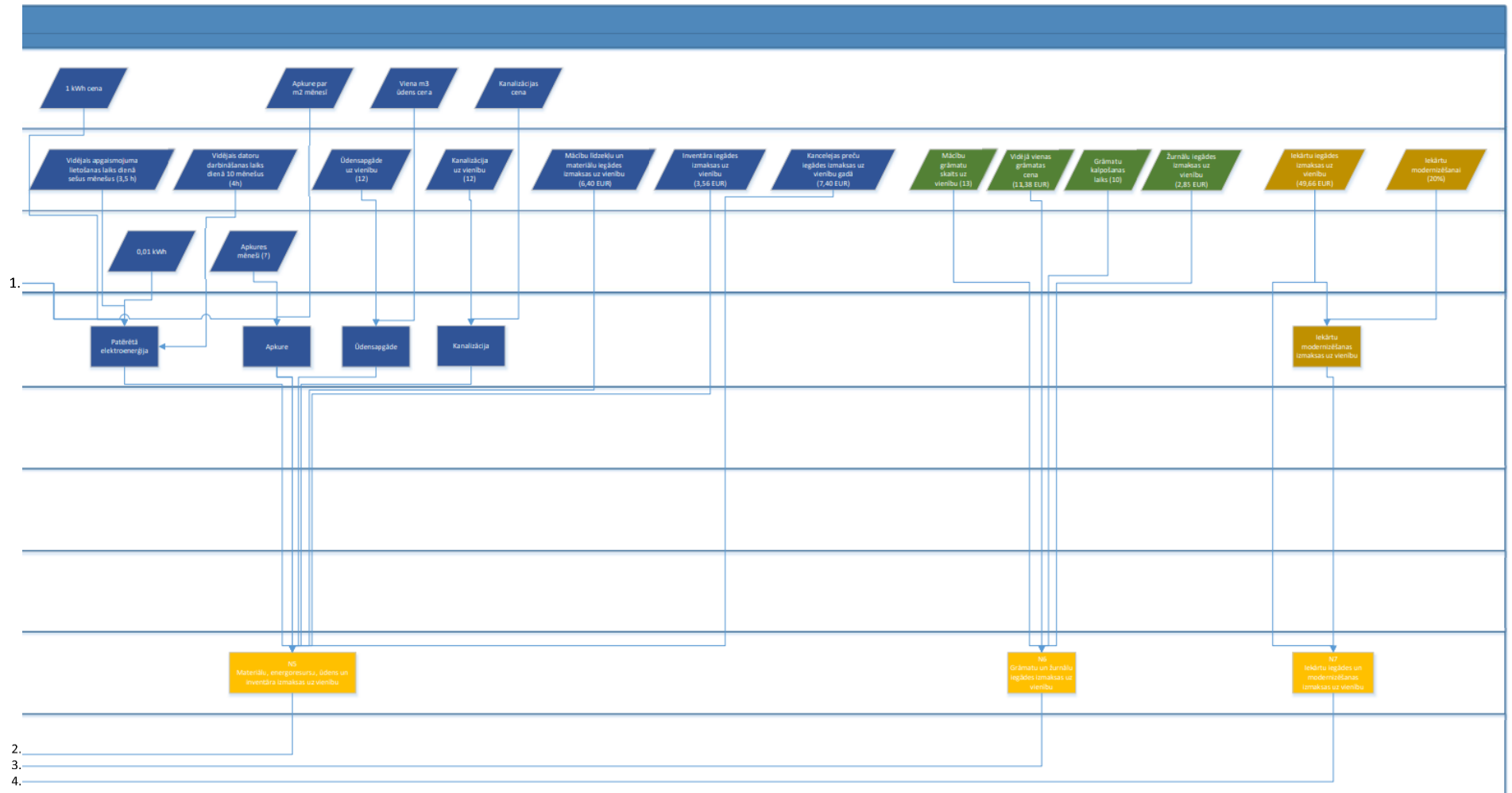
Pielikums A: IZM iesniegtā informācija

Nr. IZM iesniegtās informācijas nosaukums

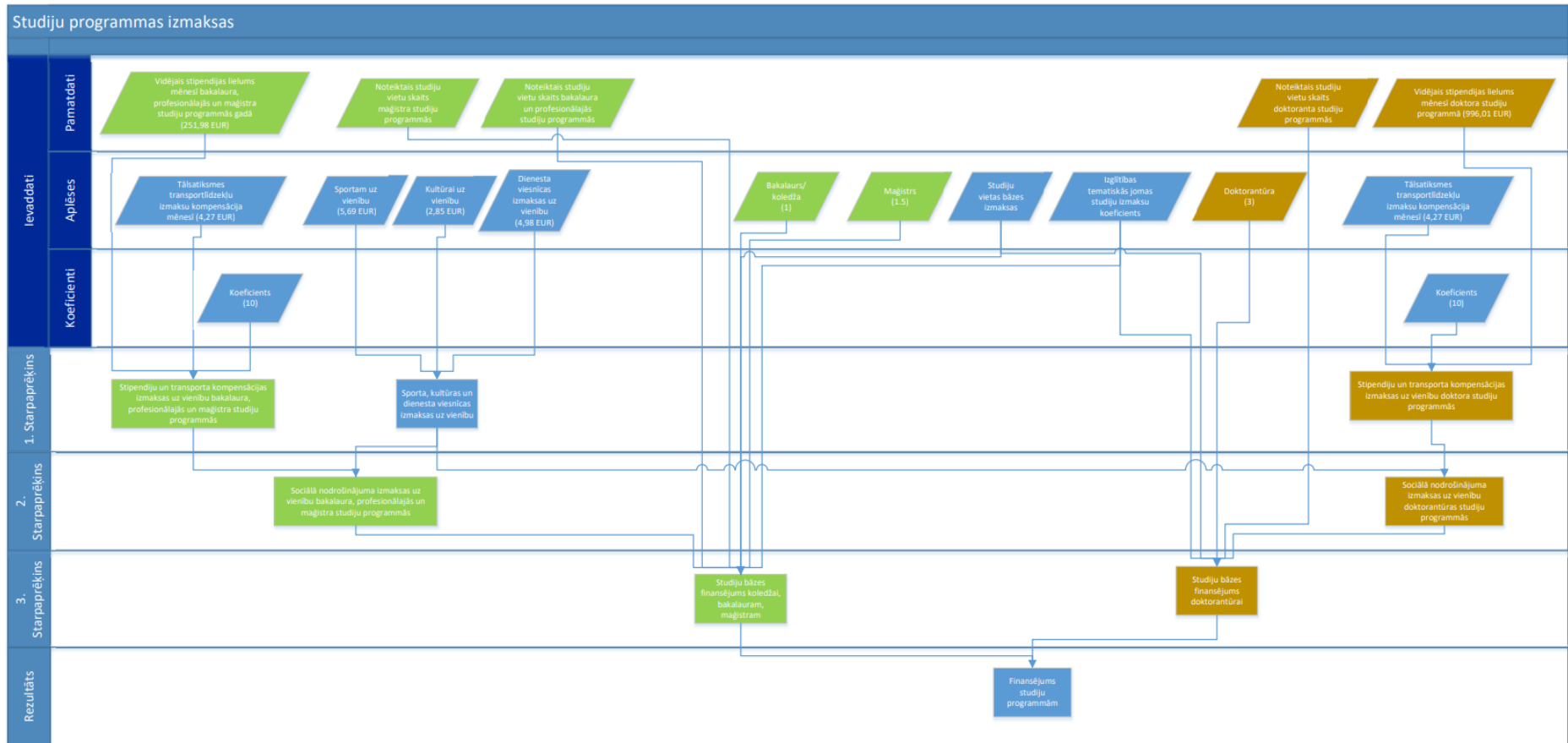
1. IZM sagatavotais materiāls Valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas sanāksmei 2021. gada maijā
2. IZM VIIS datu apkopojums par studiju programmām 2019. gada 1. aprīlī.
3. IZM VIIS datu apkopojums par studiju programmām 2019. gada 1. oktobrī.
4. IZM VIIS datu apkopojums par studiju programmām 2020. gada 1. aprīlī.
5. IZM VIIS datu apkopojums par studiju programmām 2020. gada 1. oktobrī.
6. IZM VIIS datu apkopojums par studiju programmām 2021. gada 1. aprīlī.
7. IZM VIIS datu apkopojums par studiju programmām 2021. gada 1. oktobrī.
8. Gala ziņojums “Latvija: Akadēmiskās karjeras ietvars” – darba materiāls, kas ir pieejams pētījuma komandai
9. Konceptuālais ziņojums “Par jauna akadēmiskās karjeras ietvara ieviešanu Latvijā” – darba materiāls, kas ir pieejams pētījuma komandai
10. Konceptuālais ziņojums “Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā”
11. BA 2021 Piel3_BA_1.pusg_2021_precizēts
12. BA 2021 Piel3_BA_2.pusg_2021_edoc
13. LLU Piel5_ZM_LLU_IZM_VPNr.7_010221_finatskaite_1 tabula
14. LSPA IZM_2021_bazes_fin_12men
15. LU Atskaite par studiju bāzes finansējuma izlietojumu 1pusg
16. Piel5_250121_LKA_KM_IZM_finatsk_LKA
17. Piel5_250121_LKA_KM_IZM_finatsk_LKA_finatskaite
18. RSU 2021_gada_atskaite_VM_un_IZM
19. RTA_IZM_15_02_2022
20. RTU atskaite Iip 2021
21. VeA_IZM_dotacija_2021.gada_2.pusgads
22. LU Studiju vietas pasizmaksas kalkulators

Pielikums B: Esošā studiju vietas bāzes izmaksas moduļa arhitektūra

Pielikums C: Esošā studiju programmas izmaksas moduļa architektūra

Pielikums D: AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 1

Personāls, kas tieši iesaistīts studiju programmu īstenošanā, un personāla kopējās noslodzes (ietverot visus finansējuma avotus) procentuālais sadalījums . gadā														
Studiju programma AII struktūrvienībā (fakultāte, filiāle, cita)	Studiju programmas līmenis	Izglītības tematiskā joma (MK noteikumu Nr. 994 1. pielikums)	Pilna laika ekvivalents (skaits)	Profesors (%)	Asociētais profesors (%)	Docents (%)	Lektors (%)	Asistents (%)	Citi pedagogi (MK354) (%)	Kopējā slodze studiju programmai	Kopējā slodze studiju programmai	Kontrole	Vai tehniskais palīgpersonāls studiju programmai ir nepieciešams (Jā/ Nē)	Tehniskā palīgpersonāla pilna laika ekvivalents (skaits)
Fakultāte 1														
Studiju programma 1										0%	100%	Nesakrīt		
Studiju programma 2										0%	100%	Nesakrīt		
...										0%	100%	Nesakrīt		
Studiju programma n										0%	100%	Nesakrīt		
Fakultāte 2														
Studiju programma 1										0%	100%	Nesakrīt		
Studiju programma 2										0%	100%	Nesakrīt		
...										0%	100%	Nesakrīt		
Studiju programma n										0%	100%	Nesakrīt		
Fakultāte k														
Studiju programma 1										0%	100%	Nesakrīt		
Studiju programma 2										0%	100%	Nesakrīt		
...										0%	100%	Nesakrīt		
Studiju programma n										0%	100%	Nesakrīt		
	tiks sagatavots atbilstoši AII publiski pieejamajai informācijai AII aizpildāmie lauki													
	aizpildīšana automātiski (nav nepieciešama AII iesasīte)													

Pielikums E: AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 2

All pārējo darbinieku (kas nenodrošina studiju programmu sniegšanu) amata pozīcijas un atalgojuma vidējā stundas likme (EUR) . gadā			
Pārējo darbinieku grupa	Darbinieku skaits konkrētajā darbinieku grupā . gadā	Vidējā mēneša darba alga (atalgojums) vienam darbiniekam . gadā, EUR	Atalgojuma vidējā stundas likme darbinieku grupā vienam darbiniekam . gadā, EUR
Izglītības iestāžu vadītāji un vadītāja vietnieki (Rektors, prorektors, dekāns, katedras vadītājs, prodekāns)			
Izglītības iestāžu vadītāji un vadītāja vietnieki (Direktors, direktora vietnieks koledžā)			
Izglītības iestāžu vadītāji un vadītāja vietnieki (Pamatdarbības struktūrvienības vadītājs/ direktors un vietnieks (izglītības jomā))			
Finanšu plānošana un grāmatvedība			
Personālvadība			
Informācijas tehnoloģijas			
Mārketingu un komunikācija			
Juridiskie un iepirkumu jautājumi			
Citas administratīvās pamatfunkcijas (Iekšējais audits, Kvalitātes un riska vadība, Studiju satura, procesa, kvalitātes nodrošināšana)			
Pārējais personāls (studiju procesa nodrošināšanai)			
	All aizpildāmie lauki		

Pielikums G: AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 4

AII izmaksu sadalījums pa fakultātēm studiju programmu un procesu nodrošināšanai: attiecināmās (pa finansējuma avotiem) un neattiecināmās izmaksas - gadā															
Budžetu izdevumu klasifikācija atbilstoši ekonomiskajām kategorijām	EKK kods	Fakultāte 1				Fakultāte 2				Fakultāte n				Izmaksas kopā, EUR	Izmaksas kopā no Tabula 3, EUR
		Attiecināmās izmaksas, EUR (no VB transferta)	Attiecināmās izmaksas, EUR (no citiem leņķmumiem)	Neattiecināmās izmaksas, EUR	Kopā, EUR	Attiecināmās izmaksas, EUR (no VB transferta)	Attiecināmās izmaksas, EUR (no citiem leņķmumiem)	Neattiecināmās izmaksas, EUR	Kopā, EUR	Attiecināmās izmaksas, EUR (no VB transferta)	Attiecināmās izmaksas, EUR (no citiem leņķmumiem)	Neattiecināmās izmaksas, EUR	Kopā, EUR		
Atdzība	1000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Atalgojums	1100				0				0				0	0	0
Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas	1200				0				0				0	0	0
Preces un pakalpojumi	2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mācību, darba un dienesta komandējumi, darba braucieni	2100				0				0				0	0	0
Pakalpojumi	2200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izdevumi par sakaru pakalpojumiem	2210				0				0				0	0	0
Izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem	2220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izdevumi par siltumenerģiju	2221				0				0				0	0	0
Izdevumi par ūdensapgādi un kanalizāciju	2222				0				0				0	0	0
Izdevumi par elektroenerģiju	2223				0				0				0	0	0
Izdevumi par atkritumu savākšanu, izvešanu no apdzīvotām vietām un teritorijām ārpus apdzīvotām vietām un atkritumu utilizāciju	2224				0				0				0	0	0
Izdevumi par pārējiem komunālajiem pakalpojumiem	2229				0				0				0	0	0
Dažādi pakalpojumi	2230				0				0				0	0	0
Remontdarbi un iestāžu uzturēšanas pakalpojumi (izņemot kapitālo remontu)	2240				0				0				0	0	0
Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi	2250				0				0				0	0	0
Īre un noma	2260				0				0				0	0	0
Pārējie pakalpojumi	2270				0				0				0	0	0
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, kuras neuzskaita kodā 5000	2300				0				0				0	0	0
Izdevumi periodikas iegādei bibliotēku krājumiem	2400				0				0				0	0	0
Budžeta iestāžu nodokļu, nodevu un sankciju maksājumi	2500				0				0				0	0	0
Subsīdijas un dotācijas	3000				0				0				0	0	0
Procentu izdevumi	4000				0				0				0	0	0
Pamatkapitāla veidošana	5000				0				0				0	0	0
Sociāla rakstura maksājumi un kompensācijas	6000				0				0				0	0	0
Transferti, uzturēšanas izdevumu transferti, pašu resursu maksājumi, starptautiskā sadarbība	7000				0				0				0	0	0
Dažādi izdevumi, kas veidojas pēc uzkrāšanas principa un nav klasificēti iepriekš	8000				0				0				0	0	0
Kapitālo izdevumu transferti	9000				0				0				0	0	0
tiks sagatavots atbilstoši AII publiski pieejamajai informācijai															
AII aizpildāmie lauki															
aizpildīšana automātiski (nav nepieciešama AII iesāste)															

Pielikums H: AII informācijas pieprasījuma tabula Nr. 5

Fakultāte/ filiāle Studiju programma Studiju programmas līmenis	EKK kods	Fakultāte 1												Izmaksas kopā fakultātē 1, EUR	Izmaksas kopā fakultātē 1 no Tabula 4, EUR	
		Studiju programma 1				Studiju programma 2				Studiju programma n						
Budžetu izdevumu klasifikācija atbilstoši ekonomiskajām kategorijām		Attiecināmās izmaksas, EUR (no VB transferta)	Attiecināmās izmaksas, EUR (no citiem ieņēmumiem)	Neattiecināmās izmaksas, EUR	Kopā, EUR	Attiecināmās izmaksas, EUR (no VB transferta)	Attiecināmās izmaksas, EUR (no citiem ieņēmumiem)	Neattiecināmās izmaksas, EUR	Kopā, EUR	Attiecināmās izmaksas, EUR (no VB transferta)	Attiecināmās izmaksas, EUR (no citiem ieņēmumiem)	Neattiecināmās izmaksas, EUR	Kopā, EUR			
Atbildība	1000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Atbalgojums	1100				0				0				0			
Darbs deviņā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās Iemaksas, pabalsti un kompensācijas	1200				0				0				0			
Preces un pakalpojumi	2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Mācību, darba un dienesta komandējumi, darba braucieni	2100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Frakalpojumi	2200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Izdevumi par sakaru pakalpojumiem	2210				0				0				0			
Izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem	2220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Izdevumi par siltumenerģiju	2221				0				0				0			
Izdevumi par ūdensapgādi un kanalizāciju	2222				0				0				0			
Izdevumi par elektroenerģiju	2223				0				0				0			
Izdevumi par atkritumu savākšanu, izvešanu no apdzīvotām vietām un teritorijām ārpus apdzīvotām vietām un atkritumu utilizāciju	2224				0				0				0			
Izdevumi par pārējām komunālajiem pakalpojumiem	2229				0				0				0			
Dažādi pakalpojumi	2230				0				0				0			
Remontdarbi un iestāžu uzturēšanas pakalpojumi (izņemot kapitālo remontu)	2240				0				0				0			
Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi	2250				0				0				0			
Īre un noma	2260				0				0				0			
Pārējie pakalpojumi	2270				0				0				0			
Krievumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, kuru neuzskaita kodā 5000	2300				0				0				0			
Izdevumi periodikas iegādei bibliotēku krājumiem	2400				0				0				0			
Budžeta iestāžu nodokļu, nodevu un sankciju maksājumi	2500				0				0				0			
Subsīdijas un dotācijas	3000				0				0				0			
Procentu izdevumi	4000				0				0				0			
Pamatkapitāla veidošana	5000				0				0				0			
Sociāla nakstura maksājumi un kompensācijas	6000				0				0				0			
Transferti, uzturēšanas izdevumu transferti, pašu resursu maksājumi, starptautiskā sadarbība	7000				0				0				0			
Dažādi izdevumi, kas veidojas pēc uzkrāšanas principa un nav klasificēti iepriekš	8000				0				0				0			
Kapitālo izdevumu transferti	9000				0				0				0			

Pielikums I: Informācijas pieprasījums IZM par studējošo skaitu AII

1. Pētījumam izveidotā augstāko izglītības iestāžu (AII) izlase:
 - LU
 - RTU
 - RSU
 - LLU
 - Latvijas Jūras akadēmija
 - Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija
 - Latvijas Mākslas akadēmija
 - Latvijas Kultūras akadēmija
 - Ventspils Augstskola
 - Daugavpils Universitāte
 - Vidzemes Augstskola
 - Rīgas Tehniskā koledža
 - LU aģentūra- Rīgas Medicīnas koledža
 - Rīgas celtniecības koledža
 - Rīgas Ekonomikas augstskola
 - Rīgas Biznesa skola
 - Turība
2. Nepieciešamā informācija studentu skaitu AII izlasei laika momentos:
 - 2021.gads: 01.04.2021 un 01.10. 2021;
 - 2020.gads: 01.04.2020 un 01.10.2020;
 - 2019.gads: 01.04.2019 un 01.10.2019
3. Studenta skaits, uzrādot sekojošu sadalījumu
 - AII nosaukums (tikai pētījuma izlasē iekļautās AII)
 - Studiju programmas nosaukums
 - Studiju programmas kods
 - Studiju programmas licences Nr.
 - Studiju programmas tematiskā grupa
 - Studiju joma
 - Studiju līmenis
 - Studiju virziens
 - Pilna/ nepilna laika
 - Klātiene/ neklātiene
 - Budžeta studentu skaits
 - Maksas studentu skaits
 - Kredītpunkti

Pielikums J: Esošās studiju vietas bāzes aprēķins

Studiju vietas bāzes izmaksu aprēķins 2021. gadā

Apz.	Normatīvs	Vērtības		Aprēķinātie lielumi	
		3	4		
1	2	3	4	5	
	Akadēmiskā personāla darba alga mēnesī		A	B=proporcija	A*B
	profesors	euro	1 754	15%	263.10
	asociētais profesors	euro	1 404	15%	210.60
	docents	euro	1 124	30%	337.20
	lektors	euro	900	25%	225.00
	asistents	euro	717	15%	107.55
	proporcijas (B)				
	akadēmiskā personāla vidējā darba alga gadā	euro	13 721.40		
	vidējais studentu skaits uz vienu akadēmisku personu		19		
	akadēmiskā personāla darba alga uz vienu studiju vietu gadā	euro	722.18		
	Pārējo darbinieku vidējā mēneša darba alga	euro	512.23		
	Pārējo darbinieku vidējā mēneša darba alga gadā	euro	6 146.76		
	vidējais studentu skaits uz vienu pārējo darbinieku		15		
	pārējo darbinieku darba alga uz vienu studiju vietu gadā	euro	409.78		
	darba alga uz vienu studiju vietu gadā	euro	1 131.96		
N1	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas procenti		23.59%		
N2	darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	euro	267.03		
N3	komandējumu un dienesta braucieni izmaksas	euro	2.85		
	abonēšanas maksa par vienu tālruni mēnesī	euro	10.074		
	studentu sk.uz vienu tālruni		50		
	vienas sarunu minūtes cena	euro	0.0504		
	cik dienas gadā runā		240		
	sarunu ilgums dienā minūtēs		20		
	tālrunu pakalpojumu izmaksas uz vienu studiju vietu gadā	euro	7.25		
	posta un citu pakalpojumu izmaksas gadā	euro	1.00		
	sakarņu pakalpojumu izmaksas kopā	euro	8.25		
	viena kv.m. zemes nodokļa pamatlīdzekļa	euro	0.4496		
	viena studiju vieta (kv.m.)		6		
	vidējais ēku stāvu skaits		3		
	zemes nodoklis uz vienu studiju vietu gadā	euro	1.80		
	viena kv.m.kārtējais remonts	euro	2.85		
	viena kv.m.kapitālais remonts	euro	2.85		
	viena kv.m.avārijas remonts	euro	1.42		
	remontu izmaksas uz vienu studiju vietu gadā	euro	42.72		
	tehnikās apkopes izmaksas mēnesī uz kv.m.	euro	0.28		
	tehnikās apkopes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā	euro	16.80		
	administratīvā darba nodrošināšanai (% no kopējās summas)		4%		
	administratīvā darba nodrošināšanai gadā uz vienu studiju vietu	euro	2.78		
	citi pakalpojumi (% no kopējās summas)		4%		
	citi pakalpojumi	euro	2.89		
N4	pakalpojumu apmaksas	euro	75.25		

	elektroenerģijas 1 kWh cena	<i>euro</i>	0.0516
	6 mēnešu apgaismojuma lietošanas laiks vienā dienā		3.5
	datoru darbināšanas laiks dienā (pavisam 10 mēnešus)		4
	par patērēto elektroenerģiju	<i>euro</i>	5.43
	apkure 1 kv.m. mēnesī	<i>euro</i>	0.783
	apkure (7 mēn.)	<i>euro</i>	32.87
	ūdensapgāde kub.m. uz vienu studiju vietu gadā		12
	1 kub.m. ūdens cena	<i>euro</i>	0.736
	ūdensapgāde	<i>euro</i>	8.83
	kanalizācija kub.m. uz vienu studiju vietu gadā		12
	1 kub.m. kanalizācijas cena	<i>euro</i>	0.941
	kanalizācija	<i>euro</i>	11.29
	mācību līdz. un materiālu iegāde vienai studiju vietai gadā	<i>euro</i>	6.40
	inventāra iegādes izmaksas vienai studiju vietai gadā	<i>euro</i>	3.56
	kancelejas preces	<i>euro</i>	7.40
N5	materiāli, energoresursi, ūdens un inventārs	<i>euro</i>	75.78
	mācību grāmatas uz vienu studiju vietu gadā		13
	grāmatu kalpošanas laiks (gados)		10
	vienas grāmatas vidējā cena	<i>euro</i>	11.38
	grāmatu iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā		14.79
	žurnālu iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā	<i>euro</i>	2.85
N6	grāmatu un žurnālu iegāde	<i>euro</i>	17.64
	iekārtu iegāde uz vienu studiju vietu gadā	<i>euro</i>	49.66
	iekārtu modernizēšanas izmaksas (% no inventāra izmaksu summas)		20%
	izmaksas iekārtu modernizēšanai	<i>euro</i>	9.93
N7	iekārtu iegādes un modernizēšanas izmaksas	<i>euro</i>	59.59
T_{b2021}	- vienas studiju vietas	<i>euro</i>	1 630.11

Pielikums K: Anketa par augstāko izglītības iestāžu akadēmiskā personāla darba slodzē iekļautajiem darba pienākumiem

Izglītības un zinātnes ministrijas *Pētījuma par studiju vietas bāzes izmaksu un studiju programmu izmaksu aktualizēšanu* (iepirkuma identifikācijas Nr. IZM2021/32/AK) ietvaros, aicinām jūs sniegt viedokli par akadēmiskā personāla darba slodzē* iekļautajiem, daļēji iekļautajiem un neiekļautajiem darba pienākumiem.

**Pēc spēkā esošajiem Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 445, tiek noteikts, ka akadēmiskā personāla darba slodze gadā ir 600 līdz 1000 darba stundas, bet netiek noteikts, kāda darba pienākumi ietilpst šajā slodzē.*

1 Studiju kursu vadīšana, kas ietver:

- studiju kursa satura izstrāde un atjaunošana (tai skaitā, apgūstamās literatūras saraksta un apjoma noteikšanu, studiju kursa norises metodisko plānojumu (laikā, metodēs, darba formās, to apjomos) un tamlīdzīgi);
- studiju kursa nodrošināšana (tai skaitā, metodiskā materiāla studiju kursa apgūšanai sagatavošanu, kontaktstundu novadīšanu, ievērojot studiju kursa aprakstā noteikto, studējošo konsultēšanu un tamlīdzīgi);
- kursa darbu, kvalifikācijas darbu, bakalaura darbu, maģistra darbu vadīšanu un recenzēšanu;
- dalība noslēguma darbu vērtēšanu komisijās (piemēram, prakses, kursa darba, bakalaura darba un maģistra darba aizstāvēšanā, valsts pārbaudījumos), prakses vadīšana un tamlīdzīgi.

2 Organizatoriskais darbs, kurā ietilpst studiju virziena vadītāja, studiju programmas direktora/ apakšvirziena vadītāja pienākumu pildīšana

3 Pētnieciskais darbs, kas nepieciešams akadēmiskā personāla akadēmiskās kvalifikācijas uzturēšanai studiju programmu kvalitātes nodrošināšanai un kas ietver šādas darbības:

- lietišķo pētījumu vadīšanu;
- promocijas darbu vadīšanu un recenzēšanu ;
- pētnieciskā darbība ārpus studiju procesa (zinātnisko publikāciju gatavošanu, recenziju un atzinumu gatavošanu par zinātniskajām publikācijām, pētījumu veikšanu un tamlīdzīgi.

4 Gadījumā, ja uz 1. jautājumu par **studijas kursu vadīšanu sniegtās atbildes ir “daļēji iekļauts” vai “nav iekļauts” akadēmiskā personāla darba slodzē, lūgums sniegt, jūsu prāt, aplēsto neuzskaitīto vidējo stundu apmēru vienam akadēmiskā personāla darbiniekam gadā:**

- mazāk par 50 stundām;

- 50 – 100 stundas;
 - 100 – 200 stundas;
 - vairāk par 200 stundām.
- 5 Gadījumā, ja uz 2. jautājumu par **organizatorisko darbu** sniegtā atbilde ir “daļēji iekļauts” vai “nav iekļauts” akadēmiskā personāla darba slodzē, lūgums sniegt, jūsuprāt, aplēsto neuzskaitīto vidējo stundu apmēru vienam akadēmiskā personāla darbiniekam gadā:
- mazāk par 50 stundām;
 - 50 – 100 stundas;
 - 100 – 200 stundas;
 - vairāk par 200 stundām.
- 6 Gadījumā, ja uz 3. jautājumu par **pētniecisko darbu** sniegtā atbilde ir “daļēji iekļauts” vai “nav iekļauts” akadēmiskā personāla darba slodzē, lūgums sniegt, jūsuprāt, aplēsto neuzskaitīto vidējo stundu apmēru vienam akadēmiskā personāla darbiniekam gadā:
- mazāk par 50 stundām;
 - 50 – 100 stundas;
 - 100 – 200 stundas;
 - vairāk par 200 stundām.

Sazinieties ar mums

Evija Šturca

Partnere

T +371 29479747

E esturca@kpmg.com

Andžs Ūbelis

Direktors

T +371 29452628

E aubelis@kpmg.com

Inga Helmane

Vecākā projektu vadītāja

T +371 26547745

E ihelmane@kpmg.com

www.kpmg.com/lv

© 2022 KPMG Baltics SIA, Latvijā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību un KPMG neatkarīgu dalībfirmu, kuras saistītas ar Apvienotajā Karalistē reģistrētu privātu garantiju sabiedrību "KPMG International Limited", globālās organizācijas dalībfirmā. Visas tiesības aizsargātas.

Šajā dokumentā apkopotā informācija ir vispārīga un nav paredzēta kādas konkrētas fiziskas vai juridiskas personas situācijas apskatam. Lai arī mūsu mērķis ir sniegt precīzu un savlaicīgu informāciju, nav iespējams garantēt, ka informācijas saņemšanas brīdī tā vēl arvien būs precīza vai ka tā būs precīza nākotnē. Nevienam savā rīcībā nevajadzētu paļauties uz šo informāciju bez atbilstošas profesionālas konsultācijas, rūpīgi izpētot konkrēto situāciju.

KPMG nosaukums un logo ir preču zīmes, kuras KPMG globālās organizācijas neatkarīgās dalībfirmas izmanto saskaņā ar licences noteikumiem.